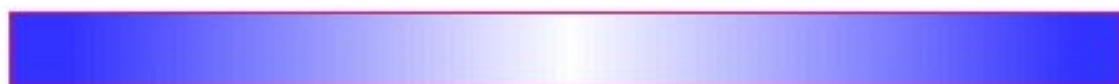


Letnik VIII
3/2010

Prispevki
k didaktiki
zgodovine



*Prispevki
k didaktiki zgodovine*

**Vsi prispevki so avtorska dela in niso
lektorirani.**

Letnik 8, številka 3

2010

Oddelek za zgodovino

Predgovor

V študijskem letu 2009/10 so imeli študentje 4. letnika zgodovine pedagoške smeri obvezno daljšo skupinsko nalogo, katere glavni namen je bil usposabljanje za sodelovalno učenje in timsko odgovornost.

Vsaka skupina je pripravila učno pripravo, ki se je nanašala na pouk zgodovine, in sicer na kombinirani pouk v osnovni šoli.

Končni rezultat so objavljene učne priprave z vsemi prilogami, ki se lahko uporabljajo v osnovnih šolah pri zgodovini.

Urednica: Danijela Trškan

TIMSKO IZDELANE UČNE PRIPRAVE



FILOZOFSKA FAKULTETA
Oddelek za zgodovino
Didaktika zgodovine

DALJŠA SKUPINSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA:

Kombinirani pouk (Blišč in beda novega industrijskega sveta, 3. industrijska revolucija)

ZA UČENCE 8. in 9. razreda

ČLANI SKUPINE: Blaž Novak, Nina Prelog, Andreja Benčina, Maša Pavlič

DATUM: 20. april 2010

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola Markovci	Osnovna šola Markovci
Razred:	8. razred	9. razred
Datum:	22. 4. 2010	22. 4. 2010
Predmet:	Zgodovina	Zgodovina
Učna tema:	Zmagoslavje meščanstva	Življenje po 2. svetovni vojni
Učna enota:	Blišč in beda novega industrijskega sveta	Duhovni tokovi
Učne oblike:	Frontalna, individualna, skupinsko delo	Frontalna, individualna, skupinska delo
Učne metode:	Razlaga, razgovor, slikovna demonstracija, metoda dela z IKT, metoda dela s slikovnim gradivom	Razlaga, razgovor, metoda dela z IKT, metoda dela s pisno grafičnim gradivom
Učne tehnike:	kviz	kviz
Operativni učni cilji:	Ob koncu učne ure učenec zna: - naštetih pridobitve industrijske revolucije, - opisati razmere, v katerih so živeli delavci, - razložiti potek migracij, ki so bile posledica industrijske revolucije, - pokazati smeri migracij na zemljevidu, - opisati poskuse mednarodnega združevanja delavskih organizacij, - pokazati primeren odnos do obravnavane učne vsebine, učenci se preko individualnega dela učijo samostojnega učenja in delanja izpiskov iz učbenika.	Ob koncu učne ure učenec zna: - opredeliti kaj je 3. industrijska revolucija in navesti njene pridobitve, - razložiti negativne in pozitivne posledice 3. industrijske revolucije, - opisati vesoljsko tekmo, - kritično ovrednotiti potrošniško kulturo, - ustrezno reševati naloge s pomočjo slikovnega in pisnega gradiva, - opisati spremembe na področju kulture in umetnosti, - ovrednotiti pomen izumov in napredka v znanosti za naš vsakdanjik.
Učna sredstva: - učila: - učni pripomočki:	- učila: učbenik (Žvanut, Vodopivec, 2000), stenski zemljevid sveta, učno - delovni list, posnetek filma Era industrial. - učni pripomočki: TV, predvajalnik	- učila: učbenik (Kern idr., 1997), učno - delovni list, posnetek filma Era industrial. - učni pripomočki: TV, predvajalnik

Didaktične etape učnega procesa:	uvajanje, obravnava nove učne snovi, ponavljanje, urjenje	uvajanje, obravnava nove učne snovi, ponavljanje, urjenje
Didaktična načela:	nazornost, sistematičnost, aktualizacija, ustreznost, ekonomičnost	nazornost, sistematičnost, aktualizacija, ustreznost, ekonomičnost
Medpredmetne povezave:	- slovenščina (govorimo v slovenskem jeziku), - geografija (umeščanje zgodovinskega dogajanja s pomočjo zemljevida)	- slovenščina (govorimo v slovenskem jeziku), - geografija (svet je ločen na revne in bogate) - fizika (tranzistor, atomska energija) - državljanska vzgoja in etika (kultura, potrošništvo) - glasba (blues, jazz, rock'n roll) - kemija (umetne snovi, atomska energija) - likovna vzgoja (pop art, ekspresionizem)
Novi pojmi:	- Prva/druga internacionala: mednarodna delavska organizacija, nastala na podlagi interesa po mednarodnem združevanju delavstva.	- Potrošništvo: pretirano in nepotrebno zapravljanje denarja za dobrine, ki niso nujno potrebne
Literatura:	Žvanut, M., Vodopivec, P. (2000). Vzpon meščanstva. Zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Modrijan. Era industrial: http://www.youtube.com/watch?v=5glbTtkm4GA&feature=related (dostopno 20. 4.2010).	Kern, A. N., Nečak, D., Repe, B. (1997). Naše stoletje. Učbenik za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Modrijan. (za 9. razred devetletke) Era industrial http://www.youtube.com/watch?v=5glbTtkm4GA&feature=related (dostopno 20. 4.2010), Slika 1: http://www.advance.hr/images/news_image/povijest/kubanskakriza/kubanska_kriza9.jpg (dostopno 20. 4. 2010) Slika 2: http://www.ezadar.hr/repository/image_raw/35305/large/ (dostopno 20. 4. 2010) Slika 3 http://colos.fri.uni-lj.si/ERI/RACUNALNISTVO/RAC_SLOJI/SLIKE/eksperiment.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

		<p>Slika 4 http://www.math.toronto.edu/~drorbn/Gallery/Symmetry/Tilings/2S22/OldRadio.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 5 http://www.karantanija.com/fckeditor/user/slikce/Image/gramofon2_maxi.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 6 http://paulbuckley14059.files.wordpress.com/2007/12/old-television.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 7 http://www.bodieko.si/foto/2009/10/cepljenje.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 8 http://www.zelenaslovenija.si/images/stories/thumbnails/zdravila_copy.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 9 http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/03/Gagarin_space_suite.jpg/200px-Gagarin_space_suite.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 10 http://www.slowtrav.com/blog/bge/Neil%20Armstrong%20on%20the%20moon.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 11 http://d2eosjbgw49cu5.cloudfront.net/soxfirst.com/imgname--rich_and_poor_the_ceo_pay_disconnect--50226711--rich_poor.jpg (dostopno 20. 4. 2010)</p> <p>Slika 12 http://www.freewebs.com/airawareness/Factory1.jpg (dostopno 20. 4. 2010).</p>
--	--	---

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC (8. razred)	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC (9. razred)	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	<p>- pozdravim učence in zapišem manjkajoče v dnevnik</p> <p>- 'za začetek si bomo pogledali film, ki je namiguje na snov današnje učne ure'</p> <p>- predvajam film, ki prikazuje spremembe, ki jih je prinesla industrijska revolucija</p> <p>- učence vprašam 'kakšne razlike opazijo v primerjavi z današnjim načinom življenja, kakšne so podobnosti' 'katere zametke današnjih pridobitev lahko opazijo že tedaj'</p> <p>- napovem učno temo in učne cilje za oba razreda 'danes bomo govorili o prvi in tretji industrijski revoluciji</p>	<p>- učenci odzdravijo</p> <p>- poslušajo</p> <p>- gledajo film</p> <p>- odgovarjajo: 'ni avtomobilov, imajo cestne železnice, konjske vprege, plinska razsvetljava...'</p> <p>- poslušajo</p>	<p>frontalna razlaga</p> <p>metoda dela z IKT TV predvajalnik posnetek</p> <p>razgovor</p> <p>razlaga</p>	<p>- učenci odzdravijo</p> <p>- poslušajo</p> <p>- gledajo film</p> <p>- odgovarjajo: 'ni avtomobilov, imajo cestne železnice, konjske vprege, plinska razsvetljava...'</p> <p>- poslušajo</p>	<p>frontalna razlaga</p> <p>metoda dela z IKT TV predvajalnik posnetek</p> <p>razgovor</p> <p>razlaga</p>

	<p>in posledicah, ki jih je pustila v družbi.'</p> <p>Ob koncu učne ure boste učenci 8. razreda znali:</p> <ul style="list-style-type: none">- naštetih pridobitve industrijske revolucije,- opisati razmere v katerih so živeli delavci,- razložiti potek migracij, ki so bile posledica industrijske revolucije,- pokazati smeri migracij na zemljevidu,- opisati poskuse mednarodnega združevanja delavskih organizacij,- pokazati primeren odnos do obravnavane učne vsebine. <p>Ob koncu učne boste učenci 9. razreda znali:</p> <ul style="list-style-type: none">- opredeliti kaj je 3. industrijska revolucija in navesti njene pridobitve,- razložiti negativne in pozitivne posledice 3. industrijske revolucije,- opisati vesoljsko tekmo,- kritično ovrednotiti potrošniško kulturo,- ustrezno reševati naloge				
--	---	--	--	--	--

	s pomočjo slikovnega in pisnega gradiva, - opisati spremembe na področju kulture in umetnosti.				
--	---	--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. NAVODILA IN SKUPINSK O DELO PO NALOGAH (naloge št. 1. v 8. razredu, naloge št. 1. in 2 v 9. razredu (10 minut)	<p>- razdelim učne liste učencem 9. razreda in jim podam navodila za reševanje: 'Na učnem listu imate naloge, ki jih rešujete individualno. Za cel učni list imate 25 minut časa, vendar pa bomo posamezne naloge pregledali tekom ure, zato vas bom občasno nekoliko prekinila'</p> <p>- učencem povem: 'industrijska revolucija je imela na splošno velike posledice na življenje ljudi že v tistih časih. Za nekatere so bile te posledice pozitivne, za druge ne'</p> <p>- učence vprašam: 'kakšni</p>	<p>- poslušajo</p> <p>- odgovarjajo: 'število</p>	<p>frontalna razlaga</p> <p>razgovor</p>	<p>- razdelijo si učne liste po sistemu vzemi enega in daj naprej</p> <p>- poslušajo navodila</p> <p>- začnejo z reševanjem učnega lista</p>	<p>frontalna razlaga</p> <p>učno – delovni list</p> <p>individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom</p> <p>učno – delavni list učbenik, str. 179 -184</p>

	<p>so bili vplivi na rast prebivalstva?' 'v kakšni smeri je potekalo preseljevanje v razmerju mesto-podeželje?' 'kaj pa v geografskem smislu – v katere države'</p> <p>- smeri migracij pokažem na stenskem zemljevidu</p> <p>- dam navodila za reševanje prve naloge na učnem listu</p> <p>- prekinem reševanje učnega lista pri 9. razredu, da pregledamo prvi 2 nalogi</p> <p>- izmenično kličem učence, da preberejo odgovore in jih po potrebi dopolnim</p> <p>- naročim učencem 9. razreda, da nadaljujejo z reševanjem učnega lista</p> <p>- pregled naloge pri osmošolcih: kličem posamezne učence, da berejo odgovore in jih po potrebi dopolnim</p>	<p>prebivalstva je naraščalo. Ljudje so se preseljevali iz vasi v mesta. V svetovnem smislu so odhajalo v Ameriko – v bolj industrijsko razvite dežele'</p> <p>- opazujejo zemljevid</p> <p>- poslušajo navodila</p> <p>- rešujejo nalogo</p> <p>- berejo odgovore in jih po potrebi dopolnijo</p>	<p>metoda slikovne demonstracije Stenski zemljevid sveta</p> <p>individualna metoda dela s pisno-grafičnim gradivom učno-delovni list učbenik, str. 161 – 163</p> <p>frontalna razgovor</p>	<p>- učenci preberejo odgovore prvih dveh nalog in jih po potrebi dopolnijo</p> <p>- nadaljujejo z reševanjem učnega lista</p>	<p>frontalna razgovor</p> <p>individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom učno – delavni list učbenik, str. 179 – 184</p>
--	---	--	---	--	--

<p>2. SKUPINSKO DELO (naloge št. 2. in 3. v 8. Razredu in 3. - 6. naloga v 9. razredu)</p> <p>(8 minut)</p>	<p>- učence opozorim na sliko v učbeniku (str 161)</p> <p>- učence vprašam: 'kakšne spremembe so se zgodile v mestih?' 'Kakšne »ugodnosti« se pojavijo v meščanskih hišah?' 'Katere so negativne posledice industrializacije'</p> <p>- dam navodila za reševanje druge in tretje naloge na listu</p> <p>- prekinem reševanje učnega lista pri 9. razredu, da pregledamo naslednje štiri naloge (3 – 6)</p> <p>- izmenično kličem učence, da preberejo odgovore in jih po potrebi dopolnim</p> <p>- pregled naloge pri osmošolcih: kličem posamezne učence, da berejo odgovore in jih po</p>	<p>- si ogledajo sliko</p> <p>- odgovarjajo: 'Plinska razsvetljava, širše in bolj čiste ulice, pojavijo se trgovine.' 'plin za razsvetlavo in kuhanje, ponekod že kopalnice in tekoča voda.'</p> <p>'Prenaseljenost v predmestjih kjer so živeli delavci in neustrezni bivalni pogoji zanje. Velika beda.'</p> <p>- poslušajo navodila</p> <p>-rešujejo nalogo</p> <p>-berejo odgovore in jih po potrebi dopolnijo</p>	<p>Frontalna, Metoda slikovne demonstracije učbenik, str. 161 – 163 razgovor</p> <p>razlaga</p> <p>metoda dela s pisno-grafičnimi izdelki učno-delovni list učbenik, str 161 -163</p>	<p>- nadaljujejo z reševanjem učnega lista</p> <p>- učenci preberejo odgovore naslednjih štirih nalog (3 – 6) in jih po potrebi dopolnijo</p>	<p>individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom učno – delavni list učbenik, str. 79 . 184.</p> <p>frontalna razgovor</p>

	berejo odgovore in jih po potrebi dopolnim		frontalna razgovor	- nadaljujejo z reševanjem učnega lista	individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom učno – delavni list učbenik, str. 179 – 184
3. SKUPINSK O DELO (naloge št. 4. v 8. Razredu in 7. in 8. naloge v 9. razredu) (7 minut)	<p>- učence vprašam: 'kakšne načine združevanja delavcev poznamo danes?'</p> <p>Učencem razložim: 'v prvi polovici 19. Stoletja se je v Angliji razvilo delavsko gibanje. Gibanje se je razširilo tudi v druge države in 1864 so ustanovili t.i. prvo internacionalo, ki naj bi povezala delavstvo na mednarodni ravni. Poskus jim ni uspel (različni pogledi na boj za pravice delavstva). Kljub temu se je gibanje razmahnilo, nastajala so društva in stranke. 1889 so ustanovili drugo internacionalo, vendar ni bila nič bolj uspešna kot prva.'</p> <p>-dam navodila za reševanje četrte naloge</p> <p>- prekinem reševanje</p>	<p>- odgovarjajo: 'sindikate'</p> <p>- poslušajo razlago</p> <p>- poslušajo navodila</p> <p>- rešujejo nalogo</p>	<p>frontalna razgovor</p> <p>razlaga</p> <p>metoda dela s</p>	- nadaljujejo z reševanjem učnega lista	individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom učno – delavni list učbenik str 179 – 184.

	<p>učnega lista pri 9. razredu, da pregledamo zadnji dve nalogi (7, 8 naloga)</p> <ul style="list-style-type: none"> - izmenično kličem učence, da preberejo odgovore in jih po potrebi dopolnim - naročim devetošolcem, da, medtem ko pregledujemo nalogo pri osmošolcih, da s pomočjo učnega lista ali učbenika na hitro ponovijo snov, ki so jo osvojili danes in se na ta način pripravijo na kviz, ki bo sledil - pregled naloge pri osmošolcih: kličem posamezne učence, da berejo odgovore in jih po potrebi dopolnim, 	-berejo odgovore.	<p>pisno-grafičnimi izdelki učno-delovni list učbenik, str 161 – 163</p> <p>frontalna razgovor</p>	<p>odgovore zadnjih dveh nalog in jih po potrebi dopolnijo (7, 8 naloga)</p> <ul style="list-style-type: none"> - učenci poslušajo navodila - preletijo snov, ki so jo osvojili danes ter se pripravljajo na kviz. 	<p>frontalna razgovor</p> <p>frontalna razlaga</p> <p>individualna metoda dela s pisno grafičnim gradivom učno – delavni list učbenik, str 179 -184</p>
--	--	-------------------	--	--	---

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	<ul style="list-style-type: none"> - Snov ponovimo s kvizom, povemo navodila - učencem izmenično glede na razred (8., 9. razred) postavimo tri 	<ul style="list-style-type: none"> - Poslušajo navodila - učenci predstavljajo eno skupino in tekmujejo nasproti 9. razredu, tako 	<p>frontalna razlaga</p> <p>skupinsko delo razgovor</p>	<ul style="list-style-type: none"> - Poslušajo navodila - učenci predstavljajo eno skupino in tekmujejo nasproti 8. razredu, tako 	<p>frontalna razlaga</p> <p>skupinsko delo razgovor</p>

	<p>vprašanja; razreda tekmujeta med seboj</p> <p>- vprašanje za 8. razred: 'Katere so negativne in katere so pozitivne posledice industrijske revolucije?'</p> <p>- Vprašanje za 9. razred: 'Zakaj lahko sodobnost označimo kot čas tretje industrijske revolucije?'</p> <p>- Vprašanje za 8. razred: 'Kako je industrijska revolucija vplivala na migracijske tokove?'</p> <p>- Vprašanje za 9. razred:</p>	<p>da poskušajo čim bolj odgovoriti na zastavljena vprašanja</p> <p>- odgovarjajo: 'pozitivne posledice: gospodarski napredek, izboljšanje življenjskih pogojev za nekatere sloje prebivalstva, napredek tehnike. Negativne posledice: beda v predmestjih, neugodno življenje za delavce'</p> <p>- poslušajo devetošolce</p> <p>odgovorijo: 'migracijski tokovi se premaknejo proti mestom in industrijsko naprednejšim področjem'</p> <p>- poslušajo devetošolce</p>		<p>da poskušajo čim bolj odgovoriti na zastavljena vprašanja</p> <p>- poslušajo osmošolce</p> <p>- odgovorijo: 'avtomatizacija, robotizacija industrijske proizvodnje – razvoj atomske industrije, tranzistor, računalniška tehnologija, nova zdravila, cepljenje, kloniranje, letalska industrija, cestne komunikacije...'</p> <p>- Poslušajo osmošolce</p> <p>- odgovorijo:</p>	
--	--	---	--	---	--

	<p>'Naštejte pozitivne in negativne posledice 3. industrijske revolucije!'</p> <p>- Vprašanje za osmošolce: 'Kako so se začeli organizirati delavci?'</p> <p>- Vprašanje za devetošolce: 'Kako je potekala vesoljska tekma?'</p>	<p>- odgovorijo: 'delavci se začno organizirati v delavska gibanja, na mednarodni ravni sta bila dva poskusa povezovanja – prva in druga internacionala, ki pa nista bili preveč uspešni)</p> <p>- poslušajo devetošolce.</p>		<p>'Pozitivne: razvoj na področju vseh znanosti, podaljšanje življenjske dobe (zdravila, cepiva...), udobnejše in pestrejšje življenje, novi kulturne zvrsti, kvalitetnejši prosti čas...'</p> <p>Negativne: še večja nasprotja med bogatimi in revnimi, tveganja zaradi atomske energije, brezglavo iskanje nečesa novega, hitrost in denar postaneta najpomembnejši vrednoti, onesnaževanje, izumiranje živalskih in rastlinskih vrst...'</p> <p>- Poslušajo osmošolce</p> <p>- odgovorijo: 'Vesoljska tekma je tekma med Sovjetsko zvezo in</p>	
--	--	---	--	--	--

	'To bi bilo za danes vse, se vidimo naslednjič. Lep dan, nasvidenje. '	Adijo učiteljica.		Združenimi državami Amerike za prvenstvo pri osvajanju vesolja. Sprva je bila uspešnejša SZ, ki je izstrelila satelit Sputnik leta 1957 in poslala prvega človeka v vesolje Jurija Gagarina. ZDA so jih postopoma dohitevali in so tudi zmagovalci te tekme s tem, da so poslali prvega človeka na Luno Neila Armstronga leta 1969. Po tem dogodku tekma ni bila več tako napeta.	
--	--	-------------------	--	---	--

Razred:	8. razred	9. razred
SEZNAM PRILOG:	1. Kratek film za uvodno motivacijo (na zgoščenci) 2. Nerešeni učno – delavni list 3. Rešeni učno – delavni list	1. Kratek film za uvodno motivacijo (na zgoščenci) 2. Nerešeni učno – delavni list 3. Rešeni učno – delavni list

Delovni list: BLIŠČ IN BEDA NOVEGA INDUSTRIJSKEGA SVETA (22. 4. 2010) – 8. razred

1. NALOGA: Rast prebivalstva

Dopolni!

Konec 19. Stoletja je bilo v Evropi _____ mest z več kot 100.000 prebivalci. V 7 mestih je število prebivalcev preseglo _____. V Evropi je bilo največje mesto _____, ki je imel več kot 6 milijonov prebivalcev. Največje mesto v Severni Ameriki je bil _____.

2. NALOGA: Življenje v velikem mestu

Obkroži pojme/besedne zveze, ki so značilne za velika mesta v 19. stoletju!

- Široke ceste in sprehajališča
- Veleblagovnice
- Hladilnik
- Cestne železnice
- Plinske svetilke
- Televizija
- Mreža električnih in telefonskih žic
- Izleti in počitnice
- Zanemarjena revna predmestja
- Ozke ulice, hiše tesno druga ob drugi
- Cehi.
-

3. NALOGA: Življenje na vasi

Odgovori!

Opiši možnosti za zaslužek in preživetje na podeželju v 19. Stoletju.

Kam so odhajali iskat delo tisti, ki ga doma niso našli?

Iz katerih držav se je izselilo največ ljudi?

4. NALOGA: Združevanje delavcev
Dopolni tabelo!

	KJE	KDAJ	RAZLOGI ZA NEUSPEH
1. INTERNACIONALA			
2. INTERNACIONALA			

Delovni list: BLIŠČ IN BEDA NOVEGA INDUSTRIJSKEGA SVETA (22. 4. 2010) – 8. razred

1. NALOGA: Rast prebivalstva Dopolni!

Konec 19. Stoletja je bilo v Evropi **140** mest z več kot 100.000 prebivalci. V 7 mestih je število prebivalcev preseгло **1 milijon**. V Evropi je bilo največje mesto **London**, ki je imel več kot 6 milijonov prebivalcev. Največje mesto v Severni Ameriki je bil **New York**.

2. NALOGA: Življenje v velikem mestu Obkroži pojme/besedne zveze, ki so značilne za velika mesta v 19. stoletju!

- Široke ceste in sprehajališča
- Veleblagovnice
- Hladilnik
- Cestne železnice
- Plinske svetilke
- Televizija
- Mreža električnih in telefonskih žic
- Ozke ulice, hiše tesno druga ob drugi
- Izleti in počitnice
- Zanemarjena revna predmestja
- Cehi.

3. NALOGA: Življenje na vasi Odgovori!

Opiši možnosti za zaslužek in preživetje na podeželju v 19. Stoletju.

Možnosti za zaslužek so slabe. Prevladuje revščina in prenaseljenost.

Kam so odhajali iskati delo tisti, ki ga doma niso našli?

V velika mesta; na druge celine (Južna Amerika, Severna Amerika, Avstralija).

Iz katerih držav se je izselilo največ ljudi?

Najbolj množično so se izseljevali iz držav, kjer je bil industrijski razvoj prepočasen, da bi delo lahko našli vsi, ki so ga iskali.

4. NALOGA: Združevanje delavcev
Dopolni tabelo!

	KJE	KDAJ	RAZLOGI ZA NEUSPEH
1. INTERNACIONALA	London	1864	<ul style="list-style-type: none">- preveč različne razmere v posameznih državah,- Vodstvo internacionale ni bilo enotno (revolucija ali strpno in počasno uveljavljanje zahtev)
2. INTERNACIONALA	Pariz	1889	<ul style="list-style-type: none">- preveč različne razmere v posameznih državah,- Vodstvo internacionale ni bilo enotno (revolucija ali strpno in počasno uveljavljanje zahtev)

3. INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA - UČNO – DELAVNI LIST (22. 4. 2010) – 9. razred

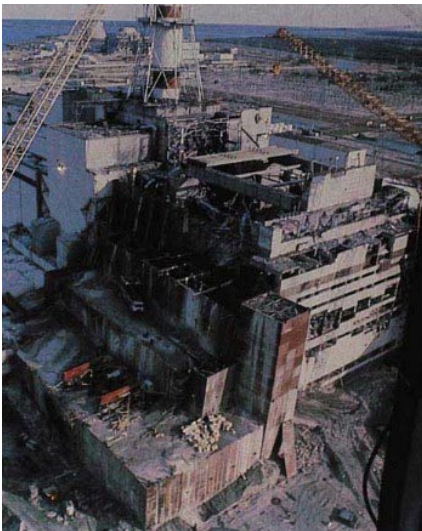
1. Čas po končani 2. svetovni vojni imenujemo atomska doba. S pomočjo slik in teksta razloži, zakaj se je uporabljala jedrska energija v 20. stoletju ter pri tem izpostavi njene pozitivne in negativne lastnosti.



Slika 1

»Jedrska energija je poceni, čista in bolj ali manj neizčrpna. Zaradi naglega manjšanja zalog nafte, naravnega plina in premoga v zemeljskih slojih bo jedrska energija v gospodarskem življenju vseh narodov vedno pomembnejša.«

Vir: Kingston, J., Lambert, D. (1988), str. 305.

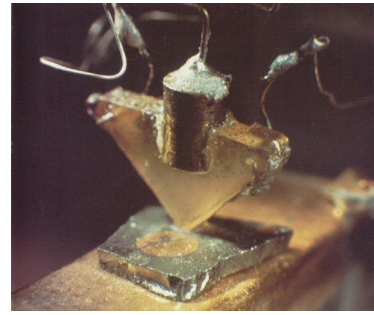


Slika 2

»Černobila nihče ne bo mogel pozabiti. Okrog podivjanega reaktorja se je razvnela gigantska bitka. Vlada je izselila 135. 000 prebivalcev iz neposredne okolice in poslala z letali na območje nesreče 6000 zdravnikov in medicinskih delavcev. To je bila bitka v popolni tišini. Ni bilo ranjenih in ne stokov. Toda neizprosno je bilo usojeno: kdor je prihitel pomagat tisto prvo uro nesreče, je že preživel zadnje poletje svojega življenja.«

Vir: Kingston, J., Lambert, D. (1988), str. 306 - 307.

2. Zelo pomembno znanstveno odkritje je bil gotovo prvi tranzistor, iz leta 1948. S pomočjo učbenika, na strani 179 ugotovi kako je izum tranzistorja povezan z življenjem danes. Na kratko opiši, kako je ta izum zaznamoval tvoje življenje.



Slika 3

3. S pomočjo slik ugotovi do katerih odkritij je še prišlo in čemu so ta služila.



Slika 4



Slika 5



Slika 6

4. V drugi polovici 20. stoletja, je prišlo do podaljšanja povprečne življenjske dobe. S pomočjo slik in učbenika na strani 179 in 180 ugotovi zakaj je do tega prišlo. Poleg vzrokov, na katere namigujejo slike in učbenik, se poskušaj domisliti še vsaj dva, ki sta vodila do podaljšanja življenjske dobe. Poskušaj se vživeti v tisti čas in osmisliti vse kar veš o tistem obdobju.



Slika 7

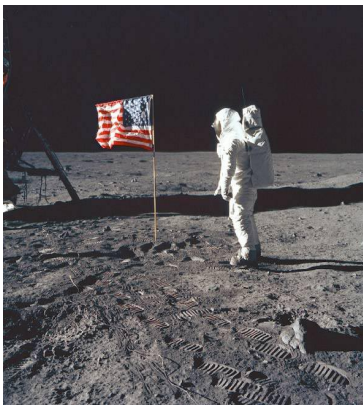


Slika 8

5. S pomočjo učbenika na str. 181 in slikovnega gradiva opiši vesoljsko tekmo. V opisu predstavi, kaj vesoljska tekma sploh je, kateri državi sta tekmovali, kateri so najpomembnejši dogodki in najpomembnejše osebe? Katera država je bila sprva uspešnejša in kdo je zmagovalec oz. kateri dogodek pomeni vrh tekme?



Slika 9



Slika 10

6. Z učbenikom na strani 181/182 in spodnjega teksta ugotovi, kaj je potrošništvo, katere so njegove značilnosti.

ANA PRIPOVEDUJE: »Včeraj je bil dan brez nakupovanja. Žal mi ni uspelo, da ne bi ničesar kupila, saj sem se že eno leto spravljal v Ikeo in včeraj mi je končno uspelo. Sicer nisem veliko kupila, ker me ni nič kaj tako pritegnilo. Sem pa kar precej premišljevala o potrošništvu. Dejstvo je, da je začelo presegati vse meje. Ljudje kupujemo vse kar je v akciji, ugodno, znižano, ali pa se samo sveti. In to ne glede na to ali stvar potrebujemo ali ne. Samo sebe sem opazila, da se skoraj za vsako stvar, ki jo kupim vprašam ali jo dejansko rabim. In kam jo bom dala in kako uporabljala. In dostikrat potem tisto roma nazaj na polico. Še največ in (včasih) brez potrebe zapravljam za hrano. Kupim potem pa v hladilniku poteče rok trajanja. Zagotovo ste že šli v trgovino po kruh, ven prišli pa s tremi vrečkami še drugih stvari. Meni se to vedno dogaja, ampak sem se pri tem ujela in se sedaj skušam nadzorovati. Vse reklame nas bombardirajo s tem kaj rabimo in vedno znova izumljajo produkte brez katerih nam živeti ni.«

Vir: <http://kofetkanje.blogspot.com/2007/11/potrošništvo-na-kubik.html> (20.4. 2010)

7. S pomočjo učbenika na str. 183 in 184 ugotovi, katere so glavne značilnosti kulture in umetnosti v povojnem obdobju.

8. Ugotovi kakšne so negativne posledice, do katerih je pripeljal tehnološki in znanstveni razvoj ter jih podrobno opiši. V pomoč naj ti bodo slike in tekst zapisan spodaj.



Slika 11



Slika 12

Tell me why, does it have to be like this,
tell me why, is there something I have missed?
Tell me why, cause I don't understand,
when so many need somebody,
we don't give a helping hand?
Tell me why. (Declan Galbraith: Tell me why)

Prevod:

Povej mi zakaj, mora biti tako,
povej mi zakaj, sem kaj spregledal?
Povej mi zakaj, ker ne razumem,
zakaj je toliko takih, ki potrebujejo nekoga,
mi pa jim ne ponudimo pomoči?
Povej mi zakaj.

Seznam slikovnega gradiva

Slika 1:

http://www.advance.hr/images/news_image/povijest/kubanskakriza/kubanska_kriza9.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 2:

http://www.ezadar.hr/repository/image_raw/35305/large/ (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 3

http://colos.fri.uni-lj.si/ERI/RACUNALNISTVO/RAC_SLOJI/SLIKE/eksperiment.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 4

<http://www.math.toronto.edu/~drorbn/Gallery/Symmetry/Tilings/2S22/OldRadio.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 5

http://www.karantanja.com/fckeditor/userslikce/Image/gramofon2_maxi.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 6

<http://paulbuckley14059.files.wordpress.com/2007/12/old-television.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 7

<http://www.bodieko.si/foto/2009/10/cepljenje.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 8

http://www.zelenaslovenija.si/images/stories/thumbnails/zdravila_copy.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 9

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/03/Gagarin_space_suite.jpg/200px-Gagarin_space_suite.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 10

<http://www.slowtrav.com/blog/bge/Neil%20Armstrong%20on%20the%20moon.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 11

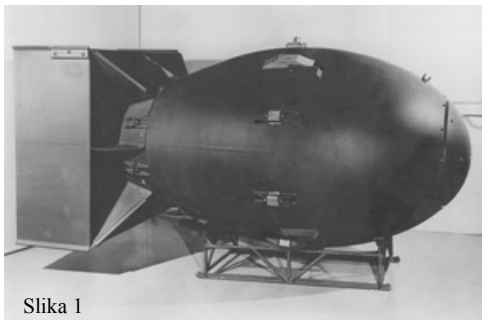
http://d2eosjbgw49cu5.cloudfront.net/soxfirst.com/imgname--rich_and_poor_the_ceo_pay_disconnect---50226711--rich_poor.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 12

<http://www.freewebs.com/airawareness/Factory1.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

3. INDUSTRIJSKA REVOLUCIJA - UČNO – DELAVNI LIST (22. 4. 2010) – 9. razred

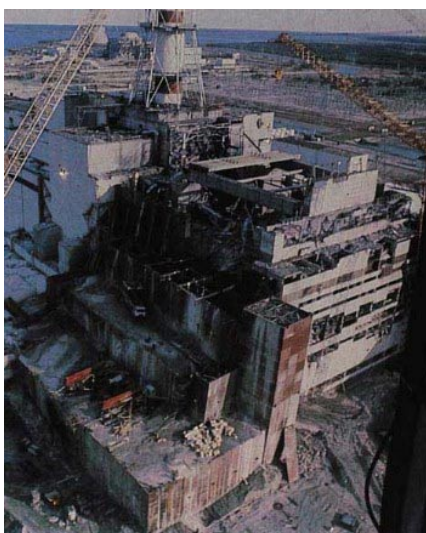
1. Čas po končani 2. svetovni vojni imenujemo atomska doba. S pomočjo slik in teksta razloži, zakaj se je uporabljala jedrska energija v 20. stoletju ter pri tem izpostavi njene pozitivne in negativne lastnosti.



Slika 1

»Jedrska energija je poceni, čista in bolj ali manj neizčrpna. Zaradi naglega manjšanja zalog nafte, naravnega plina in premoga v zemeljskih slojih bo jedrska energija v gospodarskem življenju vseh narodov vedno pomembnejša.«

Vir: Kingston, J., Lambert, D. (1988), str. 305.



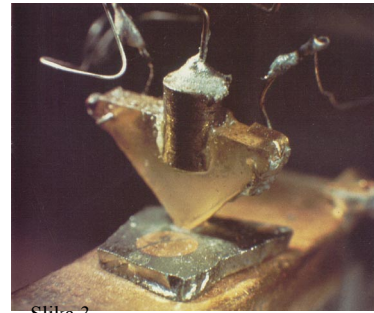
Slika 2

»Černobila nihče ne bo mogel pozabiti. Okrog podivjanega reaktorja se je razvnela gigantska bitka. Vlada je izselila 135. 000 prebivalcev iz neposredne okolice in poslala z letali na območje nesreče 6000 zdravnikov in medicinskih delavcev. To je bila bitka v popolni tišini. Ni bilo ranjenih in ne stokov. Toda neizprosno je bilo usojeno: kdor je prihitel pomagat tisto prvo uro nesreče, je že preživel zadnje poletje svojega življenja.«

Vir: Kingston, J., Lambert, D. (1988), str. 306 - 307.

Jedrska energija, je poceni, čista in bolj ali manj neizčrpna, zato so jo začeli uporabljati v gospodarske namene. Gradili so jedrske elektrarne, vendar pa je negativna lastnost jedrske elektrarne to, da ima v primeru nesreče, lahko izredno velike posledice. Jedrsko energijo so uporabljali tudi za izdelovanje atomskih bomb, kar je seveda zopet negativna izraba jedrske energije.

2. Zelo pomembno znanstveno odkritje je bil gotovo prvi tranzistor, iz leta 1948. S pomočjo učbenika, na strani 179 ugotovi kako je izum tranzistorja povezan z življenjem danes. Na kratko opiši, kako je ta izum zaznamoval tvoje življenje.



Slika 3

Tranzistor je nadomestil vakuumske elektronke. To je omogočilo izdelavo vedno manjših elektronskih naprav in hiter razvoj računalniške tehnologije. Danes si težko predstavljamo življenje brez računalnikov. Uporabljajo ga tako v poslovne, gospodarske kot tudi osebne namene. Izum tranzistorja je tako posredno vplival na preživljanje mojega prostega časa, načina opravljanja domačih nalog in na sploh življenje povsod okrog mene.

3. S pomočjo slik ugotovi do katerih odkritij je še prišlo in čemu so ta služila.



Slika 4



Slika 5



Slika 6

Odkrili so radio, gramofon, televizijo. Vsa ta odkritja so v prvi vrsti služila zabavi in informiranosti. Ljudje so jih in jih še danes, uporabljali za kvalitetnejše preživljanje prostega časa.

4. V drugi polovici 20. stoletja, je prišlo do podaljšanja povprečne življenjske dobe. S pomočjo slik in učbenika na strani 179 in 180 ugotovi zakaj je do tega prišlo. Poleg vzrokov, na katere namigujejo slike in učbenik, se poskušaj domisliti še vsaj dva, ki sta vodila do podaljšanja življenjske dobe. Poskušaj se vživeti v tisti čas in osmisliti vse kar veš o tistem obdobju.



Slika 7



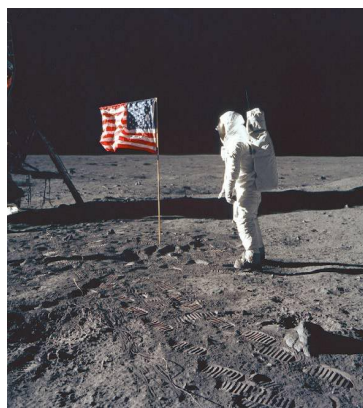
Slika 8

Prišlo je do hitrega napredka v nekaterih znanostih, kot so biologija, kemija in medicina. Od leta 1954 je v uporabo prišel sintetični antibiotik streptocimin, kar je močno povečalo ozdravljivost mnogih bolezni, obenem pa pocenilo zdravljenje. Nekateri bolezni so povsem izkoreninili oz. zelo omejili, npr. malarijo in tuberkulozo, množično cepljenje proti nalezljivim smrtonosnim boleznim, pa je povečalo zdravstveno varnost prebivalstva. Poleg napredka nekaterih znanosti, pa je na podaljšanje življenjske dobe vplivalo tudi dejstvo, da se je končala vojna, začelo se je razvijati gospodarstvo, ni bilo več lakote in pomanjkanja, vse to pa je na splošno dvignilo življenjski standard, ki močno vpliva na podaljšanje življenjske dobe.

5. S pomočjo učbenika na str. 181 in slikovnega gradiva opiši vesoljsko tekmo. V opisu predstavi, kaj vesoljska tekma sploh je, kateri državi sta tekmovali, kateri so najpomembnejši dogodki in najpomembnejše osebe? Katera država je bila sprva uspešnejša in kdo je zmagovalec oz. kateri dogodek pomeni vrh tekme?



Slika 9



Slika 10

Vesoljska tekma je tekma med Sovjetsko zvezo in Združenimi državami Amerike za prvenstvo pri osvajanju vesolja. Sprva je bila uspešnejša SZ, ki je izstrelila satelit Sputnik leta 1957 in poslala prvega človeka v vesolje Jurija Gagarina. ZDA so jih postopoma dohitevali in so tudi zmagovalci te tekme s tem, da so poslali prvega človeka na Luno Neila Armstronga leta 1969. Po tem dogodku tekma ni bila več tako napeta.

6. Z učbenikom na strani 181/182 in spodnjega teksta ugotovi, kaj je potrošništvo, katere so njegove značilnosti?

ANA PRIPOVEDUJE: »Včeraj je bil dan brez nakupovanja. Žal mi ni uspelo, da ne bi ničesar kupila, saj sem se že eno leto spravljal v Ikee in včeraj mi je končno uspelo. Sicer nisem veliko kupila, ker me ni nič kaj tako pritegnilo. Sem pa kar precej premišljevala o potrošništvu. Dejstvo je, da je začelo presegati vse meje. Ljudje kupujemo vse kar je v akciji, ugodno, znižano, ali pa se samo sveti. In to ne glede na to ali stvar potrebujemo ali ne. Samo sebe sem opazila, da se skoraj za vsako stvar, ki jo kupim vprašam ali jo dejansko rabim. In kam jo bom dala in kako uporabljala. In dostikrat potem tisto roma nazaj na polico. Še največ in (včasih) brez potrebe zapravljam za hrano. Kupim potem pa v hladilniku poteče rok trajanja. Zagotovo ste že šli v trgovino po kruh, ven prišli pa s tremi vrečkami še drugih stvari. Meni se to vedno dogaja, ampak sem se pri tem ujela in se sedaj skušam nadzorovati. Vse reklame nas bombardirajo s tem kaj rabimo in vedno znova izumljajo produkte brez katerih nam živeti ni.«

Vir: <http://kofetkanje.blogspot.com/2007/11/potrošništvo-na-kubik.html> (20..4. 2010)

Potrošništvo pomeni nerazumno zapravljanje, kupovanje dobrin, katerih morda niti ne potrebujemo. Namesto izletov se sedaj hodi v nakupovalna središča. Posameznik je prisiljen vedno znova nakupovati in posedovati različne potrošniške dobrine, da obdrži določen ugled v družbi. Velik vpliv imajo reklam, ki nam določajo, kaj rabimo in moramo kupiti. Pozitivne strani tega so, da nam omogoča udobnejše, pestrejše življenje. Negativne pa, da skuša človek vedno znova iskati nekaj novega, da sta najpomembnejši vrednoti postala hitrost in denar.

7. S pomočjo učbenika na str. 183 in 184 ugotovi, katere so glavne značilnosti kulture in umetnosti v povojnem obdobju?

Glavna značilnost je odzivnost na potrošniško kulturo. Na eni strani sta podrejeni potrebam potrošnika, na drugi pa odražata odpor do potrošniške družbe. Najpomembnejša vloga je vloga tržnega uspeha kulturnih produktov. Izoblikuje se množična, elitna in alternativna kultura. Pojavili so se novi načini likovnega izražanja: razstavljanje lastnega telesa, posegi v naravo, različne smeri slikarstva, ki izražajo človekovo notranje občutje. Za kulturo in umetnost ter glasbo je značilno eksperimentiranje, razvilo se je mnogo novih zvrsti (pop-art, blues, rock'n'roll). Dandanes prevladujejo uporniški in samosvoji glasbeni stili.

8. Ugotovi kakšne so negativne posledice, do katerih je pripeljal tehnološki in znanstveni razvoj ter jih podrobno opiši. V pomoč naj ti bodo slike in tekst zapisan spodaj.



Slika 11



Slika 12



Slika 12

Tell me why, does it have to be like this,
 tell me why, is there something I have missed?
 Tell me why, cause I don't understand,
 when so many need somebody,
 we don't give a helping hand?
 Tell me why. (Declan Galbraith: Tell me why)

Prevod:

Povej mi zakaj, mora biti tako,

povej mi zakaj, sem kaj spregledal?

Povej mi zakaj, ker ne razumem,

zakaj je toliko takih, ki potrebujejo nekoga,

mi pa jim ne ponudimo pomoči?

Povej mi zakaj.

Tehnološki in znanstveni razvoj, je svet še bolj ločil na revne in bogate. Medtem ko, imajo nekje otroci veliko prostega časa, se vozijo v velikih avtomobilih in živijo v lepih hišah, živijo otroci na drugem koncu sveta še vedno v velikem pomanjkanju, lačni in umazani, brez možnosti zabave in kvalitetnega preživljanja prostega časa. V revnem svetu, še vedno potekajo vojne. In medtem, ko je v razvitem svetu toliko bolje, se ta ne trudi dovolj, da bi to spremenil. Poleg še ostrejše delitve sveta na revne in bogate, je negativna posledica znanstvenega in tehnološkega razvoja tudi vse večje onesnaževanje okolja. Le to ima za posledico globalno segrevanje in izumiranje nekaterih rastlin in živali.

Seznam slikovnega gradiva

Slika 1:

http://www.advance.hr/images/news_image/povijest/kubanskakriza/kubanska_kriza9.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 2:

http://www.ezadar.hr/repository/image_raw/35305/large/ (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 3

http://colos.fri.uni-lj.si/ERI/RACUNALNISTVO/RAC_SLOJI/SLIKE/eksperiment.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 4

<http://www.math.toronto.edu/~drorbn/Gallery/Symmetry/Tilings/2S22/OldRadio.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 5

http://www.karantanja.com/fckeditor/userslikce/Image/gramofon2_maxi.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 6

<http://paulbuckley14059.files.wordpress.com/2007/12/old-television.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 7

<http://www.bodieko.si/foto/2009/10/cepljenje.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 8

http://www.zelenaslovenija.si/images/stories/thumbnails/zdravila_copy.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 9

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/0/03/Gagarin_space_suite.jpg/200px-Gagarin_space_suite.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 10

<http://www.slowtrav.com/blog/bge/Neil%20Armstrong%20on%20the%20moon.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 11

http://d2eosjbgw49cu5.cloudfront.net/soxfirst.com/imgname--rich_and_poor_the_ceo_pay_disconnect---50226711--rich_poor.jpg (dostopno 20. 4. 2010)

Slika 12

<http://www.freewebs.com/airawareness/Factory1.jpg> (dostopno 20. 4. 2010)

FILOZOFSKA FAKULTETA
Oddelek za zgodovino
Didaktika zgodovine

DALJŠA SKUPINSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA:

Spreminjanje družine in položaja moških in žensk do novega veka

Za učence šestega in osmega razreda

ČLANI SKUPINE:

- Petra Gale
- Matija Ketiš
- Mirjam Koplan
- Blanka Marinko

DATUM: 22. 4. 2010

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	
Razred:	6. razred	8. razred
Datum:	22. 4. 2010	
Predmet:	Zgodovina	
Učna tema:	Načini življenja	Gospodarstvo in družba v 19. stoletju
Učna enota:	Spreminjanje družine ter položaja moških in žensk skozi zgodovino	Spreminjanje družine ter položaja moških in žensk v novem veku
	Spreminjanje družine in položaja moških in žensk do novega veka	
Učne oblike:	Frontalna učna oblika, delo v parih	
Učne metode:	Metoda razlage, metoda razgovora, metoda dela s slikovnim gradivom, metoda pisno-grafičnih izdelkov, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s pisnim gradivom	
Učne tehnike:	kviz, pouk ob glasbi	
Operativni učni cilji: - izobraževalni:	Ob koncu učne ure učenec zna: - opisati vlogo in pomen družine v prazgodovini, - opisati vlogo moškega in ženske v prazgodovini, - opisati vlogo in pomen družine v antični dobi, - opisati vlogo moškega in žensk v antiki, - opisati vlogo in pomen družine v srednjem veku, - opisati vlogo in pomen družine v novem veku, - ve, da je bilo življenje posameznika odvisno od tega, kateremu sloju prebivalstva je pripadal, - opisati življenje v kmečki, delavski in meščanski družini - opisati spreminjanje položaja žensk skozi zgodovino.	Ob koncu učne ure učenec zna: - opisati značilnosti družine v novem veku, - opisati življenje v kmečki, delavski in meščanski družini v novem veku, - opisati kakšen je bil odnos med moškimi in žensko v novem veku.
- funkcionalni:	Učenec zna: - odgovarjati na različne vrste vprašanj, - aktivno poslušati, opazovati in	Učenec zna: - odgovarjati na različne vrste vprašanj, - aktivno poslušati, opazovati in

- vzgojni:	<p>zapisovati,</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoštevati navodila, - izbirati podatke, - sodelovati v paru. <p>Učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kazati ustrezen odnos do preteklosti, - spoštovati sošolce, učitelja - ceniti in spoštovati vlogo in pomen družine tako v sedanjosti kot v preteklosti - spoštovati različne skupnosti in kulture. 	<p>zapisovati,</p> <ul style="list-style-type: none"> - upoštevati navodila, - izbirati podatke, - sodelovati v paru. <p>Učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - kazati ustrezen odnos do preteklosti, - spoštovati sošolce, učitelja - ceniti in spoštovati vlogo in pomen družine tako v sedanjosti kot v preteklosti - spoštovati različne skupnosti in kulture.
<p>Učna sredstva:</p> <p>- učila:</p> <p>- učni pripomočki:</p>	<p>Rode, M., Tawitian, E. (2004). <i>Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke</i>. Ljubljana: DZS, učno-delovni list 1, ppt predstavitev</p> <p>Računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor</p>	<p>Cvirn, J., Hribešček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). <i>Novi vek. Zgodovina za 7. razred osemletke</i>. Ljubljana: DZS, učno-delovni list 2, ppt predstavitev</p> <p>Računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor</p>
Didaktične etape učnega procesa:	<p>Uvajanje, obravnavanje nove učne snovi, urjenje, ponavljanje in preverjanje</p>	
Didaktična načela:	<p>Nazornost, sistematičnost, postopnost, diferenciacija, ustreznost, socializacija, aktivnost, aktualizacija, ekonomičnost.</p>	
Medpredmetne povezave:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina (govor, zapis snovi v slovenskem jeziku, pravilna izgovorjava besed), - državljska vzgoja in etika (pojem družine skozi zgodovino, odnosi v družini) 	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina (govor, zapis snovi v slovenskem jeziku, pravilna izgovorjava besed), - državljska vzgoja in etika (pojem družina, odnosi med moškimi in ženski)
Novi pojmi:	<ul style="list-style-type: none"> - lovska družina: skupnost ljudi v obdobju prazgodovine, - starešina: voditelj lovskih družin v obdobju prazgodovine, - patriarhalna družina: družina v kateri ima glavno besedo oče - kmečka družina: družina, ki je živela na podeželju na kmetiji, - delavska družina: družina, katere člani so bili zaposleni v tovarni, 	<ul style="list-style-type: none"> - kmečka družina: družina, ki je živela na podeželju na kmetiji, - delavska družina: družina, katere člani so bili zaposleni v tovarni, - meščanska družina: družina, ki je živela v mestu, - razširjena družina: družina, ki jo sestavljajo oče, mati, otroci, stari starši, tete, strici, - jedrna družina: družina, ki jo

	<p>- meščanska družina: družina, ki je živela v mestu,</p> <p>- feminizem: boj za pravice žensk.</p>	<p>sestavljajo oče, mati in otroci.</p>
<p>Literatura:</p>	<ul style="list-style-type: none"> ○ Janša Zorn, O., idr. (2004). <i>Spoznavajmo zgodovino. Zgodovina za 6. razred devetletne osnovne šole</i>. Ljubljana: Založba Modrijan. ○ Mihelič, D. (1996). <i>Meščan sem: iz življenja srednjeveških mest</i>. Ljubljana: Mihelač in Nešovič. ○ Otič, M. (2006). <i>Svet skozi čas. Učbenik za zgodovino v šestem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga. ○ Simonič Mervic, K (2007). <i>Stari svet: zgodovina za 7. Razred osnovne šole</i>. Ljubljana: Modrijan. ○ Verdev, H. (2008). <i>Raziskujem preteklost 6. Učbenik za zgodovino za 6. razred osnovne šole</i>. Ljubljana: Rokus. ○ Film <i>Prevzetnost in pristranost</i> (2005). Uporabljen odlomek (1,17–3,24): http://www.youtube.com/watch?v=klgfJciFeOI. Uporabljeno: 21. 4. 2010. <p>Internet:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ http://thumb7.shutterstock.com.edgesuite.net/display_pic_with_logo/274735/274735,1227952902,2/stock-vector-prehistoric-family-21240925.jpg, pridobljeno 21. 4. 2010. ○ http://static-p4.fotolia.com/jpg/00/13/03/09/400_F_13030935_5EF8ptn_xkl2gua4vu8TY6joogQTaJT7E.jpg, pridobljeno 21. 4. 2010. 	<ul style="list-style-type: none"> ○ Mirjanić, A., idr. (2006). <i>Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole</i>. Ljubljana: Rokus. ○ Potočnik, D., idr. (2009). <i>Svet skozi čas. Učbenik za zgodovino v osmem razredu osnovne šole</i>. Ljubljana: Mladinska knjiga ○ Žvanut, M. idr. (1995). <i>Vzpon meščanstva. Zgodovina za 7. razred osnovne šole</i>. Ljubljana: založba M&M. ○ Film <i>Prevzetnost in pristranost</i> (2005). Uporabljen odlomek (1,17–3,24): http://www.youtube.com/watch?v=klgfJciFeOI. Uporabljeno: 21. 4. 2010. Internet: ○ http://upload.wikimedia.org, pridobljeno 17. 4. 2010. ○ http://www.christies.com/, pridobljeno 17. 4. 2010. ○ http://www.devetletka.net, pridobljeno 17. 4. 2010. ○ http://thumb7.shutterstock.com.edgesuite.net/display_pic_with_logo/274735/274735,1227952902,2/stock-vector-prehistoric-family-21240925.jpg, pridobljeno 21. 4. 2010. ○ http://static-p4.fotolia.com/jpg/00/13/03/09/400_F_13030935_5EF8ptn_xkl2gua4vu8TY6joogQTaJT7E.jpg, pridobljeno 21. 4. 2010. Glasba ○ Dr. Hilary Jones: <i>Love's Promise</i> (Excerpt) – Stuart Jones. Iz albuma: <i>Music for</i>

	<p>Glasba</p> <ul style="list-style-type: none">○ Dr. Hilary Jones: Love's Promise (Excerpt) – Stuart Jones. Iz albuma: Music for Wellbeing – CD 1. Leto 1999.	<p>Wellbeing – CD 1. Leto 1999.</p>
--	--	-------------------------------------

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC 6. RAZRED	UČENEC 8. RAZRED	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE, UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 MINUT	<p>Lep pozdrav, Danes se bomo učili o družini. Predstavili bomo družino skozi različna zgodovinska obdobja od prazgodovine pa do novega veka.</p> <p>Učenci šestega razreda se boste danes naučili, kakšna je bila vloga in pomen družine v prazgodovini, antiki, srednjem veku in novem veku ter kakšen je bil položaj moških in žensk skozi zgodovino. Učenci osmega razreda se boste naučili kakšna je bila vloga in pomen družine v novem veku ter kakšen je bil odnos med moškim in žensko v novem veku.</p> <p>Za začetek bomo pogledali odlomek iz filma (Pride and Prejudice, 2005) in nato boste skupno odgovorili na nekaj vprašanj.</p>	Poslušajo.		Frontalna oblika. Metoda razlage.
	Učitelj predvaja odlomek iz filma <i>Prouzetnost in</i>	Učenci gledajo video.		Frontalna oblika. Metoda dela z IKT.

	Prevzetnost in pristranost ¹ .			Učni pripomočki: računalnik, projekcijsko platno, projektor.
	V kateri čas bi umestili odlomek? Kakšna oblika družine je bila to? Ali so bili bogati? Po čem sklepate? Kako se imenuje takšna družina?	Novi vek. Ne poznajo odgovora. Da. Lepo pohištvo, veliko oblek, prostorna hiša. Ne poznajo odgovora, ugibajo.	Novi vek. Razširjena oblika Da. Veliko materialnih dobrin. Aristokratska družina, meščanska družina.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	No sedaj pa bomo nadaljevali z načrtovanim delom.	Učenci poslušajo.		Frontalna oblika. Metoda razlage.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVALJANJE

1. VSEBINSKI Poudarek: SPREMINJANJE DRUŽINE DO NOVEGA VEKA

ČAS	UČITELJ	UČENEC RAZRED 6.	UČENEC RAZRED 8.	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE, UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
8 MINUT	Pri obravnavi snovi boste sodelovali vsi. Učenci 6. razreda boste spoznali kako se je spreminjala družina od najstarejšega zgodovinskega obdobja do srednjega veka. Učenci 8. razreda boste snov le ponovili.	Poslušajo.		Frontalna učna oblika, metoda razlage.
	Poglejte prvo sliko na projekcijskem platnu (PPT 2: družina v prazgodovini). V kateri zgodovinski dobi živijo ljudje na sliki?	Opazujejo sliko in odgovorijo: "V prazgodovini."		Metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 2. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.
	Res je. Materialni viri	Poslušajo.		Metoda razlage

¹ Odlomek iz filma je dostopen tudi na spletnem portalu YouTube, vendar brez podnapisov. Uporabljen odlomek (1,17–3,24): <http://www.youtube.com/watch?v=klgfJciFeOI>. Uporabljeno: 21. 4. 2010.

	<p>nam dokazujejo, da so ljudje v prazgodovini živeli v skupinah, ki so si delile hrano in delo. Te skupine so se imenovale lovske skupnosti ali lovske družine. Štele so od deset do trideset ljudi. Skupine so se premikale za živalmi. Združevale so več staršev, starih staršev in otrok. Znotraj skupnosti je bilo delo razdeljeno.</p>			
	<p>Poglejte drugo sliko na projekcijskem platnu (PPT 2: Lov). Katero delo opravljajo moški na sliki?</p>	<p>Opazujejo sliko. Spoznajo, da moški na sliki lovi ("Lov").</p>		<p>Metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 2. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>
	<p>S čim so se še ukvarjali moški poleg lova? S čim so se ukvarjale ženske?</p>	<p>Moški: z izdelovanjem orodja in orožja. Ženske: skrbele so za otroke, nabirale sadeže, pripravljale hrano, varovale ogenj.</p>		<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora.</p>
	<p>Za voditelja skupnosti so izbrali vodjo skupine.</p>	<p>Poslušajo.</p>		<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>
	<p>Mogoče veste, kako se je imenoval vodja te skupnosti?</p>	<p>Učenci 6. razreda tega odgovora verjetno ne vedo, zato ugibajo ali so tiho.</p>	<p>Učenci osmega razreda vedo, da se je vodja skupnosti imenoval starešina.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora.</p>
	<p>Res je. Navadno je bil za starešino izbran najmočnejši ali najsposobnejši mož. Kot smo videli na prvi sliki (PPT 2: družina v prazgodovini) so se ljudje v prvih skupnostih zbirali ob ognju, ki je bil središče njihovega družabnega življenja. V obdobju antike je bil oče gospodar in</p>	<p>Poslušajo.</p>		<p>Frontalna oblika. Metoda razlage, kombinirana s slikovno demonstracijo. Učila: PPT 2. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>

	upravitelj premoženja. Imel je glavno besedo v družini.			
	Mogoče veste kako se imenuje družina, v katerih ima glavno besedo oče?	Učenci 6. razreda tega odgovora verjetno ne vedo, zato ugibajo ali so tiho.	Učenci osmega razreda vedo, da se takšna družina imenuje patriarhalna družina.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	Tako je. Sicer pa so tako Grki kot Rimljani k svojim družinam prištevali tudi sužnje, saj le-ti niso smeli imeti svojih družin.	Poslušajo.		Frontalna oblika. Metoda razlage.
	Kakšen je bil položaj žensk v antiki?	Učenci 6. razreda tega odgovora verjetno ne vedo, zato ugibajo ali so tiho.	Učenci osmega razreda imajo že nekaj znanja. Vedo, da so bile ženske podrejene moškim in da so bile brez pravic.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	Res je. Vendar so se lahko udeleževale javnih prireditev.	Poslušajo.		Frontalna oblika. Metoda razlage.
	Poglejte sliko na projekcijskem platnu (PPT 3: mladenič dvori dekletu). Kaj vidite na sliki?	Učenci opišejo, kar vidijo: "Moški dvori ženski."		Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 3. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.
	Res je. Za sklenitev zakona so poskrbeli starši, pri čemer čustva zakoncev niso bila pomembna. Menili so namreč, da se človek poroči zaradi potomcev. Poroka je pomenila tudi dvig ugleda v družbi. Neporočene ženske so namreč veljale za manj vredne v družbi. Poglejte besedilo na projekcijskem platnu			Metoda razlage.

	(PPT 4: opis značilnosti srednjeveške družine).		
	<p>Učitelj prosi enega od učencev, naj glasno prebere besedilo. Iz katerega zgodovinskega obdobja so opisane značilnosti družine?</p> <p>Kdo je imel neomajno oblast nad družino?</p> <p>Kaj pomeni, da je poroka morala biti primerna stanu?</p> <p>Kaj je predstavljal temelj družine v srednjem veku?</p> <p>Kaj pomeni, da sta mož in žena veljala za življenjska in delovna partnerja?</p>	<p>Učenci poslušajo razlago. Na učiteljevo prošnjo eden izmed učencev prebere besedilo s PowerPointa, ostali besedilo spremljajo in poslušajo. Učenci odgovarjajo na učiteljeva vprašanja s pomočjo vira. Ugotovijo, da opisana družina sodi v srednji vek.</p> <p>Oblast nad družino je imel oče. Primerna poroka – med seboj so se lahko poročali le ljudje iz istih slojev, npr. plemstvo se je poročalo med seboj.</p> <p>Temelj družine: zakonski par z otroki. Partnerstvo moža in žene: To pomeni, da je žena plemiča v času moževe odsotnosti morala voditi grad, žena trgovca voditi posle ter žena rokodelca voditi moževo obrt.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda dela s pisnim gradivom. Učila: PPT 4. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>
	Kot smo videli je tudi v srednjem veku imel moški odločilno vlogo v družini.	Poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.
	Sedaj pa odprite zvezke in zapišite ključne besede, ki se navezujejo na družino (PPT 5: zapis snovi). Snov prepisite tako učenci 6. kot tudi učenci 8. razreda.	Prepisujejo snov v zvezke.	Metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: PPT 5. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVALJANJE
2. VSEBINSKI Poudarek: DRUŽINA NOVEGA VEKA

ČAS	UČITELJ	UČENEC RAZRED 6.	UČENEC RAZRED 8.	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE, UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
8 MINUT	Poglejte slike na projekcijskem platnu (PPT 6: kmečka, delavska in	Opazujejo sliko. Odgovorijo: „Družine.“		Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 6.

	meščanska družina). Kaj vidite na slikah?		Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.	
	Res je. Na slikah imate prikazane tri vrste družine, ki so se oblikovale v novem veku.	Poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	
	Poglejte najprej prvo sliko (PPT 6: kmečka družina). Na katero družino vas spominja? Je to morda meščanska, kmečka ali delavska družina? Ali ima ta družina veliko ali malo otrok?	Poskusijo ugotoviti. Družina ima veliko otrok. „Kmečka družina.“ Družina ima veliko otrok.	Frontalna učna oblika, metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 6. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.	
	Kmečke družine so imele veliko otrok, vendar pa so med družinske člane spadali poleg očeta, matere in otrok tudi stari starši ter neporočeni strici in tete. Tako, da je bila kmečka družina kar velika.	Poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	
	Mogoče veste kako se imenuje družina, ki poleg očeta, matere in otrok vključuje tudi tete, strice in stare starše? Ali menite, da so imeli zaradi velikega števila družinskih članov zelo velike hiše?	Učenci šestega razreda tega ne vedo, ugibajo. Tako učenci šestega kot osmega razreda ugotovijo, da so morale biti hiše zelo velike, če so želeli vsi tam stanovati.	Učenci osmega razreda vedo, da se takšna družina imenuje „razširjena družina“. Tako učenci šestega kot osmega razreda ugotovijo, da so morale biti hiše zelo velike, če so želeli vsi tam stanovati.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	To ne drži. Kljub temu, da so družine imele veliko članov so člani živeli v zelo majhnih hišah.	Poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	

	S čim pa so se ukvarjali kmetje?	»Obdelovali so zemljo.« »Delali so na polju, pasli so živino.«	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	Res je. Vendar so to počeli predvsem moški medtem, ko so ženske skrbele predvsem za gospodinjstvo in vzgojo otrok. Vstajale so zelo zgodaj zjutraj, svojemu možu pripravile zajtrk, nato poskrbele za otroke in kasneje kuhale kosilo. Njihov delovni dan je bil zelo naporen in je potekal od zore do mraka.	Poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.
	Kaj pa prikazuje druga slika (PPT 6: delavska družina)? Katero družino pa? Če sedaj primerjate to družino s kmečko, kaj lahko poveste?	Družino. Delavsko. Delavsko in kmečko družino znajo verjetno bolje primerjati učenci 8. Razreda, ki ugotovijo, da imajo starši v delavski družini veliko otrok, da so lepše oblečeni ipd.	Metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 6. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.
	Res je. Tudi te družine so imele veliko otrok, ki so se prav tako kot ženske zaposlovali v tovarnah.	Poslušajo.	Frontalna oblika. metoda razlage.
	Rekli ste, da so lepše oblečeni. Ali mislite, da so živeli v veliko boljših pogojih kot kmečke družine? Zakaj pa?	Ja. Učenci šestega razreda o razmerah ugibajo, učenci osmega razreda pa že opisujejo - Ker so živeli v mestu in so imeli boljše pogoje za življenje kot pa na kmetiji.	Frontalna oblika. Metoda razgovora.
	Če so ljudje živeli v mestih še ne pomeni, da so imeli boljše pogoje za življenje. Tudi delavske družine so, tako kot kmečke, imele kar slabe pogoje za življenje. Kot sem že omenila, so v tovarnah delali tako otroci kot tudi	Učenci poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.

	<p>ženske, da bi se lahko preživel. Z razvojem tehnike pa se je življenje teh družin nekoliko izboljšalo. Oblasti so začele prepovedovati delo otrok in so začele otroke pošiljati v šole, da bi pridobili ustrezno izobrazbo.</p>		
	<p>Sedaj pa nam je ostala še ena oblika družine. Katera družina pa je na tretji sliki (PPT 6: meščanska družina)? Kaj pa vidite na tej sliki – poskusite jo malo opisati.</p>	<p>Učenci pogledajo sliko in odgovarjajo – meščanska družina. Opišejo, kar vidijo. Učenci šestega razreda opazijo predvsem, da je malo otrok, da so lepše oblečeni, učenci osmega razreda pa opazijo tudi, da sta na sliki samo oče in mati z otroki.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda dela s slikovnim gradivom. Učila: PPT 6. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>
	<p>Tako je. Meščanske družine so imele manj otrok. Na sliki imate prikazano jedrno družino. To je družina, ki jo sestavljata mati in oče skupaj s svojimi otroci. Pri kmečki družini smo omenjali tudi stare starše in neporočene strice ter tete, tukaj pa gre samo za ožjo družino.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>
	<p>Omenili ste, da so lepše oblečeni. Zakaj pa mislite, da so lahko bili lepše oblečeni in imeli lepša in večja stanovanja? Te družine so bile veliko bolj premožne kot kmečke in delavske, to drži. S čim pa mislite, da se je ukvarjal oče, ki je bil glava družine?</p>	<p>»Ker so imeli več denarja.« Na vprašanje, s čim se je oče ukvarjal, učenci šestega razreda ugibajo odgovor, učenci osmega razreda pa se spomnijo, da je imel podjetje, poklic.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora.</p>
	<p>Tako je. Oče je pogosto vodil podjetje. Mati pa je</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>

	<p>ostajala doma in se posvečala vzgoji otrok. V teh družinah so namenili tudi zelo veliko časa vzgoji in izobraževanju otrok. Dečki so ponavadi spoznavali delo očeta, deklice pa delo matere. Na splošno so starši z otroci preživel veliko več časa, kot v drugih družinah.</p>		
	<p>Zakaj pa mislite, da je bilo tako? Zakaj imajo ti starši več časa za otroke, kot starši v delavskih in kmečkih družinah?</p>	<p>Odgovarjajo – ugamejo, da so imeli več denarja, oče ni bil ves dan v službi ...</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora.</p>
	<p>Tu je oče prišel iz službe domov in si je lahko vzel čas za otroke, kmečkega očeta pa je čakalo delo na domačem polju, delavski oče pa je po 12 urah dela prišel domov zelo utrujen. Prav tako v tej družini, ženske niso skrbele za gospodinjstvo, temveč so imele zaposlene služkinje in kuharice, ki so opravljale delo v gospodinjstvu. Tako jim je ostalo ogromno časa za ukvarjanje z otroci.</p>	<p>Učenci poslušajo</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>
	<p>Sedaj pa odprite zvezke in zapišite ključne besede, ki se navezujejo na družino (PPT 7: zapis snovi). Šesti razred prepíše tisto, kar je napisano z rdečo barvo, osmi pa tisto, kar je</p>	<p>Prepisujejo snov v zvezke.</p>	<p>Metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: PPT 7. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>

	napisano z modro. Kar je napisano z zeleno, zapišete oboji.		
--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE
3. VSEBINSKI Poudarek: SPREMINJANJE POLOŽAJA MOŠKIH IN ŽENSK SKOZI ZGODOVINO

ČAS	UČITELJ	UČENEC RAZRED 6.	UČENEC RAZRED 8.	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE, UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
14 MINUT	<p>Sedaj pa boste v parih reševali učno-delovne liste (učno-delovni list 1 je za 6. razred, učno-delovni list 2 je za 8. razred).</p> <p>Učenci šestega razreda boste spoznavali, kako se je spreminjal položaj žensk skozi zgodovino, učenci osmega razreda pa, kako se je spreminjal odnos moški – ženska skozi zgodovino.</p> <p>Vsak par bo dobil en učno-delovni list. Najprej dobro preberite navodila in nato rešite naloge.</p> <p>Časa za reševanje imate osem minut, nato pa bo sledilo poročanje vaših ugotovitev.</p> <p><i>Učitelj potem, ko jasno poda navodila, razdeli učno-delovne liste.</i></p>	Učenci pozorno poslušajo navodila.		Frontalna oblika. Metoda razlage. Učila: učno-delovni list 1, učno-delovni list 2.
	Učitelj se sprehaja po razredu in preverja,	Učenci rešujejo naloge. 6. razred 1. delovni list, 8. razred pa 2. delovni list.		Delo v parih, metoda dela s

² Primer glasbe: Dr. Hilary Jones: Love's Promise (Excerpt) – Stuart Jones. Iz albuma: Music for Wellbeing – CD 1. Leto 1999.

	<p>kako učenci rešujejo, v primeru, da potrebujejo pomoč, jim pomaga. Sproti jih tudi opozarja, koliko časa imajo in kdaj morajo začeti zaključevati. Pri delu spodbuja predvsem učence šestega razreda, saj se od osmošolcev pričakuje večja samostojnost. Vključena je sproščujoča glasba², ki učence umiri in sprošča.</p>			<p>pisnim gradivom. Tehnika: pouk ob glasbi. Učila: učno-delovni list 1, učno-delovni list 2. Sproščujoča glasba. Glasbeni predvajalnik, zvočniki.</p>
	<p>Ko mine osem minut pozovem učence, da bodo začeli poročati rešitve. Opozori jih, da bodo odgovori prikazani tudi na PowerPointu (PPT 8, 9, 10: pravilni odgovori na vprašanja).</p> <p>Najprej bo eno nalogo prebral par iz šestega razreda.</p>	<p>Prvi par prebere odgovor na prvo nalogo, ostali poslušajo in preverjajo rešitve.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razgovora, metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: PPT 8, 9, 10. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>
	<p>Sedaj rešite v eno nalogo prebere par iz osmega razreda.</p> <p>Tako se izmenično po parih prebirajo rešitve.</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Prvi par prebere odgovore, ostali poslušajo in preverjajo odgovore.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora, metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: PPT 8, 9, 10. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno.</p>

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE, UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	<p>Spoznali smo družino v različnih časovnih obdobjih. Se vam zdi, da ste se veliko naučili? Se takratno</p>	<p>Učenci odgovarjajo.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda</p>

	ste se veliko naučili? So takratne družine živele drugače kot živimo mi danes?		razgovora.
	<p>Zdaj bomo videli, koliko ste se naučili v tej uri. Razdelili se boste glede na to, kako sedate, v 6 skupin, 3 skupine šestošolcev in 3 skupine osmošolcev. <i>(Učitelj skupine prilagodi številu učencev, ni potrebno, da je ravno 3 – 3, važno je le, da so v eni skupini učenci iste starosti in da je v skupini 3–5 otrok).</i> Učitelj razdeli učence v skupine. Vsaka skupina dobi ime, povezano s pojmi, ki so jih spoznali v tej učni uri, da se "usedejo" med učence. Ime je zapisano na velikem listu, ki ga dobi vsaka skupina.</p> <p><i>Primeri imen skupin:</i></p> <ul style="list-style-type: none"> - 1: lovska družina - 2: patriarhalna družina - 3: kmečka družina - 4: delavska družina - 5: meščanska družina - 6: razširjena družina <p>Učitelj opozori učence, da morajo vsi sodelovati, saj bo učitelj v primeru, da bo odgovarjal samo eden, skupini odštel eno točko. Učitelj bo SAMO ENKRAT jasno povedal vprašanje in poklical skupino po vrsti, da bo odgovarjala. Če odgovora ne bo vedela ali pa bo ta napačen, bo pravico do odgovora dobila druga skupina. Naslednje vprašanje dobi naslednja skupina. Ker imajo osmošolci več znanja kot šestošolci, dobijo že vnaprej za spodbudo 1 dodatno točko. Predvidoma bo vsaka skupina dobila vsaj 3 vprašanja, odvisno od pridnosti. Za vsak pravilen odgovor dobi skupina eno sličico družine iz katerega koli obdobja. Skupina, ki ima največ sličic, zmaga. Sličice po koncu ure obdržijo in jih lahko nalepijo v zvezke.</p> <p><i>Navodila so prikazana tudi na PP in jih učenci lahko vidijo ves čas kviza. Vsakič na vprašanje odgovarja drug učenec iz skupine.</i></p>	<p>Učenci poslušajo navodila in jih spremljajo na PowerPointu.</p> <p>Nato odgovarjajo na vprašanja.</p>	<p>Frontalna oblika/skupinsko delo. Metoda razlage. Tehnika: kviz. Učila: PPT 11. Učni pripomočki: računalnik, LCD projektor, projekcijsko platno. Listi s številkami in imeni skupin ter sličice družin (vsaj 25 sličic).</p>

	<p><i>Učitelj izbere vprašanja glede na situacijo v razredu in čas, najbolje je, če izbere iz vsakega obdobja nekaj vprašanj. Zadnje vprašanje za vsako skupino pa je vedno eno od spodnjih (zaradi aktualizacije in zaradi primerjave danes – takrat, pa tudi za to, da imajo učenci nekoliko več veselja, saj tako lahko vsaka skupina dobi kakšno točko in se ji snov ne zameri).</i></p>		
	<p>VPRAŠANJA³ PRAZGODOVINA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Kako so se imenovale skupnosti v prazgodovini – namig: pomagaj si z dejavnostjo, ki jim je omogočala preživetje. 2. Zakaj so se prazgodovinske skupnosti premikale? 3. Koga vse je vključevala prazgodovinska skupnost? 4. <u>S čim so se ukvarjali moški v prazgodovini?</u> 5. S čim so se ukvarjale ženske v prazgodovini? 6. Kakšen pomen je imel ogenj za prazgodovinske skupnosti? 7. Kako imenujemo vodjo prazgodovinske skupnosti? <p>ANTIKA</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. V katerem obdobju govorimo o patriarhalni družini? 2. Zakaj se ta družina tako imenuje? 3. Ali so sužnji spadali v družino in zakaj? 4. Kakšen je bil položaj žensk v antiki? 5. <u>Ali sta se v antiki dva mlada človeka lahko sama od sebe odločila za poroko?</u> 	<p>Učenci odgovarjajo.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Lovske skupnosti. 2. Ker so se premikale tudi živali, ki so jih lovili. 3. Več staršev, starih staršev in otrok. 4. Lov, izdelovanje orodja in orožja. 5. Skrb za otroke, nabiranje sadežev, priprava hrane, varovanje ognja. 6. Ogenj -središče družabnega življenja 7. Starešina. <ol style="list-style-type: none"> 1. Antika, srednji vek, novi vek (dovolj je, če omenijo antiko, saj je bilo le tu posebej poudarjeno) 2. Patriarhalna družina – ker je imel glavno besedo oče – pater. 3. Sužnji <u>SO</u> spadali v družino, saj se sami niso smeli poročati. 4. Položaj žensk: 	

³ Odebeljena vprašanja so najboljša. Če ostane še kaj časa, učitelj uporabi podčrtana vprašanja, če pa je časa res na pretek, pa lahko uporabi vsa.

SREDNJI VEK

1. Koga je vključevala srednjeveška družina? (par z otroki)
2. **Kaj pomeni, da sta mož in žena v srednjem veku veljala za življenjska in delovna partnerja?**
3. **Kaj je razširjena družina? V katero časovno obdobje sodi?**

NOVI VEK

1. Kaj so počele ženske v novoveški družini, ko je bil mož v službi?
2. Katera družina je živela v boljših pogojih, kmečka ali delavska? Utemelji!
3. **Ali so otroci tudi delali v tovarnah? Kaj pa ženske?**
4. Zakaj so otroci morali začeti hoditi v šole?
5. Kdo sestavlja meščansko družino?
6. Kaj je počel meščanski mož/oče?
7. **Je bila v meščanski družini izobrazba otrok pomembna?**

ŽENSKE, MOŠKI

1. **Katera je bila nekoč glavna vloga/naloga ženske?**
2. Kaj so skušale ženske doseči z gibanji za enakopravnost žensk?
3. So dekleta v antiki hodila v

podrejene, brez političnih pravic, lahko so se udeleževale javnega življenja.

5. Ne.
1. Par z otroki.
2. To pomeni, da je žena plemiča v času moževe odsotnosti morala voditi grad, žena trgovca voditi posle ter žena rokodelca voditi moževo obrt.
3. Razširjena družina je značilna predvsem za novi vek; k družini so sodili tudi stari starši in neporočeni sorodniki.
1. Ženske: zgodaj so vstajale, skrbele za otroke, moža, hrano ...
2. Pomembno je, da učenec odgovor utemelji – situacije so bile lahko različne. Bistveno je, da ve, da nikjer niso bile razmere zelo dobre.
3. Da.
4. Da bi dobili izobrazbo ...
5. Oče, mama, otroci.
6. Oče se je ukvarjal s podjetjem.
7. Da.
1. Skrb za moža in vzgojo otrok.
2. Enakopravnost z moškimi, zahtevale so volilno pravico, lastnino in pravico

	<p>šolo?</p> <ol style="list-style-type: none"> 4. Kaj je dota? 5. Kateri je bil prvi poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost? 6. Kaj je feminizem? <p>DANES</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <u>Kdo pa danes hodi v službo?</u> 2. Ali otroci še vedno hodite v službe? Zakaj je to dobro? 3. Kdo vse spada v družino danes? 4. Ali je bilo bolje živeti v družini nekoč ali danes? 5. Koliko otrok je v današnjih družinah, če družino primerjamo z družinami, o katerih smo govorili danes? Kaj misliš, zakaj? 6. Kakšna je vloga mame danes? 	<ol style="list-style-type: none"> 3. Samo deklice iz bogatejših družin, ki so se učile branja in pisanja, ostale pa so se doma učile gospodinjskih opravil. 4. Nepremičnine, stanovanjska oprema, posteljno perilo ali denar, ki ga dekle dobi ob poroki. 5. Vzgojiteljica. 6. Feminizem - boj za pravice žensk – za enakopravnost z moškimi. <ol style="list-style-type: none"> 1. Mame in očetje. 2. Ne, hodijo v šolo, da se izučijo in da so fizično in psihično pripravljene za delo. 3. Oče in mati z otroki. 4. <i>Učenci primerjajo stanje, ugotovijo, da je danes življenje za marsikoga lažje.</i> 5. Malo. <i>Utemelji.</i> 6. Mame hodijo v službo, kuhajo kosilo, skrbijo za otroke – vendar pri tem pomagajo tudi moški ... <i>Kakršenkoli odgovor je pravilen.</i> 	
	<p><i>Ob koncu učne ure (zadnje pol minute) učitelj pohvali učence in lahko tudi razglasi zmagovalno skupino.</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>

SEZNAM PRILOG

1. PowerPoint predstavitev z zapisom učne snovi (enaka za 6. in 8. razred)
2. Neizpolnjen učno-delovni list Spreminjanje položaja žensk skozi zgodovino (učno-delovni list 1).
3. Izpolnjen učno-delovni list Spreminjanje položaja žensk skozi zgodovino (učno-delovni list 1).
4. Neizpolnjen učno-delovni list Spreminjanje položaja moški – ženska (učno-delovni list 2).
5. Izpolnjen učno-delovni list Spreminjanje položaja moški - ženska (učno-delovni list 2).
6. Imena skupin za kviz.
7. Sličice (nagrade/točke) za kviz z viri.
8. Ocenjevalni obrazec

UČNO-DELOVNI LIST 1: Spreminjanje položaja žensk skozi zgodovino (6. RAZRED)

V paru preberite besedilo in rešite naloge.

Življenje žensk v antiki je bilo močno odvisno od moških sorodnikov. Ti so zastopali žensko pred sodiščem in razpolagali z njenim premoženjem. Deklice niso hodile v šole. Doma so se naučile gospodinjskih del, morale so znati presti, tkati, vzgajati otroke. Branja in pisanja so se učile le deklice iz bogatejših družin. Moža jim je glede na premoženje družine izbral oče. Bogatejše ženske so se udeleževale različnih prireditev, obiskovale prijateljice in se lahko sprehajale po mestu. Ženske tudi v obdobju srednjega veka niso bile tako cenjene kot moški. V šolo niso hodile. Tako v plemiški, meščanski kot tudi v kmečki družini je bila glavna naloga ženske skrb za dom in vzgoja otrok. Moža je hčeri izbral oče, ki se je odločal po poslovnih koristih. Ob poroki je dekle dobilo balo ali doto: nepremičnine, stanovanjsko opremo, posteljno perilo ali denar. V 16. stoletju so na žensko začeli gledati kot na samostojno bitje. Osnovna izobrazba je zajemala gospodinjska dela, branje, pisanje in igranje instrumentov. Še vedno je oče hčeri poiskal ženina. Revnejša dekleta so do poroke delala kot služabnice ali delavke, da so zaslužile za doto. Po poroki so delale v moževi delavnici ali na kmetiji. Ob koncu novega veka so dekleta lahko opravljala poklic vzgojiteljice ali guvernante. To je bil prvi »boljši« poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost. V Evropi in Severni Ameriki so ženske zahtevale volilno pravico, enake možnosti za delo in izobraževanje kot moški, pravico do lastnine in ločitve. Ta boj za pravico žensk so poimenovali feminizem. Med 1. svetovno vojno so ženske pri vseh delih uspešno nadomestile moške, ki so bili na bojiščih. Po koncu vojne so ženske v Veliki Britaniji in ZDA dobile volilno pravico. V večini evropskih držav, tudi v Jugoslaviji, kjer smo živeli Slovenci, so ženske dobile volilno pravico po 2. svetovni vojni leta 1945. Danes imajo ženske enako pravico do izobrazbe, dela in mesta v političnem življenju kot moški.

1. Obkroži pravilen odgovor.

V obdobju antike so:

- a) dekleta hodile v šolo ter opravljale gospodinjska dela.
- b) se dekleta doma naučile branja in pisanja ter gospodinjskih opravil.
- c) se dekleta doma naučile gospodinjskih opravil in niso hodile v šolo, razen deklet iz bogatejših družin, ki so se učile branja in pisanja.

Glavna naloga žensk v srednjem veku je bila:

- a) izobrazba in zaposlitev.
- b) sodelovanje v različnih gibanjih.
- c) skrb za dom in družino.

V srednjem veku je dekle ob poroki dobilo balo ali doto, ki je obsegala:

- a) domače živali, obleko, stanovanje.
- b) nepremičnine, stanovanjsko opremo, posteljno perilo ali denar.
- c) obleko, zlatnino, prevozno sredstvo.

2. Odgovori na vprašanja.

Kdo je dekletom izbral moža vse do obdobja do novega veka in kako?

Kateri je bil prvi poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost?

Kakšna je bila vloga žensk v času vojne?

Kaj je feminizem?

Kdaj so ženske dobile volilno pravico?

3. Vsak učenec v paru naj sestavi svoj urnik, v katerem bo prikazan povprečen dan v življenju ženske v enem od zgodovinskih obdobj. Vsak si mora izbrati različno zgodovinsko obdobje. Uporabita znanje, ki sta ga pridobila v tej učni uri.

URNIK ŽENSKE (1)

URNIK ŽENSKE (2)

UČNO-DELOVNI LIST 1: Spreminjanje položaja žensk skozi zgodovino (6. RAZRED) – REŠITVE

V paru preberite besedilo in rešite naloge.

Življenje žensk v antiki je bilo močno odvisno od moških sorodnikov. Ti so zastopali žensko pred sodiščem in razpolagali z njenim premoženjem. Deklice niso hodile v šole. Doma so se naučile gospodinjskih del, morale so znati presti, tkati, vzgajati otroke. Branja in pisanja so se učile le deklice iz bogatejših družin. Moža jim je glede na premoženje družine izbral oče. Bogatejše ženske so se udeleževale različnih prireditev, obiskovale prijateljice in se lahko sprehajale po mestu. Ženske tudi v obdobju srednjega veka niso bile tako cenjene kot moški. V šolo niso hodile. Tako v plemiški, meščanski kot tudi v kmečki družini je bila glavna naloga ženske skrb za dom in vzgoja otrok. Moža je hčeri izbral oče, ki se je odločal po poslovnih koristih. Ob poroki je dekle dobilo balo ali doto: nepremičnine, stanovanjsko opremo, posteljno perilo ali denar. V 16. stoletju so na žensko začeli gledati kot na samostojno bitje. Osnovna izobrazba je zajemala gospodinjska dela, branje, pisanje in igranje instrumentov. Še vedno je oče hčeri poiskal ženina. Revnejša dekleta so do poroke delala kot služabnice ali delavke, da so zaslužile za doto. Po poroki so delale v moževi delavnici ali na kmetiji. Ob koncu novega veka so dekleta lahko opravljala poklic vzgojiteljice ali guvernante. To je bil prvi »boljši« poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost. V Evropi in Severni Ameriki so ženske zahtevale volilno pravico, enake možnosti za delo in izobraževanje kot moški, pravico do lastnine in ločitve. Ta boj za pravico žensk so poimenovali feminizem. Med 1. svetovno vojno so ženske pri vseh delih uspešno nadomestile moške, ki so bili na bojiščih. Po koncu vojne so ženske v Veliki Britaniji in ZDA dobile volilno pravico. V večini evropskih držav, tudi v Jugoslaviji, kjer smo živeli Slovenci, so ženske dobile volilno pravico po 2. svetovni vojni leta 1945. Danes imajo ženske enako pravico do izobrazbe, dela in mesta v političnem življenju kot moški.

1. Obkroži pravilen odgovor.

V obdobju antike so:

- dekleta hodile v šolo ter opravljale gospodinjska dela.
- se dekleta doma naučile branja in pisanja ter gospodinjskih opravil.
- se dekleta doma naučile gospodinjskih opravil in niso hodile v šolo, razen deklet iz bogatejših družin, ki so se učile branja in pisanja.**

Glavna naloga žensk v srednjem veku je bila:

- izobrazba in zaposlitev.
- sodelovanje v različnih gibanjih.
- skrb za dom in družino.**

V srednjem veku je dekle ob poroki dobilo balo ali doto, ki je obsegala:

- domače živali, obleko, stanovanje.
- nepremičnine, stanovanjsko opremo, posteljno perilo ali denar.**
- obleko, zlatnino, prevozno sredstvo.

2. Odgovori na vprašanja.

Kdo je dekletom izbral moža vse do obdobja do novega veka in kako?

Dekletom je moža izbral oče, in sicer glede na premoženje družine ali po poslovnih koristih.

Kateri je bil prvi poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost?

Prvi poklic, ki je dekletom omogočal neodvisnost je bil poklic vzgojiteljice ali guvernante.

Kakšna je bila vloga žensk v času vojne?

V času vojne so ženske pri vseh delih nadomestile moške, ki so bili na bojiščih.

Kaj je feminizem?

Feminizem je boj za pravico žensk, da bi bile enakopravne moškim.

Kdaj so ženske dobile volilno pravico?

Ženske v Veliki Britaniji in ZDA so dobile volilno pravico po koncu vojne. V večini evropskih držav, tudi v Jugoslaviji, kjer smo živeli Slovenci, so ženske dobile volilno pravico po 2. svetovni vojni leta 1945.

3. Vsak učenec v paru naj sestavi svoj urnik, v katerem bo prikazan povprečen dan v življenju ženske v enem od zgodovinskih obdobj. Vsak si mora izbrati različno zgodovinsko obdobje. Uporabita znanje, ki sta ga pridobila v tej učni uri.

URNIK ŽENSKÉ (1)

URNIK ŽENSKÉ (2)

UČNO-DELOVNI LIST 2: Spreminjanje položaja moški – ženska (8. RAZRED)

V paru preberite besedilo in rešite naloge.

1. Obkroži pravilen odgovor

Ženske so se lahko zaposlovale v :

- a.) praskupnosti
- b.) v industrijski dobi
- c.) v Starem Egiptu

Glavno delo žensk je bilo:

- a) skrb za moža in vzgoja otrok
- b) služenje denarja
- c) sodelovanje v različnih gibanjih

2. Odgovori na vprašanja

Kakšna je bila primerna žena?

**Ali so v času industrializacije ženske postale enakopravne z moškimi?
Odgovor utemelji.**

Kaj so ženske pridobile v času industrializacije?

Ženske so se začele izobraževati. Katere šole so se oblikovale za deklice?

Ženske so se izobrazile in začele zaposlovati. Kaj so skušale doseči z gibanji za enakopravnost žensk?

Sredi 19. stoletja so bile ženske povsem podrejene moškim. Poglavar meščanske družine je bil moški. Imel je vlogo vzdrževalca in upravljavca družinskega premoženja. Stopnjo niže pa je bila ženska. Zanj je bila predvidena trojna vloga: bila je mati, gospodinja in soproga. Poklicni uspeh, ki ga je dosegel moški, je hotel pokazati tudi doma. To je izkazoval s služabniki, s praznovanji in s primerno ženo, ki je morala biti iz dobre hiše in imeti veliko doto, ki jo je prinesla v zakon. Matere oziroma žene so se morale ukvarjati tudi z vzgojo otrok ter skrbeti za nemoteno delovanje gospodinjstva.

Industrializacija pa je prinesla spremembe povezane s položajem žensk. Delavske ženske so dobile možnost za zaslužek v tovarnah. Delale so po dvanajst ur, njihova plača pa je predstavljala tretjino plače moških.

Torej, v drugi polovici 19. stoletja, se je spremenil položaj žensk. Vedno več se jih je zaposlovalo. Zato so se začela pojavljati prizadevanja, da bi deklicam pri vzgoji in izobraževanju ponudili enake možnosti kot dečkom. V ta namen so začeli ustanavljati dekliške srednje šole in poklicne šole. Na prelomu 19. in 20. stoletja so si ženske izbojevale že pravico do visokega šolanja in opravljanja izpitov na univerzah.

V teh institucijah so se ženske izobrazile. Zaradi vsega znanja, ki so ga pridobile, pa so se ženske začele vključevati tudi v različna gibanja. Voditi so začele gibanje za enakopravnost žensk, ki se je razvilo v ZDA, leta 1848. Ženske so začele zahtevati pravico do lastnine in ločitve ter hotele dobiti volilno pravico.

Ženske so postale veliko bolj enakopravne moškim kot kdajkoli prej v zgodovini.

- 3. V paru si razdelita vlogo ženske in moškega. Vsak od vaju naj sestavi urnik v katerem bo prikazan povprečen dan v življenju moškega ali ženske. Urnika oblikujta za obdobje pred industrializacijo. Uporabita znanje, ki sta ga pridobila v tej učni uri.**

URNIK MOŠKEGA

URNIK ŽENSKE

UČNO-DELOVNI LIST 2: Spreminjanje položaja moški – ženska (8. RAZRED) - REŠITVE

V paru preberite besedilo in rešite naloge.

1. Obkroži pravičen odgovor

Ženske so se lahko zaposlovale v :

d.) praskupnosti

e.) v industrijski dobi

f.) v Starem Egiptu

Glavno delo žensk je bilo:

d) skrb za moža in vzgoja otrok

e) služenje denarja

f) sodelovanje v različnih gibanjih

2. Odgovori na vprašanja

Kakšna je bila primerna žena?

Morala je biti iz dobre družine, lepo

vzgojena in imeti veliko doto, ki jo je

prinesla v zakon.

Ali so v času industrializacije ženske postale enakopravne z moškimi?

Odgovor utemelji.

Niso. Lahko so se zaposlovale, opravljale

so enako delo kot moški, vendar so dobile

eno tretjino moške plače.

Kaj so ženske pridobile v času industrializacije?

Lahko so se zaposlovale in izobraževale.

Niso bile več zgolj gospodinje in matere.

Ženske so se začele izobraževati. Katere šole so se oblikovale za deklice?

Dekliške srednje šole in poklicne šole.

Lahko so opravljale izpite na univerzi.

Ženske so se izobrazile in začele

zaposlovati. Kaj so skušale doseči z gibanji za enakopravnost žensk?

Doseči so hotele enakopravnost z možmi.

Zahtevale so volilno pravico, lastnino in pravico do ločitve.

Sredi 19. stoletja so bile ženske povsem podrejene moškim. Poglavar meščanske družine je bil moški. Imel je vlogo vzdrževalca in upravljavca družinskega premoženja. Stopnjo niže pa je bila ženska. Zanj je bila predvidena trojna vloga: bila je mati, gospodinja in soproga. Poklicni uspeh, ki ga je dosegel moški, je hotel pokazati tudi doma. To je izkazoval s služabniki, s praznovanji in s primerno ženo, ki je morala biti iz dobre hiše in imeti veliko doto, ki jo je prinesla v zakon. Matere oziroma žene so se morale ukvarjati tudi z vzgojo otrok ter skrbeti za nemoteno delovanje gospodinjstva.

Industrializacija pa je prinesla spremembe povezane s položajem žensk. Delavske ženske so dobile možnost za zaslužek v tovarnah. Delale so po dvanajst ur, njihova plača pa je predstavljala tretjino plače moških.

Torej, v drugi polovici 19. stoletja, se je spremenil položaj žensk. Vedno več se jih je zaposlovalo. Zato so se začela pojavljati prizadevanja, da bi deklicam pri vzgoji in izobraževanju ponudili enake možnosti kot dečkom. V ta namen so začeli ustanavljati dekliške srednje šole in poklicne šole. Na prelomu 19. in 20. stoletja so si ženske izbojevale že pravico do visokega šolanja in opravljanja izpitov na univerzah.

V teh institucijah so se ženske izobrazile. Zaradi vsega znanja, ki so ga pridobile, pa so se ženske začele vključevati tudi v različna gibanja. Voditi so začele gibanje za enakopravnost žensk, ki se je razvilo v ZDA, leta 1848. Ženske so začele zahtevati pravico do lastnine in ločitve ter hotele dobiti volilno pravico.

Ženske so postale veliko bolj enakopravne moškim kot kdajkoli prej v zgodovini.

3. V paru si razdelita vlogo ženske in moškega. Vsak od vaju naj sestavi urnik v katerem bo prikazan povprečen dan v življenju moškega ali ženske. Urnika oblikujta za obdobje pred industrializacijo. Uporabita znanje, ki sta ga pridobila v tej učni uri.

URNIK MOŠKEGA

Učenec po svoji presoji opiše dan.

URNIK ŽENSKE

Učenec po svoji presoji opiše dan.

Imena skupin

1

Lovska skupnost

2

Patriarhalna družina

3

Kmečka družina

4

Delavska družina

5

Meščanska družina

6

Razširjena družina

Sličice (nagrade za kviz):

Vse sličice so bile uporabljene 21. 4. 2010.

Prazgodovinska družina ob ognju: <http://www.edupics.com/prehistoric-family-t9756.jpg>

Prazgodovina:

http://www.istockphoto.com/file_thumbview_approve/11708372/2/istockphoto_11708372-prehistoric-cave-painting-family-around-fire.jpg

Simpsonovi: http://z.about.com/d/animatedtv/1/0/F/U/simpFamily_Vertical2f_72.jpg

Prazgodovina:

http://thumb7.shutterstock.com.edgesuite.net/display_pic_with_logo/274735/274735,1227952902,2/stock-vector-prehistoric-family-21240925.jpg

Fotografija družine Porter:

<http://freepages.family.rootsweb.ancestry.com/~reneau/Genealogy.Photos.Mikesell/Art%20Porter%20Family%20Antique.jpg>

Rimska družina: <http://www.roman-colosseum.info/images/roman-family.jpg>

Rimska poroka: <http://www.crystalinks.com/romemarriage.jpg>

Rimska voljkulja: http://www.leozagami.com/confessions/images/LupaCapitolina1a_ccs.jpg

Srednjeveška družina: http://www.traditioninaction.org/OrganicSociety/Images_1-100/A_021_MedievalFamily.jpg

Srednjeveška družina: http://www.adam-matthew-publications.co.uk/collections_az/Medieval-Family-Life/images/Shearingsheep.JPG

Nemški vitez z družino:

http://www.pillagedvillage.com/images/art/costume1/German_Knight_and_Family.jpg

Srednjeveška družina: http://img67.photobucket.com/albums/v203/Prospero/Medieval_Family.jpg

Sveta družina: <http://zupnije.rkc.si/stepanja-vas/wp-content/sveta-druzina-small-298x300.jpg>

Karikatura današnje družine: <http://images.starpulse.com/Photos/Previews/FamilyGuy-BH-02.jpg>

Poroka kralja Arturja: <http://theweddingplannerireland.files.wordpress.com/2008/03/medieval-wedding.jpg>

Germanska družina:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Ancient_German_Family.jpg

Koliščarji: http://www.drustvo-frangovekar.si/tl_files/SLIKE/vsebine/IMG_2364-1.JPG

Družina 1941: http://www2.arnes.si/~gljsentvid10/oseb_stran/mamina_druzina_1941.jpg

Marija Terezija:

http://4.bp.blogspot.com/_hJD61YU8VYs/SgrgxNejTqI/AAAAAAAAAGH4/zT8mf9IIBZc/s320/Maria+Theresa+with+Family+by+Martin+van+Meytens+1764-1765.jpg

Marija Terezija:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Maria_Theresa_of_Austria_family.jpg

Marija Luiza:

http://3.bp.blogspot.com/_hJD61YU8VYs/SsHelXLePtI/AAAAAAAAAPCg/0wUrvpRyAEc/s320/Maria+Louisa+with+Family+by_Johann_Zoffany_1776.jpg

Fotografija: <http://www.kvarkadabra.net/zgodovina/images/boltzmann9.jpg>

Meščanska družina:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/sl/thumb/9/90/Druzina_dr_Frusica.jpg/180px-Druzina_dr_Frusica.jpg

Obama:

http://www.nyu.edu/gallatin/gwt/texts/WeepNotChild/Mau_Mau/Student/Images_Obama_McCain/obama_family.jpg

Kraljica Elizabeta s starši: <http://www.rtv slo.si/zabava/iz-sveta-znanih/foto-elizabeta-ko-je-bila-se-princesa/228488>.



Jožef Tominc: Družina dr. Frušiča, pred 1835, olje na platnu, Narodna galerija Ljubljana

Vir:

http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Druzina_dr_Frusica.jpg.

Uporabljeno: 21. 4. 2010



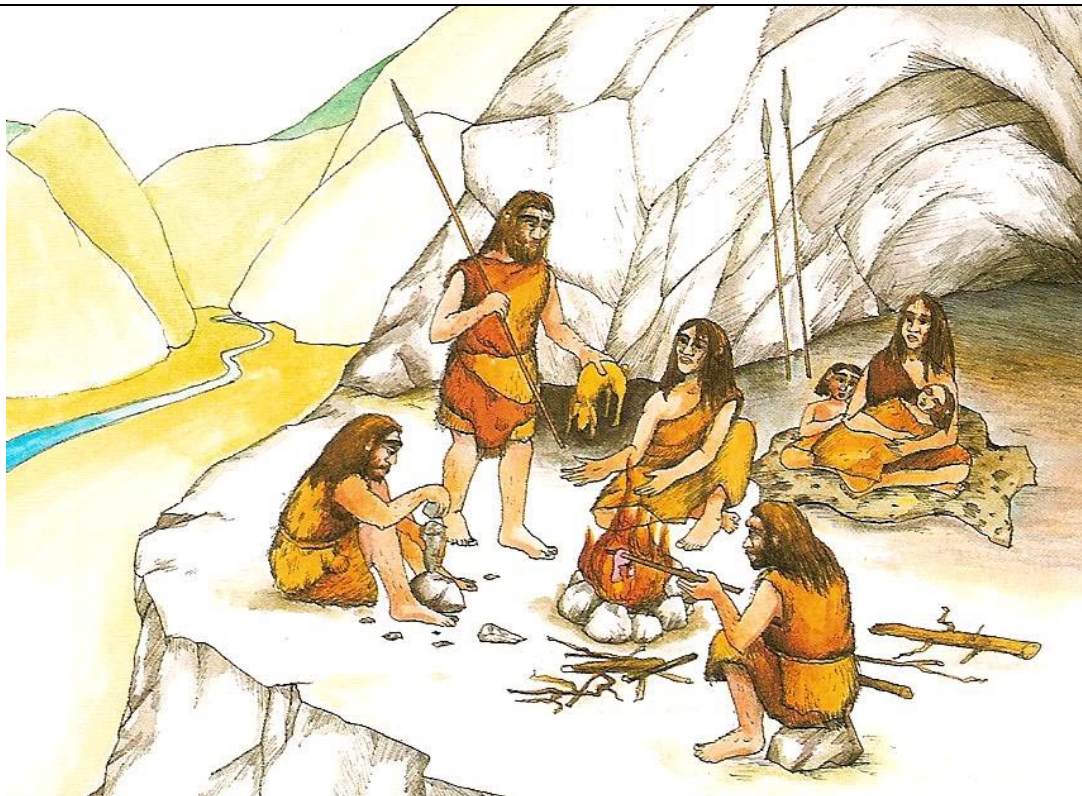
Germanska družina.

Vir:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/2/2f/Ancient_German_Family.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010

Prazgodovinska družina

Vir: <http://www.edupics.com/prehistoric-family-t9756.jpg>. Uporabljeno: 21. 4. 2010.



Prazgodovinska družina.

Vir: Simonič Mervic, K (2007). *Stari svet: zgodovina za 7. Razred osnovne šole*. Ljubljana: Modrijan. Stran 14.



Prazgodovina

Vir:

http://www.istockphoto.com/file_thumbview_approve/11708372/2/istockphoto_11708372-prehistoric-cave-painting-family-around-fire.jpg. Uporabljeno: 21.

4. 2010



Današnja družina v risanki Simpsonovi

Vir:

http://z.about.com/d/animatedtv/1/0/F/U/simpFamily_Vertical2f_72.jpg.

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Družina Obama

Uporabljeno:

http://www.nyu.edu/gallatin/gwt/texts/WeepNotChild/Mau_Mau/Student/Images_Obama_McCain/obama_fami

Uporabljeno: 21. 4. 2010



www.shutterstock.com · 21240925

Prazgodovina:

http://thumb7.shutterstock.com.edgesuite.net/display_pic_with_logo/274735/274735,1227952902,2/stock-vector-prehistoric-family-21240925.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Charles & Louisa Porter Family

Fotografija družine

Vir: <http://freepages.family.rootsweb.ancestry.com/~reneau/Genealogy.Photos.Mikesell/Art%20Porter%20Famil>

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Rimska družina

Vir: <http://www.roman-colosseum.info/images/roman-family.jpg>

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Srednjeveška družina

Vir:

http://www.traditioninaction.org/OrganicSociety/Images_1-100/A_021_MedievalFamily.jpg.

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Srednjeveška družina

Vir: http://www.adam-matthew-publications.co.uk/collections_az/Medieval-Family-Life/images/Shearingsheep.JPG. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Nemški vitez z družino

Vir:

http://www.pillagedvillage.com/images/art/costume1/German_Knight_and_Family.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Srednjeveška družina

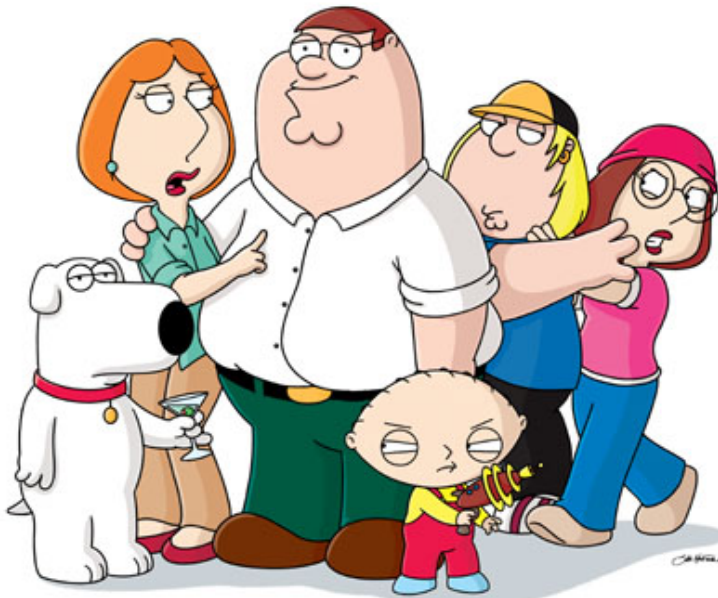
Vir:

http://img67.photobucket.com/albums/v203/Prospero/Medieval_Family.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Sveta družina

Vir: <http://zupnije.rkc.si/stepanja-vas/wp-content/sveta-druzina-small-298x300.jpg>. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Družina

Vir: <http://images.starpulse.com/Photos/Previews/FamilyGuy-BH-02.jpg>. Uporabljeno: 21. 4. 2010



The marriage of King Arthur.

Srednjeveška poroka (kralj Artur)

Vir:

<http://theweddingplannerireland.files.wordpress.com/2008/03/medieval-wedding.jpg>. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Približno tako naj bi izgledala koliščarska družina (prazgodovina)

Vir: http://www.drustvo-frangovekar.si/tl_files/SLIKE/vsebine/IMG_2364-1.JPG.
Uporabljeno: 21. 4. 2010



MAMINA DRUŽINA MED VOJNO, PRED ODHODOM STANKA IN
PEPKA V VOJSKO, PEPEK PADEL V NEMSKI VOJSKI.
(KAAC, 64), MAMA MIMIKA TRETJA Z LEVE.

Družina iz leta 1941 (fotografija, nekdo je pod njo zapisal, katere njegove prednike prikazuje)

Vir: http://www2.arnes.si/~gljsentvid10/oseb_stran/mamina_druzina_1941.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Cesarica Marija Terezija z družino (novi vek)

Vir:

http://4.bp.blogspot.com/_hjD61YU8VYs/SgrgxNejTqI/AAAAAAAAAGH4/zT8mf9IIBZc/s320/Maria+Theresa+1765.jpg. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Cesarica Marija Terezija z družino (novi vek)

Vir:

http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/7/7c/Maria_Theresa_of_Austria_family.jpg

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Plemiška družina (novi vek – 18. stoletje)

http://3.bp.blogspot.com/_hJD61YU8VYs/SsHelXLePtI/AAAAAAAAAPCg/0wUrpvRyAEc/s320/Maria+Louisa

Uporabljeno: 21. 4. 2010



Fotografija

Vir: <http://www.kvarkadabra.net/zgodovina/images/boltzmann9.jpg>. Uporabljeno: 21. 4. 2010



Kraljica Elizabeta kot otrok (s starši)

Vir: <http://www.rtv slo.si/zabava/iz-sveta-znanih/foto-elizabeta-ko-je-bila-se-princesa/228488>. Uporabljeno: 21. 4. 2010

FILOZOFSKA FAKULTETA
Oddelek za zgodovino
Didaktika zgodovine

DALJŠA SKUPINSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA:

Umetnost, znanost in izobraževanje

Duhovni tokovi

ZA UČENCE kombiniranega oddelka pri 8. in 9. razredu devetletne osnovne šole

ČLANI SKUPINE:

Jernej Kaluža
Marina Katalenić
Urška Lužar
Sandra Hrastar

DATUM: 21. 4. 2010

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	Osnovna šola
Razred:	8. a	9. a
Datum:	22. 4. 2010	22. 4. 2010
Predmet:	zgodovina	zgodovina
Učna tema:	Evropa in svet na pragu novega veka	Svet med svetovnima vojnama
Učna enota:	Umetnost, znanost in izobraževanje	Duhovni tokovi
Učne oblike:	frontalna, skupinska, individualna	frontalna, skupinska, individualna
Učne metode:	metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnim gradivom, metoda reševanja problemov, metoda dela z besedilom, metoda dela s pisnim virom	metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s slikovnim gradivom, metoda dela s pisnim virom
Učne tehnike:	mreža	mreža
Operativni učni cilji:	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <p>Izobraževalni vidik:</p> <ul style="list-style-type: none">• navesti najpomembnejšega znanstvenika na prehodu iz srednjega v novi vek• razložiti takratne teorije o vesolju• razložiti razliko med moderno znanostjo in teologijo ter med znanstveno medicino in zdravilstvom• ovrednotiti pomen moderne znanosti in njene metode• ovrednotiti pomen svobode govora, tiska in razmišljanja <p>Funkcionalni vidik:</p> <ul style="list-style-type: none">• sodelovati v skupinah• odgovarjati na različne vrste vprašanj, napisati odgovore na plakat in ga oblikovati• napisati domišljjski zgodovinski spis• vizualno predstaviti svoj izdelek• upoštevati navodila, komunicirati <p>Vzgojni vidik:</p> <ul style="list-style-type: none">• sodelovati s sošolci v skupinah• boljše utemeljevati svoje mnenje in poslušati mnenje drugega	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <p>Izobraževalni vidik:</p> <ul style="list-style-type: none">• navesti, kakšne posledice je prinesel hiter razvoj znanosti• naštetih, katere 3 smeri so se razvile iz filozofije• naštetih, na katerih ostalih področjih so se vrstila nova odkritja• razložiti, zakaj se je družba začela razslojevati• naštetih smeri moderne umetnosti• opisati značilnosti umetnostnih smeri (ekspresionizem, socialistični realizem, kubizem, nadrealizem)• poimenovati novi stil gradnje v arhitekturi medvojnega obdobja• naštetih vsaj enega pomembnega predstavnika likovne umetnosti, glasbenega in literarnega sveta ter filma iz medvojnega obdobja <p>Funkcionalni vidik:</p> <ul style="list-style-type: none">• sodelovati v skupinah• odgovarjati na različne vrste vprašanj, napisati odgovore na plakat in ga oblikovati• narediti intervju z Alexandrom Flemingom• vizualno predstaviti svoj izdelek• upoštevati navodila, komunicirati

		Vzgojni vidik: <ul style="list-style-type: none"> • kazati ustrezen odnos do učitelja, šole, sošolcev • medsebojno pomagati
Učna sredstva: - učila: - učni pripomočki:	učbenik Vzpon meščanstva (Žvanut, M., Vodopivec, P., 2000, str. 20–23), učni list (povzetek iz učbenika Vzpon meščanstva), slikovna in pisna prosojnica (plakat s slikami in z besedilom), PowerPoint tabla, kreda, projekcijsko platno, diaproyektor, računalnik, slike, delovni listi, listki s številkami, plakat, škarje, lepilo, flomastri	učbenik Naše stoletje (Kern, A. N., Nečak, D., Repe, B., 1997, str. 41–44), učni list (povzetek iz učbenika Naše stoletje), slikovna prosojnica in pisna (plakat s slikami in z besedilom), PowerPoint tabla, kreda, projekcijsko platno, diaproyektor, računalnik, slike, delovni listi, listki s številkami, plakat, škarje, lepilo, flomastri
Didaktične etape učnega procesa:	uvajanje, obravnavanje nove učne snovi, urjenje, ponavljanje	uvajanje, obravnavanje nove učne snovi, urjenje, ponavljanje
Didaktična načela:	aktualizacija, individualizacija, nazornost, sistematičnost, postopnost, primernost, problemskost, ekonomičnost	aktualizacija, individualizacija, nazornost, sistematičnost, postopnost, primernost, problemskost, ekonomičnost
Medpredmetne povezave:	likovna vzgoja (freske), državljanska vzgoja (pomen svobode mišljenja, demokracije), slovenščina (odlomki Kuzanskega in Kopernika), biologija (medicina in seciranje telesa), geografija (Mercatorjev prikaz zemlje), matematika (pomen izračunov za znanost), fizika (načelo natančnega opazovanja, pomen poiskusa za znanost), geografija (veliko slikarjev je prihajalo iz Italije).	zgodovina (odkritje Tutankamonove grobnice), likovna vzgoja (smeri modernega slikarstva in njegovi predstavniki), slovenščina (literarni predstavniki medvojnega obdobja, Ekstaza smrti (Kosovel)), kemija (odkritje najlona, C–vitamina itd.), fizika (razcep atoma), glasbena vzgoja (jazz, predstavniki glasbenega sveta iz medvojnega obdobja), biologija (odkritje penicilina), geografija (učenci se seznanijo, v kateri državi se je razvila določena umetniška smer)
Novi pojmi:	<ul style="list-style-type: none"> • Renesansa → Evropski umetnostni slog v 15. in 16. stoletju, ki je posnemal staro grško in rimsko umetnost. • Humanizem → Kulturno in umetnostno gibanje v renesansi, ki je poudarjalo pomen človeka in njegovega življenja. • Heliocentrični sistem → Prikaz vesolja, v katerem je središče sonce. • Geocentrični sistem → Prikaz vesolja, v katerem je središče zemlja. • Teologija → Bogoslovje, veda o Bogu in o stvareh v odnosu njega. 	<ul style="list-style-type: none"> • Fenomenologija → Filozofska smer, ki s pomočjo analizo pojavov zavesti odkriva bistvo predmetov. • Eksistencializem → Filozofska smer, ki se ukvarja s človekovim obstojem kot poglavitnim vprašanjem človeka. • Marksizem → Filozofski, ekonomski in politični nauk o zgodovini, družbi in človeku. • Ekspresionizem → Umetniška smer, ki se je razvila v Nemčiji kot posledica človekove stiske ob grožnji druge svetovne vojne. • Kubizem → Umetniška smer za katero je značilno predstavljanje <u>predmeta</u> iz različnih <u>zornih kotov</u> hkrati in kjer je stvarni svet razstavljen na temeljne geometrijske oblike.

	<ul style="list-style-type: none"> • Anatomija → Veja biologije, ki se ukvarja s strukturo in organizacijo živih bitij. • Padar → Človek, ki zdravi, vendar za to nima primerne izobrazbe. 	<ul style="list-style-type: none"> • Nadrealizem → Umetniška smer, kjer umetniki upodabljajo fantazijske podobe iz sanj in svoje podzavesti brez namena, da bi bila njihova dela logično razumljiva. • Socialistični realizem → Umetniška smer, ki se razvije v SZ in za katero je značilno prikazovanje delavskih in kmečkih motivov.
<p>Literatura:</p> <p>Internetni viri:</p>	<p>Žvanut, M., Vodopivec, P. (2000). Vzpon meščanstva. Zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole. Ljubljana: Modrijan, str. 20-23.</p> <p>Razpotnik, J., Snoj, D. (2008). Raziskujem preteklost 8. Učbenik za zgodovino za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Založba Rokus Klett.</p> <p>Trškan, D. (2008). Didaktika zgodovine. Prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, str. 26–29, 42–44, 217–221.</p> <p>Hozjan A., Potočnik D., (2000). Učbenik za drugi letnik gimnazije. Ljubljana: DZS., str. 160, 163.</p> <p>http://www.zrss.si/pdf/ZGO_zg.pdf (Učni načrt za 8. razred zgodovine; dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>Kuzanski N.: O učeni nevednosti (<i>De docta ignorantia</i>, 1440, I, 11-12), dobljeno na http://www2.arnes.si/~mursic3/Kuzanski_gradivo.htm (17. 4. 2010)</p> <p>Kopernik, N.: O vrtenju nebesnih teles (<i>De revolutionibus orbium coelestium</i>, 1543): dobljeno na http://www2.arnes.si/~mursic3/Kopernik.htm (17. 4. 2010)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Da_Vinci_Vitruve_Luc_Viatour.jpg (dobljeno: 16. 4. 2010)</p>	<p>Kern, A. N., Nečak, D., Repe, B. (1997). Naše stoletje. Učbenik za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Modrijan (za 9. razred devetletke), str. 41-44.</p> <p>Golob, N. (2003). Umetnostna zgodovina: Učbenik za umetnostno zgodovino v gimnazijskem izobraževanju, srednjetehtniškem oz. strokovnem izobraževanju in poklicno tehniškem izobraževanju. Ljubljana: DZS.</p> <p>Dolenc, E., Gabrič, A. (2003). Koraki v času, 20. stoletje. Zgodovina za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke. Ljubljana: DZS, d.d., str. 32–34.</p> <p>Trškan, D. Didaktika zgodovine. Prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Ljubljana: Filozofska fakulteta, Oddelek za zgodovino, 2008, str. 26–29, 42–44, 217–221.</p> <p>http://www.zrss.si/pdf/ZGO_zg.pdf (Učni načrt za 9. razred zgodovine; dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Datei:Edmund_Husserl_1900.jpg&filetimestamp=20090601044115 (Edmund Husserl; dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://en.wikipedia.org/wiki/File:KarlJaspers.jpg (Karl Jaspers; dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://de.wikipedia.org/wiki/Ernst_Bloch (Ernst Bloch; dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Faroe_stamp_079_europe_%28fleming%29.jpg (Alexander Fleming; dobljeno: 18. 4. 2010)</p>

	<p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Mon_a_Lisa.jpeg (dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://www.akropola.org/App_Upload/image/clanki/ZADNJA%20VECERJA/Zadnja-vecerja.jpg (dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Sikstinska_kapela (Sikstinska kapela; dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://bokss.skavt.net/lj-stepanja-vas/Slike/Stvarjenje.jpg (dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/63/Michelangelos_David.jpg (dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://goodcomics.comicbookresources.com/wp-content/uploads/2008/06/pieta0.jpg (Michelangelo, Pieta; dobljeno: 16. 4. 2010)</p> <p>http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/f/fa/A_Young_Hare,_Albrecht_Durer.jpg (slika Zajčka; dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/code/BuildWordSearch.asp (mreža; dobljeno: 20. 4. 2010)</p>	<p>http://de.wikipedia.org/w/index.php?title=Datei:Nylon.jpg&filetimestamp=20100123173546 (izdelava najlona; dobljeno: 18. 4. 2010).</p> <p>worldphotocollections... (slika letala; dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.tvhistory.tv/1928-Baird-ModelC.JPG (slika televizije; dobljeno: 19. 4. 2010)</p> <p>http://www.ruhr-uni-bochum.de/russ-cyb/library/seminars/IEK2004-05/presentations/soap_operas/images/1930_Radio_neu.jpg (slika radia; dobljeno: 19. 4. 2010)</p> <p>m-bike.org (slika avtomobila; dobljeno: 19. 4. 2010)</p> <p>http://sl.wikipedia.org/wiki/Ekspresionizem (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://kosovel.edvart.com/ (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://www.gimvic.org/projekti/projektno_delo/2005/2d/picasso/guernica.htm (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://www.princeton.edu/~his291/Jpegs/Leonardo_Fetus.JPG (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://linkcitypro.com/wp-content/uploads/2009/06/female.jpg (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://www.princeton.edu/~his291/Jpegs/Leonardo_Sketch.JPG (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://www.norightsproductions.com/wp-content/uploads/2009/10/101Michelangelo-full.jpg (dobljeno: 17. 4. 2010)</p> <p>http://didattica.unibocconi.it/mypage/img/sybil-libyan20091113133339.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.nndb.com/people/736/000029649/sigmund-freud-med.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p>
--	--	---

		<p>http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/thumb/b/be/Structural-Iceberg.svg/280px-Structural-Iceberg.svg.png (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://jeannero.free.fr/Images/Salvador-Dali/Salvador-Dali-Tentation.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.alvit.de/blog/images/dali.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://homepage.mac.com/dmhart/WarArt/Picasso/Guernica/Guernica.JPG (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://upload.wikimedia.org/wikipedia/l/8/89/SalvadorDali-SoftConstructionWithBeans.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.nailyaalexandergallery.com/node/228/2 (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.thebreman.org/exhibitions/online/1000kids/Bauhaus.JPG (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://writer.germanblogs.de/wp-content/uploads/2009/10/zauberberg.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://en.wikipedia.org/wiki/File:Kirchner_Berlin_Street_Scene_1913.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://www.cornellcollege.edu/classical_studies/images/cisimages/Charlie_Chaplin.jpg (dobljeno: 18. 4. 2010)</p> <p>http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/code/BuildWordSearch.asp (mreža; dobljeno: 20. 4. 2010)</p>
--	--	---

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE (7 minut)

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	<p>Pozdravi učence: »Dober dan.«</p> <p>Reče: »Lahko sedete.«</p> <p>Vpraša: »Ali kdo manjka?«</p> <p>Reče učencem: »Danes se bosta tako osmi kot deveti razred seznanila z razvojem znanosti in umetnosti. V osmem razredu bomo govorili o njunem razvoju v času renesanse, medtem ko pri devetem predvsem o času med obema vojnama.«</p> <p>Na PPT-u se izpišeta oba naslova učne ure: Umetnost, znanost in izobraževanje; Duhovni tokovi.</p> <p>Nadaljuje: »Za začetek bomo spregovorili nekaj besed o tem, kako ste bili</p>	<p>Odzdravijo: »Dober dan.«</p> <p>Učenci sedejo.</p> <p>Učenci 8. a razreda povejo, kdo manjka.</p> <p>Poslušajo.</p> <p>Gledajo naslov učne ure.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstr.; PPT, št. 1, računalnik, projektor</p> <p>Metoda razlage in metoda</p>	<p>Odzdravijo: »Dober dan.«</p> <p>Učenci sedejo.</p> <p>Učenci 9. a razreda povejo, kdo manjka.</p> <p>Poslušajo.</p> <p>Gledajo naslov učne ure.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije PPT, št. 1 računalnik, projektor</p>

	<p>besed o tem, kako sta bili znanost in umetnost vedno povezani.«</p> <p>Kot primer bi učencem pokazal/-a skice Leonarda da Vincija, ki prikazujejo človeško anatomijo in ki so posledica večjega zanimanja za človeka, njegovo telo in posledično tudi razvoja medicine v času renesanse.</p> <p>Reče: »Pridobljeno znanje so umetniki uporabili v umetnosti kot nam prikazujeta ta skica in slika.«</p> <p>Nadaljuje: »Za 20. stoletje pa si lahko ogledamo povezavo na primeru iz psihologije. Pomembna osebnost v tistem času je Freud, ki pravi, da naša dejanja niso posledica zavestnih odločitev, ampak želja, ki se jih ne zavedamo. Ta nezavedni del lahko primerjamo z delom ledene gore pod morskó gladino, ki je največji, a ga ne vidimo.</p>	<p>Učenci gledajo.</p> <p>Gledajo na slikovno prosojnico.</p> <p>Poslušajo, gledajo na PPT.</p>	<p>slikovne demonstracije</p> <p>PPT, št. 2</p> <p>PPT, št. 3</p> <p>PPT, št. 4</p>	<p>Učenci gledajo.</p> <p>Gledajo na slikovno prosojnico.</p> <p>Poslušajo, gledajo na PPT.</p>	<p>PPT, št. 2</p> <p>PPT, št. 3</p> <p>PPT, št. 4</p>
--	--	---	---	---	---

	<p>Nezavedne želje se izražajo predvsem v sanjah in ni nobeno naključje, da Dalijeve slike delujejo kot sanjski prizori, polni nepovezanih, fantastičnih predmetov, katerih pomen je dostopen avtorju.«</p> <p>Učitelj napove še nekaj učnih ciljev: »Učenci 8. razreda boste ob koncu učne ure znali navesti najpomembnejšega znanstvenika na prehodu iz srednjega v novi vek, razložiti razliko med moderno znanostjo in teologijo ter med znanstveno medicine in zdravilstvom in narediti plakat ter ga predstaviti. Prav tako boste učenci 9. razreda naredili plakat in ga predstavili. Znali boste navesti, kakšne posledice je prinesel hiter razvoj znanosti in naštet, na katerih ostalih področjih so se vrstila nova odkritja ter opisati značilnosti umetnostnih smeri in naštet, vsaj enega</p>	<p>Gledajo slike.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>PPT, št. 5</p> <p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage Napoved učnih ciljev</p>	<p>Gledajo slike.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>PPT, št. 5</p> <p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage Napoved učnih ciljev</p>
--	--	---	---	---	---

	pomembnega predstavnika likovne umetnosti, glasbenega sveta itd.«				
--	---	--	--	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE (28 minut)

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
<p>1. Skupinsko delo: Navodila</p> <p>8. razred: Renesansa v likovni umetnosti, Znanost se loči od vere (Vse več ljudi hodi v šolo)</p> <p>9. razred: Duhovni tokovi I, Duhovni tokovi II, Umetnostni tokovi med obema vojnama</p> <p>1 minuta za navodila</p>	<p>Učitelj reče: »Danes bomo delali po skupinah. V teh dveh vrečkah (učitelj pokaže na vrečki) imam različne številke, od 1 do 2 in od 3 do 5. 8. razred bo izžrebal številke od 1–2, 9. pa od 3–5.«</p> <p>Nadaljuje: »Tisti, ki boste dobili številko 1, greste skupaj v 1. skupino, tisti, ki dobite številko 2 ste v drugi skupini. Isti postopek velja, tudi pri 9. razredu. Ali je vse razumljivo?«</p> <p>Sledi razdelitev učencev kombiniranega oddelka v skupine.</p> <p>Učitelj pove navodila: »Sedaj bo vsaka skupina</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Da/Ne.« Vsak učenec izžreba številko 1 ali 2.</p> <p>Pri 8. a razredu nastaneta 2 skupini učencem s po 4-5 članov.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Skupinska učna oblika</p> <p>Frontalna učna oblika</p>	<p>Poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: »Da/Ne.« Vsak učenec izžreba številko 3 ali 4 ali 5.</p> <p>Pri 9. a nastanejo 3 skupine učencev s po 3-4 članov.</p> <p>Poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika Metoda razlage</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Skupinska učna oblika</p> <p>Frontalna učna oblika</p>

	<p>dobila delovne liste, ki jih boste morali izpolniti s pomočjo učbenikov. Torej pri 8. razredu uporabite učbenik Vzpon meščanstva, 9. razred pa Naše stoletje.«</p> <p>Nadaljuje: »Navodila na učnih listih so dovolj jasna, tako da v skupinah ne bi smeli imeti težav z reševanjem nalog. Najprej si vsaka skupina izbere svoj prostor v razredu, določi svojo vodjo, zapisnikarja (piše odg.), poročevalca (govori odgovore na koncu). Potem si vsi preberite navodila in nato postopno rešujete naloge. Na vprašanja odgovarjajte s celimi stavki. Na voljo imate 20 minut časa (napiše čas na tablo). Ostalih 7 minut časa je namenjeno poročanju oz. vsaka skupina bo na kratko povedala rešitve oz. predstavila svoje delo ostalim v razredu. Je vse jasno? Če boste imeli kakšno vprašanje pa</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage Učilo: Učbenik Vzpon meščanstva (Žvanut, M., Vodopivec, P., 2000, str. 20–23),</p>	<p>Poslušajo.</p>	<p>Metoda razlage Učilo: Učbenik Naše stoletje . Učbenik za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Modrijan (za 9. razred devetletke), str. 41-44.</p>
--	---	-------------------	--	-------------------	--

	<p>dvignite roko in bom prišel/prišla do vas.«</p> <p>Učitelj učencem razdeli delovne liste, plakate.</p>	<p>Učenci določijo, kdo bo vodja v skupini, kdo bo pisal odg., kdo bo poročal itd.</p> <ol style="list-style-type: none"> skupina dobi učni list z naslovom Renesansa v likovni umetnosti. skupina dobi list z naslovom Znanost se loči od vere. 	<p>Skupinska učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p>	<p>Učenci določijo, kdo bo vodja v skupini, kdo bo pisal odg., kdo bo poročal itd.</p> <ol style="list-style-type: none"> skupina: Duhovni tokovi I. skupina: Duhovni tokovi II. skupina: Umetnostni tokovi med obema vojnama 	<p>Skupinska učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p>
<p>2. Skupinsko delo</p> <p>20 minut</p>	<p>Učitelj preverja, če so vse skupine dovolj odmaknjene druga od druge, tako da se ne motijo. Učitelj pomaga učencem/skupinam, v primeru, da ne razumejo, kaj morajo delati. Učitelj 5 minut pred koncem skupinskega dela učencem pove, da imajo na voljo le še nekaj minut in da naj pohitijo z delom.</p>	<p>Učenci <u>berejo</u> odlomke v učbeniku, <u>gleđajo slike</u> na delovnem listu, skupaj <u>rešujejo naloge</u> oz. pišejo odgovore na delovne liste.</p> <p>Učenci s pomočjo pisnih virov odgovarjajo na vprašanja. Učenci izdelujejo plakat.</p>	<p>Skupinska učna oblika; Metoda besedne demonstr.; Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda pisno-grafičnih izdelkov</p> <p>Metoda dela s pisnimi viri</p> <p>Metoda pisno-grafičnih izdelkov; Metoda dela s slikovnim gradivom (delovni listi)</p>	<p>Učenci <u>berejo</u> odlomke v učbeniku, <u>gleđajo slike</u> na delovnem listu, skupaj <u>rešujejo naloge</u> oz. pišejo odgovore na delovne liste.</p> <p>Učenci s pomočjo pisnih virov odgovarjajo na vprašanja. Učenci izdelujejo plakat.</p>	<p>Skupinska učna oblika; Metoda besedne demonstr.; Metoda slikovne demonstracije</p> <p>Metoda razgovora</p> <p>Metoda pisno-grafičnih izdelkov</p> <p>Metoda dela s pisnimi viri</p> <p>Metoda pisno-grafičnih izdelkov; Metoda dela s slikovnim gradivom (delovni listi)</p>

<p>3. Skupinsko delo: poročanje</p> <p>7 minut</p>	<p>Učitelj pove: »Sedaj je vaš čas potekel. Vsaka skupina bo (pred tablo) zelo na kratko predstavila svoje delo. Bomo kar začeli s 1. skupino in potem nadaljevali z 2. skupino. Ostali pa prosim, da prisluhnete sošolcem/sošolkam.«</p>	<p>Poslušajmo.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. skupina predstavi Renesanso v likovni umetnosti. Poročevalec pove: »Naša skupina je imela Renesanso v likovni umetnosti ... spoznali smo/najpomembnejši umetniki tega časa so bili ...« 2. skupina poroča o Znanosti, ki se loči od vere. <p>Poslušajmo, gledajmo plakat.</p>	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda slikovne demonstracije (plakati)</p>	<p>Poslušajmo.</p> <p>Poslušajmo, gledajmo plakat.</p> <ol style="list-style-type: none"> 3. skupina poroča o Duhovnih tokovih: »Naša skupina pa ...« 	<p>Frontalna učna oblika</p> <p>Metoda razlage</p> <p>Metoda razlage</p>
---	---	--	---	--	--

	Učitelj se zahvali vsem učencem za poročanje in jim razdeli učne liste, na katerih je napisan zapis celotne učne snovi. Učni list morajo učenci nalepiti v zvezek.	Učenci 8. a razreda dobijo učni list z naslovom Umetnost, znanost in izobraževanje.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	je imela Duhovne tokove I. Med obema vojnama je začela znanost zelo hitro napredovati, s tem pa je prišlo do novih odkritij. Alexander Fleming je odkril penicilin, z njim smo naredili tudi intervju ...« Sledita še poročili 4. skupine in 5. skupine. Učenci 9. a razreda dobijo učni list z naslovom Duhovni tokovi.	Metoda slikovne demonstracije (plakati) Frontalna učna oblika Metoda razlage
--	--	--	---	---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE (10 minut)

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 minut	Reče: »Sedaj se prosim ponovno posedite na svoja mesta.« Nadaljuje: »Vsak učenec	Učenci se vsedejo na svoja mesta.	Frontalna učna oblika Metoda razlage	Učenci se vsedejo na svoja mesta.	Frontalna učna oblika Metoda razlage Učna tehnika mreže

	<p>bo dobil mrežo, ki jo bo moral sam rešiti. Na voljo imate 6 minut časa. Nato bomo potem skupaj preverili rešitve.«</p> <p>»Ker je v mreži tudi nekaj novih pojmov, ki jih nekateri niste imeli v skupinah, si zato pomagajte z učnim listom/učbenikom in vsaj 3 pojme tudi razložite.«</p> <p>Zadnjih nekaj minut učitelj z učenci še preveri rešitve/ali jih da npr. napisane na PPT.</p> <p>Učitelj reče: »Hvala za sodelovanje. Nasvidenje.«</p>	<p>Učenci 8. razreda dobijo mrežo, ki se navezuje na snov, ki so jo obravnavali v skupinah, in jo rešujejo.</p> <p>Učenci povejo rešitve mreže.</p> <p>Odgovorijo: »Adijo.«</p>	<p>Učilo: učni list/učbenik Učbenik Vzpon meščanstva (Žvanut, M., Vodopivec, P., 2000, str. 20–23) Individualna učna oblika Metoda pisno–grafičnih izdelkov</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora Metoda slikovne demonstracije, PPT, št. 10.</p>	<p>Učenci 9. razreda dobijo mrežo, ki se navezuje na snov, ki so jo obravnavali v skupinah, in jo rešujejo.</p> <p>Učenci povejo rešitve mreže.</p> <p>Odgovorijo: »Adijo.«</p>	<p>Učilo: učni list/učbenik: Naše stoletje. Učbenik za 8. razred osnovne šole. Ljubljana: Modrijan (za 9. razred devetletke), str. 41-44. Individualna učna oblika Metoda pisno–grafičnih izdelkov</p> <p>Frontalna učna oblika Metoda razgovora Metoda slikovne demonstracije, PPT, št. 12.</p>
--	--	---	---	---	--

Razred:	8. a	9. a
SEZNAM PRILOG:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis učne snovi (učni list) 2. Neizpolnjeni delovni listi (od 1.–2. skupine) 3. Izpolnjeni delovni listi (od 1.–2. skupine) 4. Mreža (neizpolnjena in izpolnjena) 5. Seznam slikovnega gradiva na PPT–u (glej na PPT) 6. Seznam slikovnega gradiva na delovnih in učnih listih (glej pod Literaturo in Internetne vire v učni pripravi za 8. razred) 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Zapis učne snovi (učni list) 2. Neizpolnjeni delovni listi (od 3.–5. skupine) 3. Izpolnjeni delovni listi (od 3.–5. skupine) 4. Mreža (neizpolnjena in izpolnjena) 5. Seznam slikovnega gradiva na PPT–u (glej na PPT) 6. Seznam slikovnega gradiva na delovnih in učnih listih (glej pod Literaturo in Internetne vire v učni pripravi za 8. razred)

1. Zapis učne snovi (učni list)

Učni list: 8. razred

UMETNOST, ZNANOST IN IZOBRAŽEVANJE

Renesansa v likovni umetnosti

- Renesansa = umetniška doba od 14. do 16. stoletja
- Likovna umetnost = pomembna, mojstri umetnosti = zelo spoštovani - podpirali so jih posvetni (družina Medici iz Firenc) in cerkveni (papeži v Rimu) bogataši.
- Največji umetniki renesančne dobe so bili vsestransko nadarjeni:

Leonardo da Vinci, Italijan

*slikar, pesnik, glasbenik, matematik, astronom, inženir – izumitelj, strokovnjak za vojaške utrdbe in stroje.

*Primer dela v likovni umetnosti: Zadnja večerja (freska), Mona Lisa

Michelangelo Buonarroti, Italijan

* slikar, kipar, arhitekt, pesnik, v Firencah delal za družino Medici, v Rimu pa za papeže

* Primer dela v likovni umetnosti: poslikava stropa Sikstinske kapele

Albrecht Durer, Nemec (v 16. stoletju renesančni slog prevzamejo tudi drugod po Evropi)

* Primer dela v likovni umetnosti: Zajček

Znanost se loči od vere

- V znanosti so začeli preučevati mnogo stvari. Mnoga dognanja znanstvenikov so bila za sodobnike bogokletna in nevarna.

- Nizozemec **Gerhard Mercatorja** (1569): valjasta projekcija zemljevida
- Poljski astronom **Nikolaj Kopernik**: heliocentrični sistem
- Nemec **Johannes Kepler**: planeti se gibljejo v elipsi, razloži plimo in oseko
- Italijan **Galileo Galilei**: daljnogled.
- Švicar **Paracelsus**: dognanja o kugi, sifilisu, zdravljenje s termalnimi vodami, o poklicnih boleznih

V šolo hodi vse več ljudi

- Izobrazba je postajala vse bolj cenjena
- Ustanavljanje šol: – nastanek šol, gimnazij, univerz
- Obrtne delavnice, učenje plesa, petja, borilnih veščin.
- Vendar šolanje ni bilo obvezno! Starši so šolanje morali plačati.

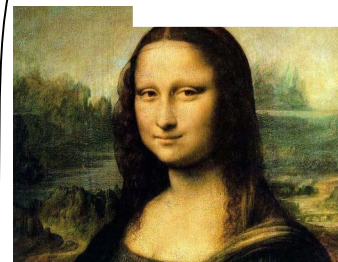
2. Neizpolnjeni delovni listi (od 1.–2. skupine)

1.

- Koga so v renesansi zelo spoštovali?
- Katera umetnost se je v času renesanse najbolj razcvetela?
- Kdo je podpiral slikarje, kiparje in arhitekte? Zakaj?
- Kako so si bodoči umetniki pridobivali znanje?

LEONARDO DA VINCI (1452 – ?)

- S čim vse se je ukvarjal Leonardo da Vinci ?
- Naštejte nekaj njegovih del iz različnih področij (preberite priložen i besedili o Da Vinciju)



Izrežite slike, jih nalepite in pod slike napišite avtorja in naslov slik!

ALBRECH DÜRER

- je bil največji renesančni slikar zunaj Italije
- Od kod je prihajal?
- kdaj se je renesančni slog iz Italije razširil tudi drugod po Evropi?

RENESANSA V LIKOVNI UMETNOSTI Učbenik, str. 20, 21

S stoletji omejite čas renesanse!

S pojmom humanizem označujemo idejno in literarno gibanje, z renesanso ali preporodom pa umetniške pojave dobe.

MICHELANGELO BUONARROTI (1475 - ___)

- Na katerih področjih je blestel Buonarroti?
- S pomočjo priloženega besedila in učbenika naštejte nekaj njegovih znamenitih del .
- Za koga je ustvarjal v Firencah in za koga v Rimu?
- Iz priložega gradiva izrežite tri slike njegovih del ter jim dodajte ustrezen naslov.



Albrecht Durer, Zajček, 1502



Dodatno gradivo za 1. skupino:

Leonardo da Vinci (1452 – 1519)

Poleg Mone Lize je Zadnja večerja v dominikanskem samostanu Santa Maria delle Grazie Leonardova najbolj poznana (stenska) slika. V nasprotju s tradicijo je Leonardo izbral trenutek, ko Jezus sporoči svojim učencem, da ga bo eden izmed njih izdal. Značilne za skupino so najrazličnejše kretnje in izrazi obrazov, kakršni do tedaj niso bili upodobljeni. Čeprav so apostoli upodobljeni v štirih jasnih skupinah po tri, s čimer je Leonardo ustvaril učinek neprisiljenosti, ostajajo med seboj povezani z različnimi kretnjami. Gledalec občuti spopad in napetost znotraj skupine, sredi katere lahko le Kristus v sredini zagotavlja rešitev.

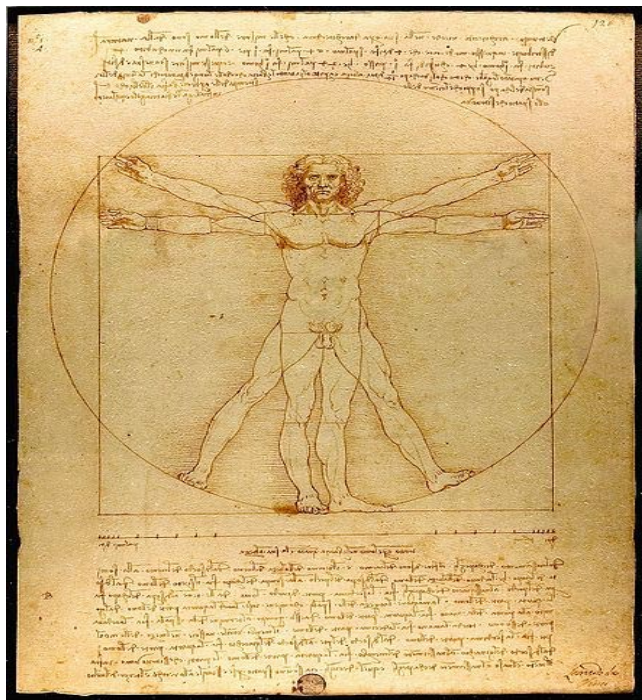
Leonardo da Vinci je poleg slikarskih in kiparskih del izdelal številne izjemno podrobne anatomske risbe ter načrtoval obsežno delo o človeški in primerjalni anatomiji. Okoli leta 1490 je v svoji skicirki izdelal študijo o kanonu proporcev, imenovano »Razmerja človeškega telesa po Vitruvij«¹. To je eno njegovih najbolj znanih del.

Preučevanje človeške anatomije ga je vodilo k zasnovi prvega zabeleženega robota v zgodovini. Načrt, pozneje imenovan Leonardov robot, je bil verjetno napravljen okoli leta 1495, ponovno odkrit pa šele v 1950. letih. Ni znano, ali je po načrtih kdo poskušal izdelati delujočo napravo.

Očaran nad letenjem je namenil veliko pozornost preučevanju leta ptičev ter izdelal več načrtov za letalne stroje, med njimi za helikopter za štiri osebe (ki ne bi mogel delovati, ker bi se zaradi ohranitve vrtilne količine vrtel okoli svoje osi) ter lahko jadralno letalo, ki bi lahko letelo. 3. januarja 1496 je opravil neuspešen preizkus letalne naprave lastne konstrukcije.

Leta 1502 je Leonardo za turškega sultana Bajazida II. izdelal načrt za 240 m dolg most, ki bi v enem loku prečkal ožino Zlati rog v Istanbulu. Načrt ni bil nikoli izveden, leta 2001 pa so po istih načrtih izdelali mnogo manjši lesen nadhod nad cesto E-18 pri kraju Ås na Norveškem.

Njegovi zapiski vsebujejo tudi številne izume na vojaškem področju: mednje prištevamo strojnico, oklepljen tank na človeški ali konjski pogon, kasetne bombe itd. V poznejših letih je sicer zavzel stališče, da je vojna najslabša od človekovih dejavnosti. Drugi izumi vključujejo kroglični ležaj, podmornico, napravo z zobniki, ki so jo tolmačili kot prvo mehanično računalno, ter avtomobil na vzmetni pogon. V letih, ki jih je preživel v Vatikanu, je načrtoval široko uporabo sončne energije, tako da bi z vboklimi zrcali segreval vodo. (Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci, dobljeno: 16. 4. 2010)



Leonardo da Vinci, Razmerja človeškega telesa po Vitruvijju, okoli 1490.

Vir: Wikipedija, Leonardo da Vinci. URL: http://sl.wikipedia.org/wiki/Leonardo_da_Vinci (dobljeno: 16. 04. 2010).

Leonardo da Vinci, Zadnja večerja Vir: http://www.akropola.org/App_Upload/image/clanki/ZADNJA%20VECERJA/Zadnja-vecerja.jpg (dobljeno: 16. 4. 2010)



Leonardo da Vinci, Mona Liza, 1503-1507. Vir: http://sl.wikipedia.org/wiki/Slika:Mona_Lisa.jpeg; Dobljeno: 16. 4. 2010)

Michelangelo Buonarroti (1475 – 1564)

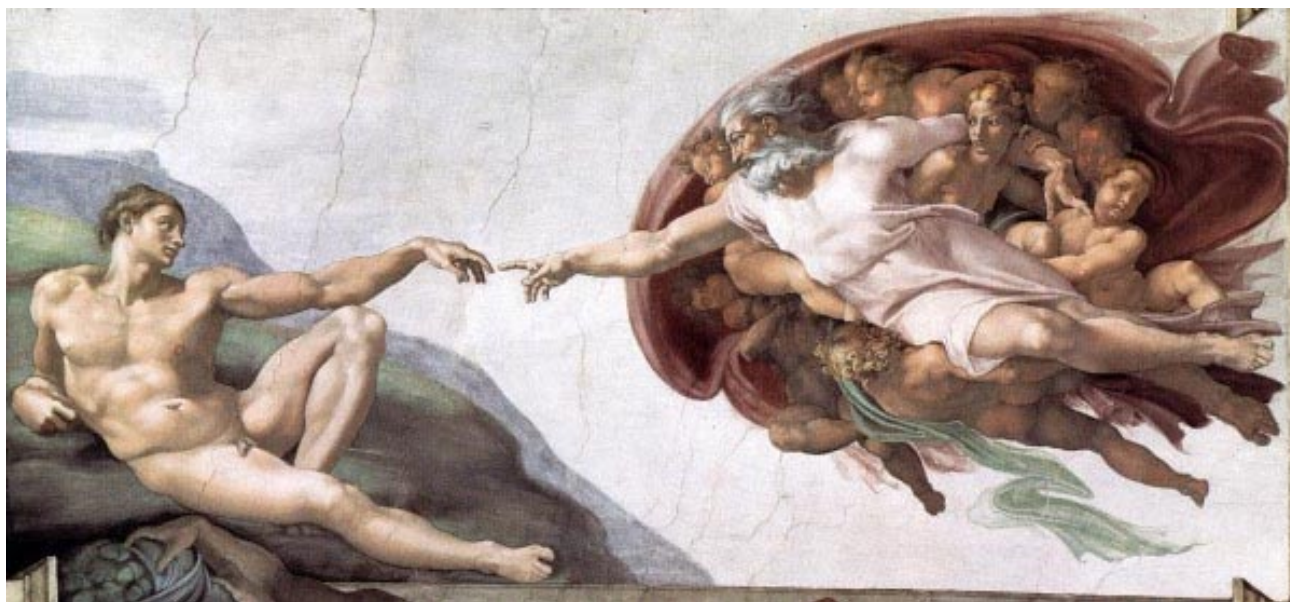
Sikstinska kapela (italijansko: Cappella Sistina) je kapela v Apostolski palači, uradni rezidenci papeža rimskokatoliške cerkve v Vatikanu. Kapela slovi po svoji arhitekturni postavitvi, ki spominja na tempelj iz Stare zaveze, po okrasju in poslikavah, ki so jih prispevali največji renesančni slikarji - in po svojem namenu: konklave, na katerih so izvoljeni novi papeži.

Najpomembnejše umetniško delo v kapeli je **stropna poslikava**, ki šteje za najzahtevnejši Michelangelov podvig. Da je dokončal to veliko, raznoliko okrasno delo je potreboval kar štiri leta, saj je moral poslikati približno 520 kvadratnih metrov površine. Delo je bilo naporno, saj je moral ustvarjati 20 m nad tlemi po več ur zapored. Za slikarja je bilo značilno, da se je spraval na delo skoraj povsem brez ekipe je ves ta čas garal sam. Toda ko je leta 1512 delo razkril, je napravil izreden vtis na gledalce. Strop Sikstinske kapele so priznali za najmogočnejše delo posameznika v zgodovini zahodne umetnosti.

Devet slik sredi stropa Sikstinske kapele prikazuje prizore iz Stare zaveze. Razvrščene so v tri skupine po tri slike in predstavljajo stvarjenje vesolja, stvarjenje ter padec Adama in Eve ter zgodbo o Noetu. Jasno je, da je izpostavljena predvsem simbolika, saj si slike ne sledijo v časovnem zaporedju ampak se niz začne s človeškimi napakami konča pa s čudežem stvarjenja. (Vir: Wikipedija, Sikstinska kapela. URL: http://sl.wikipedia.org/wiki/Sikstinska_kapela; Dobljeno: 16. 4. 2010)



Michelangelo, poslikava stropa Sikstinske kapele v Vatikanu s prizori iz Svetega pisma.



Michelangelo, Ustvarjenje Adama (Vir: <http://bokss.skavt.net/lj-stepanja-vas/Slike/Stvarjenje.jpg>)



Michelangelo, David
Vir:
http://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/6/63/Michelangelos_David.jpg



Michelangelo, Pieta
Vir:<http://goodcomics.comicbookresources.com/wp-content/uploads/2008/06/pieta0.jpg>

2. SKUPINA

Delovni list

Ločitev znanosti in vere

Naloga 1:

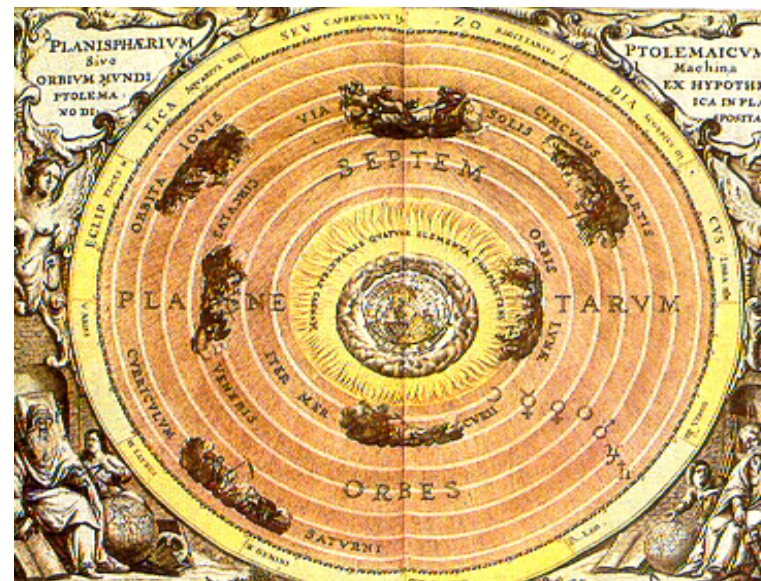
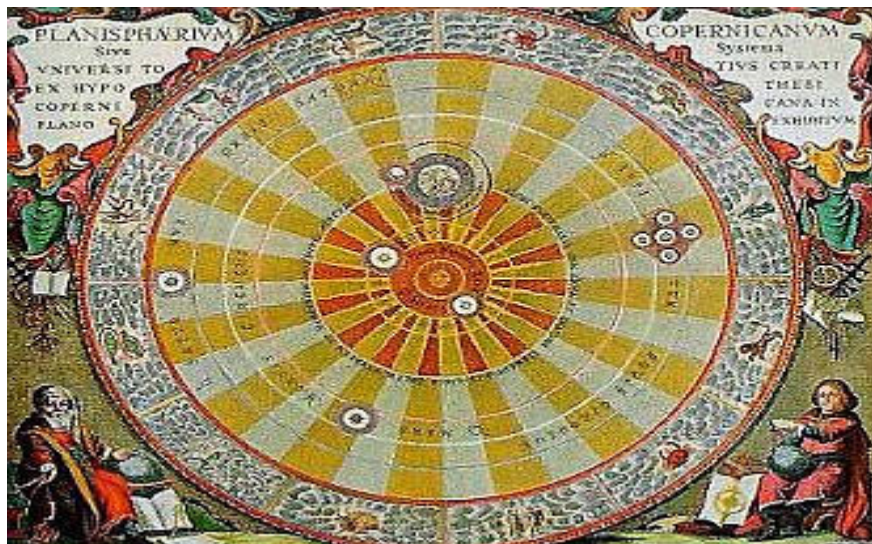
Skupaj preberite besedilo v učbeniku pod naslovom »Znanost se loči od vere« na straneh 21, 22 in 23. Nato izdelajte plakat v obliki miselnega vzorca in v njem odgovorite na spodaj navedena vprašanja. Pri oblikovanju plakata si pomagajte z razdelitvijo vprašanj pod tematske sklope (na primer en sklop ena glavna veja, ki se dodatno razveja).

- a) Kaj so raziskovali znanstveniki v tistem času? Na kakšni podlagi so razlagali naravne pojave? Kateri dogodki iz 15. in 16. stoletja so bili odločilni predpogoji za ločitev znanosti in vere? Kdo je ugotovil, da se zemlja vrti okrog sonca? Katera dva znanstvenika sta potrdila njegova odkritja in kako sta jih dopolnila?
- b) Kakšno mnenje so imeli o odkritjih znanstvenikov njihovi sodobniki? Katera veda se je pred pojavom moderne znanosti ukvarjal s preučevanjem vesolja? Katera institucija in na kak način se je najbolj upirala novim spoznanjem?
- c) Kaj je omogočilo razvoj medicine v tem času in kateri je najbolj slaven zdravnik tega časa? Kaj bi moralo po njegovem mnenju voditi zdravnike pri njihovem delu?

Naloga 2:

Preberite si odlomek iz predgovora k glavnemu Kopernikovemu delu, v katerem trdi, da je sonce v središču vesolja in si dobro oglejte slike.

»Že se širijo novice o neobičajni hipotezi tega dela, v katerem je razglašeno, da se Zemlja giblje, medtem ko je Sonce negibno v središču sveta. Nekateri učenjaki so, v to ne dvomim, zaradi tega globoko užaljeni in verjamejo, da svobodnih umetnosti, ki so jih dolgo časa osnovali na treznih temeljih, ne bi smeli prepuščati zmešnjavi. Vendar bi ti možje lahko sami ugotovili, če bi delo le pogledali od blizu, da avtor ni storil nič graje vrednega.« (Vir: Andreas Osiander, odlomka iz predgovora h Kopernikovemu delu *De revolutionibus orbium coelestium*)

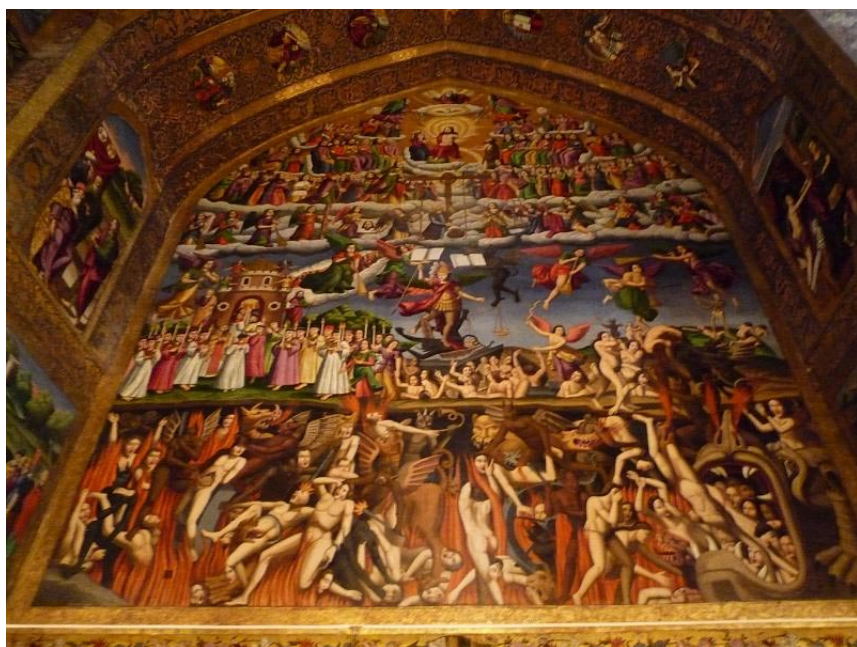


Odlomek in sliko prilepite na plakat. Poleg njiju vključite še odgovore na vprašanja:

- Kaj prikazuje prva in kaj druga slika?
- Zakaj mislite, da je moral Andreas Osiander v predgovoru Kopernika zagovarjati? Ali je res, da je sonce v središču vesolja? Če ni, zakaj je potem Kopernikovo odkritje vseeno še danes tako pomembno?

Preberite si odlomek srednjeveškega krščanskega misleca Nikolaja Kuzanskega in si oglejte fresko iz Vanske katedrale v Armeniji.

»Bog je torej edini absolutno enostavni temelj (*ratio*) celotnega univerzuma. In kakor iz neskončnega kroženja nastane kroglja, tako je Bog kakor največja kroglja najenostavnejša mera (*mensura*) vsem kroženjem... On, blagoslovljeni Bog, je torej središče vesolja; Bog je središče zemlje in vseh sfer ter vseh stvari, ki so na svetu, saj je obenem neskončni obod vsega. [...]« (Vir: O učenju nevednosti (*De docta ignorantia*, 1440))



Odlomek in sliko prilepite na plakat. Poleg njiju vključite še odgovore na vprašanja:

- c) Kaj je bilo po teorijah srednjeveških teologov poleg zemlje še v središču vesolja?
- d) Zakaj se je cerkev počutila ogroženo s strani ugotovitev znanstvenikov?
- e) Kaj prikazuje freska?
- f) Kje so mislili, da so nebesa in pekel v srednjem veku?
- g) Ali je bilo to združljivo z novimi znanstvenimi odkritji (da je zemlja okrogla in da je sonce v središču vesolja)?



Preberite si odlomke, ki govorijo o zdravniškem poklicu pred Paracelsusom in si oglejte sliko.

»Do nedavnega je bil Diaulus zdravnik; sedaj je lastnik pogrebnega zavoda. Kot lastnik pogrebnega zavoda še vedno počne, kar je počel kot zdravnik.« (*Mart., Epigram. 1.47*)

»Malo mi je bilo slabo, zato sem poklical dr. Symmacha. No, prišli ste, Symmachus, toda s seboj ste pripeljali 100 študentov medicine. Petdeset parov ledeno mrzlih rok me je drezalo in zbadalo. Nisem imel vročine, Symmachus, ko sem vas poklical, sedaj pa jo imam.« (*Mart., Epigram. 5.9*)

»Socles je obljubil, da bo Diodoru zravnal grbo. Na grbavčevo hrbtenico je položil tri težke kamne, kar ga je zdrobilo in je umrl. Toda bil je bolj raven kot ravnilo.« (*grška antolog. XI, 120*)

Odlomek in sliko prilepite na plakat. Poleg njiju vključite še odgovore na vprašanja:

- h) Kaj predstavlja boginja, ki je na levem kotu slike?
- i) Kako je vplivalo na bolnike dejstvo, da so se zdravniki bolj kot na znanje zanašali na milost bogov?
- j) Zakaj je bilo rezanje trupel v znanstvene namene prepovedano in kako je to vplivalo na medicino?

Naloga 3:

Razdelite se v dve manjši skupini, na način, da sta v prvi skupini najstarejši in najmlajši, ostala dva pa v drugi. Napišite krajši domišljjski spis (120 besed) na naslov:

1. skupina: Kakšen bi bil svet danes, če v medicini še ne bi bilo Paracelsusa in v astronomiji ne Kopernika?
2. skupina: Kakšen bi bil svet danes, če bi se v medicini Paracelsus in v astronomiji Kopernik pojavila tisoč let prej, kot sta se dejansko?

3. Izpolnjeni delovni listi (od 1.–2. skupine)

1. SKUPINA

ALBRECHT DÜRER

- Dürer je bil največji renesančni slikar zunaj Italije.
- Prihajal je iz Nemčije.
- V 16. stoletju se je renesančni slog iz Italije razširil tudi drugod po Evropi.



Albrecht Durer, Zajček, 1502

- V renesansi so zelo spoštovali mojstre umetnosti
- Razcvetela se je zlasti likovna umetnost
- Posvetni in cerkveni bogataši so podpirali slikarje, kiparje, arhitekte. Za gradnjo in opremljanje razkošnih bivališč ter javnih zgradb.
- Bodoči umetniki so znanje pridobivali v slikarski ali kiparski delavnici že uveljavljenega mojstra – najprej kot vajenci, nato kot pomočniki. Najsposobnejši so se osamosvojili in postali slavni mojstri.

RENEZANSKA V LIKOVNI UMETNOSTI Učbenik, str. 20, 21

14.–16. stoletje

S pojmom humanizem označujemo idejno in literarno gibanje, z **renesanso** ali preporodom pa umetniške pojave dobe.



LEONARDO DA VINCI (1452 – 1519)

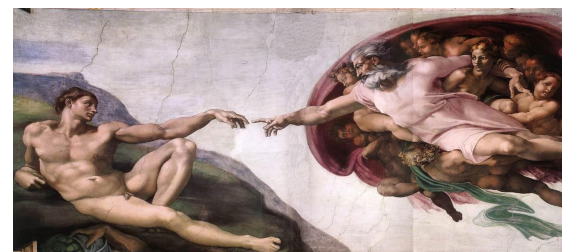
- Leonardo da Vinci je bil slikar, kipar, pesnik, glasbenik, matematik, astronom, inženir – izumitelj, strokovnjak za vojaške utrdbe in stroje.
- Slikarstvo: Zadnja večerja, Mona Lisa
- Kiparstvo: skulpture v marmorju, bronu, glini
- Inženir – izumitelj: načrti za letalne stroje
- Strokovnjak za vojaške utrdbe in stroje: mostovi, top, oklepni vozovi (tank), podmornica



Leonardo da Vinci, Mona Lisa Leonardo da Vinci, Zadnja večerja

MICHELANGELO BUONARROTI (1475 – 1564)

- Buonarroti je bil slikar, kipar, arhitekt in pesnik.
- Kip Pieta, upodobitev Matere božje z mrtvim Kristusom v naročju, kip Davida, kip Mojzesa in Umirajočega sužnja, poslikal je strop Sikstinske kapele v Rimu, ustvaril grobno kapelo Medičejcev v Firencah
- V Firencah je delal za družino Mediči, v Rimu pa za papeže.



2. SKUPINA

1. naloga:

- a) Zemljo, vesolje in zgradbo človeškega telesa; Na podlagi natančnih opazovanj in poizkusov; Geografska odkritja, humanisti; Nikolaj Kopernik; Johannes Kepler – gibanje ni krožno, ampak v elipsi in Galileo Galilei – daljnogled omogočil natančnejše opazovanje vesolja
- b) Mislili so, da so bogokletna; Teologija; Cerkev; Preganjali, zapirali in celo obsojali na smrt
- c) Spoznanje o anatomiji človeškega telesa, s pomočjo raztelesanja; Paracelsus. Opazovanje narave. zdrava pamet in izkustvo

3. naloga:

Pri tej nalogi ni enoznačnih rešitev. Vsekakor mora učitelj spodbujati ideje in domišljijo učencev, jih pa pri preverjanju tudi opozarjati na morebitne napake in pretiravanja. Ne sme tudi spodbujati pretiranega sovraštva do cerkve, kar lahko obravnavana tema pogostokrat sproži.

2. naloga:

- a) Prva slika prikazuje geocentrični, druga pa heliocentrični sistem.
- b) A. Osiander je predvideval, da bi se njegove teorije komu lahko zdele sporne in bogokletne. Ne, ker so vsi to že sprejeli kot splošno veljavno resnico (ni povsem enoznačnega odgovora). Zato ker brez njegovega odkritja astronomija sploh ne bi mogla napredovati (ni povsem enoznačnega odgovora)
- c) Bog.
- d) Ker če ni bila več v središču zemlja, tudi Bog ni bil več v središču, ker so te ugotovitve zamajale avtoriteto cerkve... (ni samo enega odgovora).
- e) Pekel, zemljo in nebesa.
- f) Pekel naj bi bil pod zemljo, nebesa pa na nebu.
- g) Ne.
- h) Boginja je zavetnica zdravnikov, ona odloča ali bo bolnik ozdravel.
- i) Da so bili bolj čarovniki kot zdravniki in da so pogostokrat njihovo stanje še poslabšali, namesto, da bi ga izboljšali.
- j) Rezanje trupel je bilo prepovedano, ker so mislili, da je truplo nekaj svetega in da je s tem onečaščeno in da ne more priti v nebesa. To stališče je zaviralo razvoj medicine.

4. Mreža (neizpolnjena, izpolnjena)

Mreža 8. razred

V mreži poišči spodnje besede. Rešitve so možne v vse smeri (vodoravno, navpično, diagonalno itd.). Ko najdeš vse besede si izberi vsaj 3 besede in jih nato na kratko razloži.

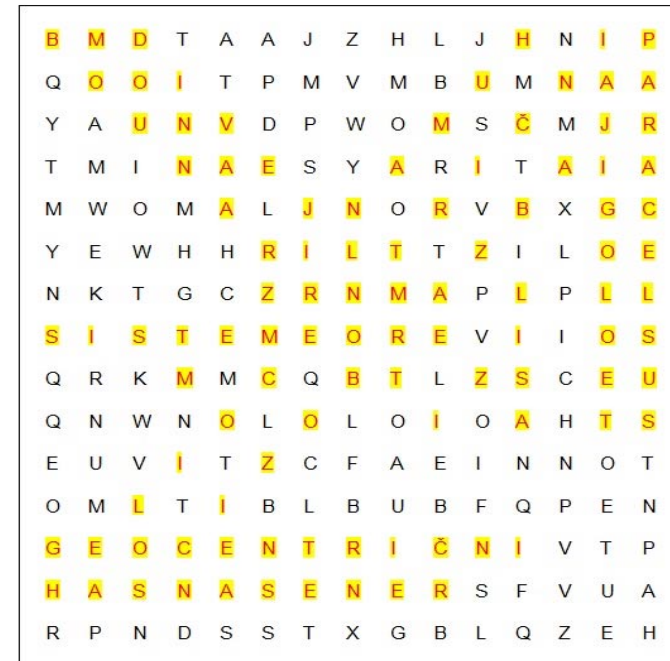


BOUNARROTI	GEOCENTRIČNI SISTEM	HELIOCENTRICNI
HUMANIZEM	IZOBRAZBA	ZEMLJEVID
MONA LISA	PARACELSUS	
RENEŠANSA	TEOLOGIJA	

Vir: <http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/code/BuildWordSearch.asp> (20. 4. 2010)

- 1.)
- 2.)
- 3.)

Rešitve:



BOUNARROTI	GEOCENTRIČNI SISTEM	HELIOCENTRICNI
HUMANIZEM	IZOBRAZBA	ZEMLJEVID
MONA LISA	PARACELSUS	
RENEŠANSA	TEOLOGIJA	

Vir: <http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/code/BuildWordSearch.asp> (20. 4. 2010)

- Npr.: 1.) Bounarroti → Bil je drugi velikan italijanske renesanse/ italijanski slikar, kipar, arhitekt, pesnik.
 2.) Geocentrični sistem → Je bil sistem, ki je za središče vesolja razglašal Zemljo.
 3.) Heliocentrični sistem → Zemlja ni središče vesolja, ampak planet, ki se z ostalimi planetai v krogih vrti okoli Sonca.

1. Zapis učne snovi (učni list)

Učni list: 9. razred

Duhovni tokovi

Medvojno obdobje → Zaradi hitrega napredka znanosti se na vseh področjih vrstijo **nova odkritja**:

filozofija: fenomenologija (bistvo predmetov; Edmund Husserl), eksistencializem (človekov obstoj; Karl Jaspers), marksizem (Ernst Bloch)
psihologija: psihoanalitična smer (Sigmund Freud)
zgodovina: prispevek arheoloških odkritij (odkritje Tutankamonove grobnice leta 1922; Anglež Carter v Egiptu)
medicina: odkritje penicilina leta 1928; Alexander Fleming.
fizika: leta 1932 fiziki razcepijo atom in s tem odprejo pot atomski bombi
kemija: odkritje umetnih snovi (kavčuka, C-vitamina, najlona, gnojila, DDT-a (učinkovitega insekticida))
tehnika: razvoj potniškega letalskega prometa (prvi avtomobil), televizije, radia
kmetijstvo: uporaba traktorjev in kombajnov, uvajanje donosne vrste žit

Gospodarska rast

Ker je naraščala proizvodnja, se je povečal obseg svetovne trgovine. Tako so nastajali **novi centri gospodarske moči**. V ospredje pridejo ZDA, Japonska in Nemčija. Družba se začne še bolj **razslojevati**. Na mesto starega srednjega sloja malomeščanov, malih obrtnikov, trgovcev in uradnikov pride sloj tehničnega izobraženstva, ekonomistov in novega uradništva.

Umetnostni tokovi

Umetnostne zvrsti so začele iskati nova izrazna sredstva; **vpliv svetovnih tokov**. Kljub splošnemu navdušenju nad umetniškimi novostmi pa se je ohranila tudi tradicionalna umetnost.

likovna umetnost: ekspresionizem → slike so prikazovale in obsojale grozote vojne in trpljenja ljudi
moderna umetnost: nastala je kot odpor proti tradicionalnemu razumevanju umetnosti (za naravni videz); razvijejo se razne šole in smeri, npr. kubizem, futurizem, dadaizem, nadrealizem, abstraktna umetnost; slikarji so bili: Pablo Picasso, Joan Miró, Salvador Dalí idr.; kipar: Henry Moore
socialistični realizem: prisoten predvsem v Sovjetski zvezi. Zanj je bilo značilno stvarno prikazovanje delavskih in kmečkih motivov s poudarjeno »vzgojno« vlogo.
literarna umetnost: romanopisci → Thomas Mann, André Gide, William Faulkner, Maksim Gorki itd.
arhitektura: obdobje visokih stavb, »jeklo-steklo« (gradbeni materiali iz jekla, stekla in betona)
glasba: Igor Stravinski, Claude Debussy, Arnold Schönberg; skladbe z glasovi strojev, mestnega hrupa ipd. V Ameriki tudi jazz. **film**: nemi filmi → Charlie Chaplin

2. Neizpolnjeni delovni listi (od 3.–5. skupine)

3. SKUPINA

Delovni list: Skupinsko delo

Duhovni tokovi I.

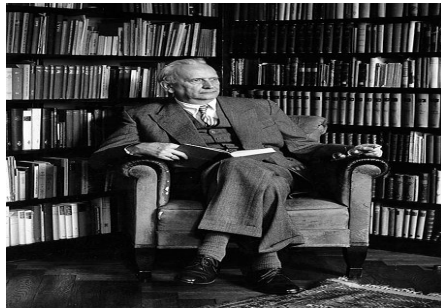
S pomočjo učbenika *Naše stoletje* preberite odlomek na strani 41 in 1. odstavek na strani 42 ter skupaj rešite spodnje naloge. Na voljo imate 20 minut časa. Odgovore pišite sproti, na priložen plakat.

1. naloga: *Kratko odgovorite na spodnji dve vprašanji.*

- Po 1. svetovni vojni je po svetu ponovno zavladal mir. Kaj je vplivalo na hiter razvoj znanosti?
- V družboslovju je ponoven razcvet doživela **filozofija**. Na spodnjih 3 slikah se nahajajo glavni predstavniki 3 smeri, ki so se razvile na področju filozofije. Izrežite te slike in jih nalepite na plakat ter zraven napišite, katero filozofsko smer so predstavljali.



Edmund Husserl



Karl Jaspers

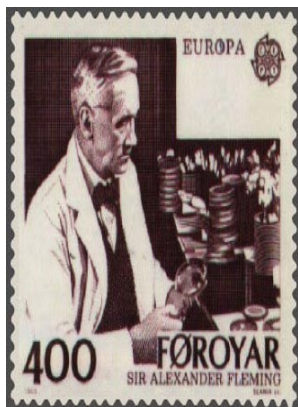


Ernst Bloch

2. naloga: *Ugotovite ali sta spodnji povedi pravilni (P) ali napačni (N). Če sta povedi napačni, ju popravite tako, da bosta pravilni.*

- Poleg filozofije je v družboslovju začela prevladovati še psihoanalitična smer Siegmunda Freuda. Velik napredek je doživela tudi zgodovina, saj je Američan Howard Carter leta 1922, v Dolini kraljev, odkril Tutankamonovo grobnico.

3. naloga: Dopolnite spodnje besedilo z manjkajočimi pojmi in podatki. Nato ga izstrižite in nalepite na plakat.



Leta 19__ je Alexander Fleming odkril _____ (naravni antibiotik), ki je med 2. svetovno vojno rešil _____ mnogim ranjencem. Od takrat naprej z njim lahko tudi uspešno zdravimo razna vnetja, gnojne rane itd. V **naravoslovju** so _____ leta 1932 razcepili _____. To odkritje in predvsem njegova uporaba v 2. svetovni vojni pa je imela kasneje za samo človeštvo hude posledice.

Tudi na področju kemije so kemiki iznajdli veliko množico umetnih snovi: _____, C-vitamin, _____, _____ in DDT (insekticid).



4. naloga: Predstavljajte si, da živite v času med obema vojnama in da ste novinar(ji), ki delate za radijsko postajo BBC. Vaša naloga je, da naredite intervju s škotskim biologom in farmakologom Alexandrom Flemingom, ki je odkril naravni antibiotik ter rešil življenja mnogih ljudi. Napišite 3 do 4 vprašanj in njihove odgovore. Uporabite domišljijo ☺. Tudi ta del izstrižite in nalepite na vaš plakat.

Npr. **Novinar** : Dober dan g. Fleming. Kako ste kaj?

G. Fleming: Dobro. Ravno včeraj se pripotoval iz Afrike ...

4.

Delovni list: Skupinsko delo

Duhovni tokovi II.

S pomočjo učbenika Naše stoletje preberite 2., 3. in 4. odstavek na strani 42 ter skupaj rešite spodnje naloge. Na voljo imate 20 minut časa. Odgovore pišite sproti, na priložen plakat.

1. naloga: Po 1. svetovni vojni je po svetu kmalu zavladal mir. Začela se je doba novih odkritij.

- Napišite, kaj so začeli ljudje *uporabljati* in *uvajati* v kmetijstvu, da so pridelali dovolj hrane za svoje potrebe.

2. naloga: Preberite spodnje besedilo, nalepite ga na plakat in nato odgovorite na spodnje vprašanje.

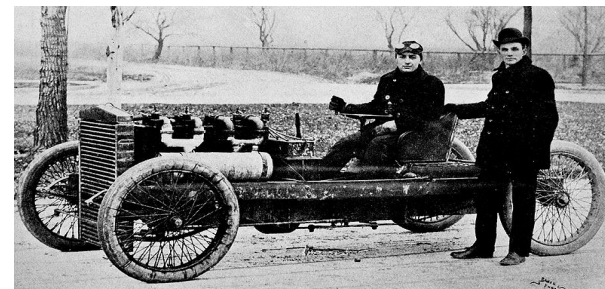


»Letalo je v petnajstih letih doživelo tak razvoj, da so leta 1919 uvedli že prvo redno letalsko zvezo za potnike med Londonom in Parizom. Osem let kasneje je uspel prvi polet čez Atlantski ocean.«

(Vir: Dolenc, E., Gabrič, A. (2003). Koraki v času, 20. stoletje. Zgodovina za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke. Ljubljana: DZS, d.d., str. 32)

- Svet so začela spreminjati tudi tehnična odkritja. Katere vrste promet se je razvil?

3. naloga: Katera tehnična odkritja so še zaznamovala svet? Izrežite spodnje slike, jih nalepite in pod njimi napišite imena predmetov.



4. naloga: Obkrožite pravilni/-e odgovor/-e.

Napredek v tehnologiji je vplival tudi na:

- a) politiko
- b) gospodarstvo
- c) gozdarstvo
- d) religijo

Nastajati so začeli novi centri gospodarske moči v/na:

- a) Veliki Britaniji
- b) Japonskem
- c) Nemčiji
- d) Franciji
- e) ZDA

Tehnološke izboljšave so sicer olajšale življenje, vendar so bili ljudje zaradi tega še bolj zaposleni. Družba se je začela razslojevati. Tako je npr. propadel stari srednji sloj. Kateri novi sloji so se uveljavili v družbi?

- a) mali obrtniki
- b) tehnično izobraženstvo
- c) ekonomisti
- d) trgovci
- e) novi uradniki

5. naloga: Na plakat narišite 3 tehnična odkritja, ki dandanes ljudem lajšajo ali otežujejo življenje ter napišite, kaj je pri njih dobro in kaj ne.

npr. odkritje: računalnik

dobro: internet

slabo: odvisnost

1. odkritje:

Dobro →

SLABO →

2. odkritje:

Dobro →

SLABO →

3. odkritje:

Dobro →

SLABO →

5. SKUPINA

ARHITEKTURA

- Kako so na kratko poimenovali novi stil gradnje in zakaj?
- Katere lastnosti stavbe so izpostavljene?
- Nova načela o lepem (t.i. _____ slog)
- Kako se je imenovala pomembna nemška umetnostna šola?



SOCIALISTIČNI RELIZEM

- Ali ta stil uvrščamo med moderno ali tradicionalno umetnost?
- Kdaj in kje se razvije?
- Katere motive prikazuje?
- Namen: Poudarjanje pozitivne vloge socializma. Umetnost v službi države.

(Kako ta fotografija prikazuje socializem, njegovo družbo in vrednote?)

- Kje je še imela umetnost vlogo propagirati določen družbeni sistem?

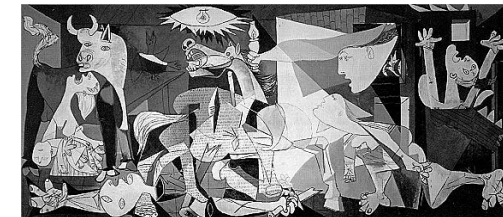


Umetnostni tokovi med obema vojnoma

Kaj je na splošno značilno za umetnost med obema vojnoma?



NAPISITE SE OSTALE SMERI, KI SE RAZVIJEJO V OKVIRJU MODERNE UMETNOSTI.



Pod sliko napišite avtorja, naslov slike in umetniški stil!

- Na kratko opišite, kaj vidite na slikah
- Kaj je skupnega obema slikama?
- Naštej še druge pomembne predstavnike likovne umetnosti iz tega obdobja.

GLASBA, LITERATURA IN FILM

- Naštejte pomembne predstavnike glasbene ga sveta
- Katera glasbena zvrst se širi iz ZDA v Evropo?
- Katere moderne novosti se uveljavljajo v glasbi?
- Naštejte literarne predstavnike medvojnega obdobja.
- Kdo je ikona medvojnega filma?



Dodatno gradivo (besedilo, slike) za 5. skupino:

Ekstaza smrti

Vse je ekstaza, ekstaza smrti!
Zlati stolpovi zapadne Evrope,
kupole bele - (vse je ekstaza!) -
vse tone v žgočem, rdečem morju;
sonce zahaja in v njem se opaja
tisočkrat mrtvi evropski človek.
- Vse je ekstaza, ekstaza smrti. -

Lepa, o lepa bo smrt Evrope;
kakor razkošna kraljica v zlatu
legla bo v krsto temnih stoletj,
tiho bo umrla, kot bi zaprla
stara kraljica zlate oči.
- Vse je ekstaza, ekstaza smrti. -

A, iz oblaka večernega (zadnjega
sla, ki oznanja Evropi še luč!)
lije kri v moje trudno srce,
joj, in vode ni več v Evropi
in mi ljudje pijemo kri,
kri iz večernih sladkih oblakov.
- Vse je ekstaza, ekstaza smrti. -

Komaj rojén, že goriš v ognju večera,
vsa morja so rdeča, vsa morja
vode ni, da bi pral svojo krivdo,
da bi opral svoje srce ta človek,
vode ni, da pogasil bi z njo
žejo po tihi, zeleni jutranji prirodi.

In vse je večer in jutra ne bo,
dokler ne umremo, ki nosimo
krivdo umiranja, dokler ne umremo
poslednji...

Joj, v to pokrajino, še v to zeleno,
rosno zeleno pokrajino, še v to,
sonce večerno, boš zasijalo
s pekočimi žarki? Še v to?

Morje preplavlja zelene poljane,
morje večerne žgoče krvi,
in rešitve ni in ni,
dokler ne padeva jaz in ti,
dokler ne pademo jaz in vsi,
dokler ne umremo pod težo krvi.

Z zlatimi žarki sijalo bo sonce
na nas, evropske mrličke.

Vir: <http://kosovel.edvart.com/> (dobljeno: 17.
4.. 2010)

EKSPRESIONIZEM je [umetniška smer](#), ki se je razvila v [Nemčiji](#) pred [prvo svetovno vojno](#). Izraz, ki je nastal kot kontrast termina [impresionizem](#), izhaja iz [latinščine](#) *expressio*, kar pomeni izraz, iztis. Gibanje se je najprej pojavilo v Nemčiji kot posledica človekove stiske ob grozeči svetovni vojni. Bistvo ekspresionizma je iznakaženje stvarnosti: avtor iznakazi predmet, iztisne občutke na predmet. Pojavi se v vseh treh književnih zvrsteh ([drama](#), [poezija](#) in [proza](#)), v likovni umetnosti, ter v [glasbi](#). Za ekspresionizem v likovni umetnosti je značilno da slikar uporablja: izrazite linije, ostre robove, močne (kričeče) barve, barve imajo [simboličen](#) pomen. Ekspresionizem postavlja v ospredje novega človeka in prevrednotenje vrednot, obtožuje moderno civilizacijo, [kapitalizem](#) in [vojno](#).



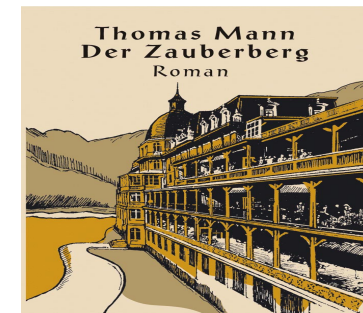
(Ernst Ludwig Kirchner)

GUERNICA je bila naslikana kot odgovor na uničenje baskovskega mesta Guernica, ki so ga zbombardirala nacistična letala med špansko državljansko vojno. Slika je imela izrazit politični ton. V tem ogromnem platnu je Picasso zajel vse trpljenje, grozo in žalost vojne, bila je kot krik bolečine. Bombe so nevidne, njihov učinek je skrit v soju električne žarnice in plamenih nad vrati. Vidimo samo žrtve, nenadoma vržene na tla. Vpliv Guernice sta še povečala njena izredna velikost in dejstvo, da je naslikana povsem v črni, beli in odtentkih sive barve. To delo ni postalo le najbolj znan izraz španskega trpljenja, ampak tudi trpljenja žrtev sodobnega vojskovanja vsepovsod po svetu. Guernica je tožba na umorjeno svobodo. Picasso, skupaj z Braquejem, velja za utemeljitelja kubizma, ki je umetniška smer, za katero je značilno predstavljanje [predmeta](#) iz različnih [zornih kotov](#) hkrati in kjer je stvarni svet razstavljen na temeljne geometrijske oblike. Vpliv kubizma se je v ostale dele sveta širil predvsem iz [Francije](#).





MEHKA KONSTRUKCIJA S KUHANIM FIŽOLOM (slutnja državljanske vojne) (1936) je slika španskega nadrealističnega umetnika Salvadora Dalíja. Upodobljen je spačen razstavljeni lik, simbol španske države v državljanski vojni, ki se izmenično z roko prijema, z nogo pa tlači. Kljub Dalijevi podpori generala Franca, je bil slikar odkrito proti vojni kot nam prikazuje to delo. Nadrealistični oz. surrealistični slikarji so upodabljali fantazijske podobe iz sanj in svoje podzavesti brez namena, da bi bila njihova dela logično razumljiva.



3. Izpolnjeni delovni listi (od 3.–5. skupine)

3. SKUPINA

Delovni list: Skupinsko delo

Duhovni tokovi I.

S pomočjo učbenika Naše stoletje preberite odlomek na strani 41 in 1. odstavek na strani 42 ter skupaj rešite spodnje naloge. Na voljo imate 20 minut časa. Odgovore pišite sproti, na priložen plakat.

1. naloga: *Kratko odgovorite na spodnji dve vprašanji.*

- Po 1. svetovni vojni je po svetu ponovno zavladal mir. Kaj je vplivalo na hiter razvoj znanosti? → **Na hiter razvoj znanosti so vplivala nova odkritja.**
- V družboslovju je ponoven razcvet doživela **filozofija**. Na spodnjih 3 slikah se nahajajo glavni predstavniki 3 smeri, ki so se razvile na področju filozofije. Izrežite te slike in jih nalepite na plakat ter zraven napišite, katero filozofsko smer so predstavljali.

Edmund Husserl
fenomenologija

Karl Jaspers
eksistencializem

Ernst Bloch
marksistična veja filozofije

2. naloga: *Ugotovite ali sta spodnji povedi pravilni (P) ali napačni (N). Če sta povedi napačni, ju popravite tako, da bosta pravilni. Odgovor napišite na plakat.*

- Poleg filozofije je v družboslovju začela prevladovati še psihoanalitična smer Siegmunda Freuda. → **P**
- Velik napredek je doživela tudi zgodovina, saj je Američan Howard Carter leta 1922, v Dolini kraljev, odkril Tutankamonovo grobnico. → **N (Anglež H. Carter)**

3. naloga: Dopolnite spodnje besedilo z manjkajočimi pojmi in podatki. Nato ga izstrižite in nalepite na plakat.

Leta 1928 je Alexander Fleming odkril **penicilin** (naravni antibiotik), ki je med 2. svetovno vojno rešil **življenja** mnogim ranjencem. Od takrat naprej z njim lahko tudi uspešno zdravimo razna vnetja, gnojne rane itd. V **naravoslovju** so **fiziki** leta 1932 razcepili **atom**. To odkritje in predvsem njegova uporaba v 2. svetovni vojni pa je imela kasneje za samo človeštvo hude posledice.

Tudi na področju kemije so kemiki iznajdli veliko množico umetnih snovi: **kavčuk**, C-vitamin, **najlon**, **gnojila** in DDT (insekticid).

4. naloga: Predstavljajte si, da živite v času med obema vojnama in da ste novinar(ji), ki delate za radijsko postajo BBC. Vaša naloga je, da naredite intervju s škotskim biologom in farmakologom Alexandrom Flemingom, ki je odkril naravni antibiotik ter rešil življenja mnogih ljudi. Napišite 3 do 4 vprašanj in njihove odgovore. Uporabite domišljijo 😊 . Tudi ta del izstrižite in nalepite na vaš plakat.

Npr. **Novinar** : Dober dan g. Fleming. Kako ste kaj?

G. Fleming: Dobro. Ravno včeraj se pripotoval iz Afrike ... (več možnih odgovorov)

Novinar: Kaj ste pa delali tam?

G. Fleming: Afriške oblasti so me poklicale, da naj pridem pogledat, kako živijo tamkajšnji ljudje. Prosili so me, če jim lahko pridem pomagati. Tako sem jim prinesel penicilin.

Novinar:

4. SKUPINA

Delovni list: Skupinsko delo

Duhovni tokovi II.

S pomočjo učbenika Naše stoletje preberite 2., 3. in 4. odstavek na strani 42 ter skupaj rešite spodnje naloge. Na voljo imate 20 minut časa. Odgovore pišite sproti, na priložen plakat.

1. naloga: *Po 1. svetovni vojni je po svetu kmalu zavladal mir. Začela se je doba novih odkritij.*

- *Napišite, kaj so začeli ljudje uporabljati in uvajati v kmetijstvu, da so pridelali dovolj hrane za svoje potrebe.*

→ V kmetijstvu so začeli ljudje uporabljati traktorje in kombajne, uvajati pa donosnejše vrste žit in plemenitejše pasme živali.

2. naloga: *Preberite spodnje besedilo, nalepite ga na plakat in nato odgovorite na spodnje vprašanje.*

»Letalo je v petnajstih letih doživelo tak razvoj, da so leta 1919 uvedli že prvo redno letalsko zvezo za potnike med Londonom in Parizom. Osem let kasneje je uspel prvi polet čez Atlantski ocean.«

(Vir: Dolenc, E., Gabrič, A. (2003). Koraki v času, 20. stoletje. Zgodovina za 8. razred osemletke in 9. razred devetletke. Ljubliana: DZS. d.d., str. 32)

- *Svet so začela spreminjati tudi tehnična odkritja. Katere vrste promet se je razvil? → Razvil se je potniški letalski promet.*

3. naloga: *Katera tehnična odkritja so še zaznamovala svet? Izrežite spodnje slike, jih nalepite in pod njimi napišite imena predmetov.*

televizija

radio

avtomobil

4. naloga: Obkrožite pravilni/-e odgovor/-e.

Napredek v tehnologiji je vplival tudi na:

- a) politiko
- b) gospodarstvo**
- c) gozdarstvo
- d) religijo

Nastajati so začeli novi centri gospodarske moči v/na:

- a) Veliki Britaniji
- b) Japonskem**
- c) Nemčiji**
- d) Franciji
- e) ZDA**

Tehnološke izboljšave so sicer olajšale življenje, vendar so bili ljudje zaradi tega še bolj zaposleni. Družba se je začela razslojevati. Tako je npr. propadel stari srednji sloj. Kateri novi sloji so se uveljavili v družbi?

- a) mali obrtniki
- b) tehnično izobraženstvo**
- c) ekonomisti**
- d) trgovci
- e) novi uradniki**

5. naloga: Na plakat narišite 3 tehnična odkritja, ki dandanes ljudem lajšajo ali otežujejo življenje ter napišite, kaj je pri njih dobro in kaj ne.

npr. odkritje: računalnik dobro: internet slabo: odvisnost

1. odkritje: mp3 poslušanje glasbe prevelika glasnost lahko škoduje sluhu

2. odkritje: mikrovalovna pečica za hitro pripravo hrane možnosti sevanja

3. odkritje: pralni stroj za hitro pranje/pomivanje posode možnost okvare/izguba velike količine vode

(Pri tej nalogi je možnih več odgovorov.)

5. SKUPINA

ARHITEKTURA

- Nov stil gradnje se je imenoval »Jeklo – steklo«
- Ta materiala sta bila priljubljena pri novogradnjah
- Izpostavljena je uporabnost, učinkovitost in kakovost
- Nova načela o lepem (t.i. industrijski slog)
- Kako se je imenovala pomembna nemška umetnostna šola?



SOCIALISTIČNI RELIZEM

- Ta stil uvrščamo med tradicionalno umetnost
- Razvoje se po letu 1930 v SZ
- Prikazuje delavske in kmečke motive
- Namen: Poudarjanje pozitivne vloge socializma. Umetnost v službi države.

Va fotografiji vidimo množico ljudi, ki stoji skupaj, nosijo zastave na katerih više mir, v očeh mladeniča v ospredju je odločnost, pogum ...

Umetnost je propagirala nov družbeni sistem tudi v nacistični Nemčiji in fašistični Italiji



EKSPRESIONIZEM

- Umetniška smer, ki se je razvila v Nemčiji pred prvo svetovno vojno
- Izraz izhaja iz latinščine expressio, kar pomeni izraz, iztis.
- Nastane kot posledica človekove stiske ob grozeči svetovni vojni
- Pojavi se v vseh treh književnih zvrsteh (drama, poezija in proza)
- Prikazuje in obsoja predvsem grozote vojne in trpljenje ljudi

(Učenci izpišejo verz ali del pesmi Srečka Kosovela, ki dobro povzema ideje ekspresionizma)

Učenci prilepijo Kirchnerjevo sliko na plakat in poleg nje izpišejo občutke, čustva, misli, ki se jim porajajo ob njej

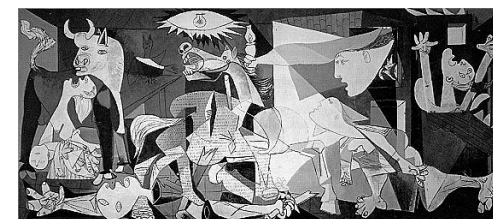
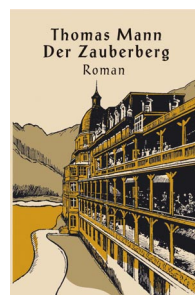
Umetnostni tokovi med obema vojnama

kubizem, tuturizem, nadrealizem, dadaizem, abstraktna umetnost

Vse umetnostne zvrsti doživijo razcvet med vojnama. Pride do preloma z izročilom in iskanje novih izraznih sredstev. Ohrani se tudi tradicionalna umetnost.

GLASBA, LITERATURA IN FILM

- Pomembni predstavniki glasbene ga sveta: Igor Stravinski, Claude Debussy in Arnold Schonberg
- Iz ZDA v Evropo se širi jazz
- Tudi v glasbi se uveljavljajo moderni elementi: Glasovi strojev in mestnega hrupa v skladbah
- Literarni predstavniki: Thomas Mann, Maksim Gorki ...
- Ikona medvojnega filma je Charlie Chaplin?



Dalí, mehka konstrukcija s kuhanim fižolom, nadrealizem / Picasso, Guernica, kubizem

- Učenci opišejo kaj vidijo na slikah
- Obe sta tematsko povezani s špansko državljansko vojno
- Pomembni predstavniki likovne umetnosti iz tega obdobja so še Joan Miro, Max Ernst, Georges Braque ..

4. Mreža (neizpolnjena in izpolnjena)

Mreža 9. razred

V mreži poišči spodnje besede. Rešitve so možne v vse smeri (vodoravno, navpično, diagonalno itd.). Ko najdeš vse besede si izberi vsaj 3 besede in jih nato na kratko razloži.

```

O S S A C I P E Q A J A O V L
L X N F P I H H X Z X K D Z M
M E Z I N O I S E R P S K E M
P P O T L M E K N O Z R R Z O
Y E S L M P U K K V H A I F T
Z A N B K B A Š Y M Y D T G A
R H S I I E O H L G Y O J D N
J B X Z C L T F C Q J P E Q C
S E E I O I Z S O R A S T O O
W M V E D V L G O H E O W Z U
Z V H M M K B I J L G G I E V
Y R S T R A V I N S K I E V L
A L W J F I Z D U D C E L B X
L R T U V M S D S M W L J S B
Z B B I H W S R P Z H F M I Q
    
```

ARHEOLOŠKO ODKRITJE	ATOM	CHAPLIN
EKSPRESIONIZEM	GOSPODARSKA RAST	STRAVINSKI
KUBIZEM	JEKLO-STEKLO	
PICASSO	PENICILIN	

Vir: <http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/WordSearchSetupForm.asp> (Dostop: 20. 4. 2010)

- 1.)
- 2.)
- 3.)

Rešitve:

```

O S S A C I P E Q A J A O V L
L X N F P I H H X Z X K D Z M
M E Z I N O I S E R P S K E M
P P O T L M E K N O Z R R Z O
Y E S L M P U K K V H A I F T
Z A N B K B A Š Y M Y D T G A
R H S I I E O H L G Y O J D N
J B X Z C L T F C Q J P E Q C
S E E I O I Z S O R A S T O O
W M V E D V L G O H E O W Z U
Z V H M M K B I J L G G I E V
Y R S T R A V I N S K I E V L
A L W J F I Z D U D C E L B X
L R T U V M S D S M W L J S B
Z B B I H W S R P Z H F M I Q
    
```

ARHEOLOŠKO ODKRITJE	ATOM	CHAPLIN
EKSPRESIONIZEM	GOSPODARSKA RAST	STRAVINSKI
KUBIZEM	JEKLO-STEKLO	
PICASSO	PENICILIN	

Vir: <http://puzzlemaker.discoveryeducation.com/WordSearchSetupForm.asp> (Dostop: 20. 4. 2010)

Npr.:

- 1) Arheološko odkritje → Z arheološkimi odkritji je zelo napredovala zgodovinska znanost/ odkritje Tutankamonove grobnice ...
- 2) Ekspresionizem → umetnostna smer v začetku 20. stoletja, ki objektivnost popolnoma podreja subjektivnemu doživljanju in posebno poudarja izrazno plat. (Vir: http://bos.zrc-sazu.si/cgi/a03.exe?name=sskj_testa&expression=ekspresionizem&hs=1; Dostop: 20. 4. 2010)
- 3) Penicilin → naravni antibiotik, ki ga je leta 1922 odkril Alexander Fleming.

FILOZOFSKA FAKULTETA
Oddelek za zgodovino
Didaktika zgodovine

DALJŠA SKUPINSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA: **Kako so živeli Rimljani, Slovenski vsakdanjik**

ZA UČENCE kombiniranega oddelka sedmega in devetega razreda.

ČLANI SKUPINE:
Nina Fišer, Andrej Martinek, Dejan Pacek, Tina Perko, Monika Trstenjak

DATUM: 18. 04. 2010

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	Osnovna šola
Razred:	7.	9.
Datum:	18. 04. 2010	18. 04. 2010
Predmet:	Zgodovina	Zgodovina
Učna tema:	Rimska svetovna država	Slovenci med svetovnima vojnama
Učna enota:	Kako so živeli Rimljani	Slovenski vsakdanjik
Učne oblike:	individualna, frontalna	individualna, frontalna, skupinska
Učne metode:	metoda razlage, metoda razgovora, metoda slikovne demonstracije, metoda dela s pisnim gradivom, metoda dela s slikovnim gradivom, metoda pisno-grafičnih izdelkov	metoda razlage, metoda razgovora, metoda IKT tehnologije, metoda slikovne demonstracije, metoda besedne demonstracije, metoda dela s pisnim gradivom, metoda pisno-grafičnih izdelkov
Učne tehnike:	križanka	kviz
Operativni učni cilji:	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none">- opisati življenje različnih socialnih skupin;- opisati življenje sužnjev;- naštetiti in opisati različne oblike zabave v Rimskem imperiju;- primerjati življenje v Rimu in Grčiji in naštetiti podobnosti in razlike;- razložiti nove pojme;- aktivno poslušati, opazovati in izdelovati zapiske;- upoštevati navodila;- komunicirati, izražati svoja mnenja;- vrednotiti kulturno dediščino preteklosti;- kazati primeren odnos do pojma družbene enakopravnosti.	<p>Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none">- navesti gospodarske panoge s katerimi se je preživljal večji del Slovencev v času med obema vojnama;- navesti gospodarske panoge s katerimi se je ukvarjal sloj bogatejših Slovencev;- opisati delovni ritem prebivalstva na podeželju;- opisati delovni ritem industrijskih delavcev;- primerjati življenje na podeželju z življenjem v mestih;- pojasniti zakaj je bilo umsko delo bolje plačano od fizičnega;- opisati prehrano prebivalstva;- navesti pomanjkanja, ki so oteževala življenje Slovencev v obdobju med

		<p>obema vojnama;</p> <ul style="list-style-type: none"> - primerjati življenje Slovencev med obema vojnama in danes; - upoštevati navodila; - pozorno in z razumevanjem brati besedilo in iz njega izluščiti bistveno; - izdelovati različne grafične izdelke, kot je plakat; - opisati tehnološki napredek in naštetih tehnološke novosti; - razložiti nove pojme; - opisati razvoj športa ter navesti nekaj pomembnih dosežkov slovenskih športnikov; - aktivno poslušati, opazovati in izdelovati zapiske; - upoštevati navodila; - komunicirati, izražati svoja mnenja; - vrednotiti kulturno dediščino preteklosti; - zavedati se pomena tehnoloških novosti v obdobju med obema vojnama; - kazati primeren odnos do učitelja in sošolcev.
<p>Učna sredstva:</p> <p>- učila:</p> <p>- učni pripomočki:</p>	<p>- slikovno gradivo na PPT, tabelska slika, PPT, učbenik (Rode, M. (2005). Koraki v času. Od prazgodovine skozi stari in srednji vek. Zgodovina za 7. Razred devetletne osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: DZS.), učbenik (Mervic, K., 2003, str. 90 – 93), delovni zvezek (Simončič Mervic, K. 2003, str. 28, 29).</p> <p>tabla, kreda, platno, projektor, računalnik.</p>	<p>- učbenik (Dolenc, E., Gabrič, A., Rode, M. (2005). Koraki v času. 20. stoletje: zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: DZS.), videoposnetek (Kozole, D. (1995). Neme podobe slovenskega filma (videoposnetek): od prvih gibljivih slik do prihoda zvočnega filma: 1905-1938. Ljubljana: Slovenska kinoteka.), učno-delovni list, plakati.</p> <p>tabla, kreda, platno, projektor, računalnik, TV, videorekorder, listi papirja, barvice, flomastri.</p>
Didaktične	Pripravljanje ali uvajanje,	Pripravljanje ali uvajanje,

etape učnega procesa:	obravnavanje nove učne snovi, ponavljanje.	obravnavanje nove učne snovi, ponavljanje.
Didaktična načela:	Nazornosti, postopnosti, sistematičnosti, aktualizacije, vzgojnosti, ustreznosti.	Nazornosti, sistematičnosti, postopnosti, ekonomičnosti, aktivnosti, ustreznosti.
Medpredmetne povezave:	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina (branje besedila), - likovna vzgoja (dosežki v gradbeništvu), - etika in družba (odnosi v družini, vloga žensk), - gospodinjstvo (hrana Rimljanov). 	<ul style="list-style-type: none"> - slovenščina; - tehnika (telefoni, avtomobilizem); - fizika (elektrika); - gospodinjstvo (hrana); - športna vzgoja (dosežki športnikov); - državljanska vzgoja (omenjanje pojmov povezanih s slovensko državo in državnostjo).
Novi pojmi:	<ul style="list-style-type: none"> - forum (osrednji trg), - gladiator (suženj, urjen za boje), - terme (kopališča oz. topli vrelci), - mimika (govorica obraza) 	<ul style="list-style-type: none"> - nekvalificiran delavec (fizični delavec brez strokovne izobrazbe); - inflacija (padec vrednosti denarja).
Literatura:	<ul style="list-style-type: none"> - CD Antični Rim. 2009. Svarog – izobraževalni zavod. - Rode, M. (2005). Koraki v času. Od prazgodovine skozi stari in srednji vek. Zgodovina za 7. Razred devetletne osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: DZS. - Simončič Mervic, K. (2003). Stari svet, zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: Modrijan. - Simončič Mervic, K. (2003). Stari svet, zgodovina za 7. razred devetletne osnovne šole. Delovni zvezek. Ljubljana: Modrijan. 	<ul style="list-style-type: none"> - Dolenc, E., Gabrič, A., Rode, M. (2005). Koraki v času. 20. stoletje: zgodovina za 8. razred devetletne osnovne šole. Učbenik. Ljubljana: DZS. - http://www.praktik.org/media/Raziskujem_preteklost_9_prirocnik.pdf (18. 04. 2010). - Kozole, D. (1995). Neme podobe slovenskega filma (videoposnetek): od prvih gibljivih slik do prihoda zvočnega filma: 1905-1938. Ljubljana: Slovenska kinoteka. - Repe, B. (2002). Sodobna zgodovina. Zgodovina za 4. letnik gimnazij. Učbenik. Ljubljana: Modrijan.

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
5 minut	<p>Lep pozdrav!</p> <p>Učenci sedmega razreda boste učno uro pričeli z reševanjem križanke na učno-delovnih listih, ki vam jih bom razdelila. Geslo križanke boste sestavili iz črk, ki so v potemnelih okvirčkih. Za reševanje imate na voljo 4 minute.</p> <p>Učenci devetega razreda pa si boste med tem ogledali kratek odlomek iz nemega slovenskega celovečernega</p>	<p>Poslušajo navodila.</p> <p>Rešujejo križanko.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Individualna učna oblika. Učna tehnika: križanka. Učilo: učno-delovni list.</p>	<p>Poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>

	<p>filma z naslovom V kraljestvu zlatoroga, ki prikazuje življenje Slovencev v obdobju med obema vojnama. Bodite pozorni na to, kateri sta slovenski mesti, ki jih film predstavlja, kakšna je bila njuna podoba, kako so živeli Slovenci med vojnama in h kateremu družbenemu sloju so večinoma pripadali.</p> <p>Ko si učenci devetih razredov ogledajo odlomek jih povprašam:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kateri dve slovenski mesti je prikazoval odlomek? - Opišite podobo Ljubljane. Je bila tako veliko mesto kot danes? - Opiši ljudi na sejmu, kateremu sloju pripadajo? 			<p>Ogledajo si odlomek iz filma V kraljestvu zlatoroga in je pozoren na omenjene vidike.</p> <p>Odgovarjajo: -Ljubljano in Kranj. - Ljubljana je bila manjša in je pred izbruhom vojne imela okoli 100.000 prebivalcev. V Ljubljani so imela v času med obema vojnama svoj sedež številna podjetja, kulturne in politične ustanove. -Večina jih pripada kmečkemu sloju. Oblečeni so preprosto. Prodajalci ponujajo svoje pridelke ali živino,</p>	<p>Metoda IKT tehnologije. Učilo: videoposnetek. Učni pripomočki: platno, računalnik, projektor.</p> <p>Metoda razgovora.</p>
--	---	--	--	---	---

	<p>V zvezke napišite naslov Slovenski vsakdanjik in odprite učbenike na strani 64.</p> <p>Učence sedmih razredov povprašam: Kakšna je rešitev križanke?</p> <p>Naslov učne ure je torej Kako so živeli Rimljani. Napišite naslov v zvezek in odprite učbenike na strani 63.</p> <p>Učenci devetih razredov boste ob koncu učne ure znali opisati socialne razmere na slovenskem med obema vojnama in vsakdanje življenje ter naštetih tehnološke novosti in dosežke slovenskih športnikov. V prvem delu učne ure boste delali samostojno, s pomočjo učbenika. Ob koncu učne ure pa vas čaka kviz.</p>	<p>Odgovorijo: Kako so živeli Rimljani.</p> <p>Napišejo naslov v zvezek in odprejo učbenik na strani 63.</p>	<p>Frontalna učna oblika. Metoda razgovora.</p> <p>Učila: Zvezek, učbenik.</p>	<p>obiskovalci pa izbirajo blago.</p> <p>Odprejo zvezke in napišejo naslov ter odprejo učbenik na strani 64.</p> <p>Poslušajo razlago.</p>	<p>Metoda razlage. Učila: učbenik, zvezek.</p> <p>Metoda razlage.</p>
--	---	--	--	--	---

	Učenci sedmega razreda pa boste ob koncu učne ure znali opisati življenje različnih socialnih skupin v Rimu, življenje sužnjev, položaj žensk in otrok ter naštetni in opisati oblike zabave v Rimskem imperiju. V prvem delu učne ure boste morali odgovarjati na učiteljeva vprašanja in prepisovati zapis s prosojnice in PPT v zvezke, v drugem delu učne ure pa boste delali samostojneje in sicer tako, da boste reševali učno-delovne liste.	Poslušajo razlago.	Metoda razlage.		
--	---	--------------------	-----------------	--	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. Družina (7.r) Socialne razmere (9.r) 10 minut (čas)	Tisti, ki boste obravnavali Slovenski vsakdanjik, boste dobili učno-delovni list. Odgovorite na prvih pet vprašanj, pri tem si pomagajte z učbenikom, za to imate 10 minut časa. Razdelim delovno – učne liste.	Učenci poslušajo.	Frontalna oblika. Metoda razlage.	Učenci poslušajo. Rešujejo delovno – učni list.	Frontalna oblika. Metoda razlage. Individualno delo. Učila: učno-delovni

					list.
	Ostali pa se bomo sedaj pogovorili o rimski družini.				
	Kako si predstavljate rimsko družino?	Odgovorijo: Oče je glavni, stroga vzgoja.		Metoda razgovora.	
	Ali sta bila moški in ženska enakopravna?	Odgovorijo: Ne, moški je glavni.			
	Rimljanke so bile precej enakovredne moškim, urile so se celo v rokoborbi in mečevanju.	Učenci poslušajo.		Metoda razlage.	
	Kakšne so bile dolžnosti žena?	Odgovorijo: Skrbele so za otroke.		Metoda razgovora.	
	Ženske so skrbele za vzgojo otrok in delo sužnjem v gospodinjstvu.	Učenci poslušajo.		Metoda razlage.	
	Kako je bilo z bogatimi otroci?	Odgovorijo: Imeli so učitelje.		Metoda razgovora.	
	Otroke bogatih staršev so do sedmega leta vzgajali doma, nato pa so skrb zanje prevzeli pedagogi, grški sužnji. Otroci so sicer hodili v javne šole.	Učenci poslušajo.		Metoda razlage.	
	Kaj pa so se učili v šoli?	Odgovorijo: Brati, računati.		Metoda razgovora.	
	Na javnih šolah so se otroci učili pisati, brati, računati in	Učenci poslušajo.		Metoda razlage.	

	<p>na pamet so morali znat različne pesmi. Z revnimi otroci pa je bilo drugače, ti so bili prepuščeni ulici.</p> <p>Zapis učne snovi na tablo. Prepišite si snov. Koliko Slovencev se je ukvarjalo s kmetijstvom v času priključitve Slovenije k Jugoslaviji?</p>	Učenci pišejo v zvezek.	Metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: tabelska slika. Učni pripomočki: kreda, tabla.	66 % Slovencev se je ukvarjalo s kmetijstvom.	Metoda razgovora.
<p>2.</p> <p>Vsakdanje življenje v Rimu (7. r)</p> <p>Vsakdanje življenje (9. r)</p> <p>10 min (čas)</p>	<p>Učenci 9. razreda obrnite liste in odgovorite na vprašanja, delali samostojno. Prebrati morate besedilo pod naslovom Vsakdanje življenje v učbeniku na strani 64 in na kratko odgovoriti na pet vprašanj na učno delovnem listu. Na koncu bomo preverili. Učenci 7. razreda, vi pa poslušajte.</p> <p>Učencem 9. razreda razdelim učno-delovne liste.</p> <p>Vsakdanje življenje je bilo odvisno od denarja oziroma družbene lestvice.</p> <p>Pokažem jim PPT str. 1. Naročim naj si prepišejo.</p>	<p>Učenci poslušajo navodilo učitelja.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učenci poslušajo navodilo učitelja.</p> <p>Odprejo učbenike na strani 64, začnejo brati besedilo in odgovorjati na vprašanja na učno-delovnem listu.</p>	<p>Individualno delo. Učila: učbenik, stran 64; učno-delovni list.</p>

	<p>Bogati so živeli bolje. Imeli so več hiš, ki so bile bolje opremljene.</p> <p>Središče v mestih je bil forum. Kaj je forum? Pokažem jim sliko mesta.</p> <p>Kje je forum na slik?</p> <p>Dvorišča so obdana s stebri, širokimi cestami in osrednjim prostorom, ki ga imenujemo forum ali glavni trg. So podobna grškim mestom. Odprem učbenik (Modrijan) na str. 91. Oglejte si sliko rimske hiše in mi jo opišite!</p>	<p>Učenci naredijo zapis v zvezke.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Središče mesta. Učenci opazujejo sliko. Odgovorijo: Na sredini.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Hiše so imele velike sobe, bazen, kuhinjo, spalnico, odprto dvorišče.</p>	<p>Metoda pisnografičnih izdelkov. Učila: PPT stran 1. Učni pripomočki: računalnik, projektor, platno.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora. Metoda dela s slikovnim gradivom (PPT, str. 1).</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom (Simončič Mervic, K., 2003, str. 91).</p>		
--	--	--	---	--	--

	<p>Hiše so bile obrnjene hrbet ulici, na tej strani so bile gole stene. Znotraj je prevladovala zračna prostornost. Sobe so bile razporejene okoli odprtega dvorišča.</p> <p>Kako se imenuje to dvorišče?</p> <p>Atrij, ki se je včasih ponašal z mozaiki na tleh in freskami na stenah. Pogosto pa je imel tudi osrednji zbiralnik za deževnico.</p> <p>Ali so Rimljani poznali centralno ogrevanje?</p> <p>Na kakšen način so ogrevali stanovanje?</p> <p>Imeli so nekakšen svoj sistem ogrevanja. Tla so bila dvignjena na nizkih stebriščih, pod njimi pa je krožil vroč zrak, ki ga je ogrevala peč in dovajala po odprtinah.</p> <p>Pokažem jim PPT str 2.</p> <p>Napišite si v zvezek v obliki tabele bogati revni. Zdaj najprej napišite za bogate.</p> <p>Medtem, ko učenci 7. r.</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Atrij.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Ja.</p> <p>S centralnim ogrevanjem.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci naredijo zapis v zvezke.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda pisnografičnih izdelkov. Učila: PPT stran 2.</p>		
--	--	--	---	--	--

	<p>prepisujejo učno vsebino v zvezke, grem od učenca do učenca 9. r. in preverim kako rešujejo naloge in če imajo kakšne težave.</p> <p>Popolnoma drugačne so bile hiše revnih ljudi. V mestih so živeli v večnadstropnih hišah, katerih zgornja nadstropja so bila grajena iz lesa, zato je pogosto prihajalo do požarov. Te hiše niso imele kanalizacije in vodovoda. Pokažem jim drugi del razpredelnice na strani 2. Prepišite si še za revnejši sloj.</p> <p>Medtem, ko učenci 7. razreda prepisujejo učno snov v zvezke, spet preverim delo učencev 9. razreda in preverim ali že počasi končujejo.</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci naredijo zapis v zvezke.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda pisnografičnih izdelkov. Učila: PPT stran 2.</p>		
	<p>Kaj mislite, da so jedli v takratnem času?</p>	<p>Odgovorijo: kruh, mleko,...</p>	<p>Metoda razgovora.</p>		

	<p>Bogatejši so si privoščili svojega kuharja, ki jim je pripravil obroke.</p> <p>Kako pa so jedli?</p> <p>Jedli so brez pribora, niso sedeli na stoli, ampak so jedli na zofah ali posteljah. Revni niso imeli tako bogatih jedilnikov. Večinoma so jedli kruh in pili vodo. Glavni obrok vseh pa je bila večerja. Podobno kot Grki so tudi oni imeli glavni obrok zvečer.</p> <p>Pokažem jim alineje PPT stran 3. Naročim naj si prepisujejo snov.</p> <p>Učence 9. razreda vprašam: Ste že končali? No, pa preverimo vaše odgovore.</p> <p>Po naključju izberem 5</p>	<p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Z rokami.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci naredijo zapis v zvezke.</p>	<p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda pisanjskih izdelkov. Učila: PPT stran 3.</p>	<p>Odgovorijo: Ja.</p> <p>Naključno izbran učenec prebere odgovor na</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda besedne</p>
--	--	---	---	--	---

	<p>učencev, vsak pove odgovor na eno vprašanje. Če je potrebno, odgovore popravim in jim narekujem, kako si morajo pravilno zapisati.</p> <p>Učence 7. razreda vprašam: Ste že prepisali?</p> <p>Učence 7. razreda vprašam: Da ponovimo, kakšna mesta so imeli Rimljani?</p> <p>Učence 9. razreda vprašam: Kakšne so bile razmere med obema vojnoma na Slovenskem?</p>	<p>Odgovorijo: Ja.</p> <p>Odgovorijo: Na sredini mesta je bil forum, hiše so imele atrij z mozaiki in freskami ter osrednji zbiralnik za deževnico. Imeli so tudi centralno ogrevanje.</p> <p>Učenci 7. razreda medtem poslušajo.</p>	<p>Metoda razgovora.</p>	<p>vprašanje.</p> <p>Če je potrebno po navodilih učitelja popravijo odgovore.</p> <p>Učenci 9. razreda medtem poslušajo.</p> <p>Odgovorijo: Takoj po 1. svetovni vojni so bile razmere slabe zaradi pomanjkanja hrane, obleke in stanovanj, plače so bile zaradi inflacije nizke, veliko ljudi pa je izgubilo tudi službo.</p>	<p>demonstracije.</p> <p>Učilo: učno-delovni list.</p> <p>Metoda razgovora.</p>
<p>3.</p> <p>Razvedrilo v Rimu (7. r)</p> <p>Tehnološki napredek (9. r)</p>	<p>Učenci 9. razreda boste v 4 skupinah samostojno raziskali in predstavili v obliki manjšega plakata tehnološki napredek na Slovenskem med obema vojnoma. Podatke boste pridobili iz učbenika: na strani 65 je poglavje o tehnološkem napredku. Vsaka skupina bo</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna oblika.</p> <p>Metoda razlage.</p>

<p>10 min (čas)</p>	<p>spoznala in predstavila sošolcem en vidik tehnološkega napredka. Naslovi so sledeči: Električna, Telefon, Avtomobilizem, Letalstvo in radio. Plakat naj vsebuje osnovne podatke, prosim, da ga opremite tudi s kakšno risbo, ker bodo kasneje razstavljeni v razredu. V skupini izberite člana, ki bo predstavil sošolcem vaše delo. Razdelim fotokopije strani iz učbenika, na kateri so posamezna podpoglavja že označena. Dobili boste tudi papir za plakat in flomastre. Ob predstavitvah plakatov bo potekal tudi zapis snovi v zvezke. Časa imate 5 minut.</p> <p>Razdelim material.</p> <p>7. razred pa bo spoznal oblike razvedrila v Rimu in na koncu prepisal novo snov v zvezke.</p> <p>Rimljani so prirejali razne zabave. Premožnejši so se udeleževali pojedin, plesov in gledaliških predstav. Za revne in brezdelneže do bogati prirejali »kruha in iger«. To so zabave za preprosto ljudstvo (igre), da bi dobili bogati naklonjenost</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p>		<p>Učenci se razdelijo v skupine in začnejo izdelovati plakat.</p>	<p>Skupinska učna oblika. Metoda dela s pisnim gradivom in metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: učbenik, stran 65. Učni pripomočki: papir, flomastri, barvice.</p>
----------------------------	---	--	--	--	---

	<p>nižjih slojev rimske družbe. Pomembno je bilo tudi razdeljevanje žita (kruh) in denarnih podpor.</p> <p>Poglejte te slike (Kolosej, gladiatorski boj, hipodrom v Rimu).</p> <p>Ali prepoznate to stavbo?</p> <p>Arene so bile mogočne kamnite stavbe ovalne oblike na katerih so potekali gladiatorski boji. Kdo so bili gladiatorji?</p> <p>Največja arena bil Kolosej v Rimu, ki je sprejel kar 50.000 obiskovalcev.</p> <p>Pogledam kako napreduje delo v 9. razredu.</p> <p>Ali prepoznate to stavbo?</p> <p>Res je. Hipodromi so velike zgradbe v obliki črke U – neke vrste stadioni na katerih so prirejali konjske dirke z vozovi. Na vseh drugih krajih so moški in ženske sedeli ločeno, le na hipodromu so</p>	<p>Učenci opazujejo sliko.</p> <p>Odgovorijo: Da, to je Kolosej v Rimu. Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Sužnji, ki so se bojevali do smrti. Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Odgovorijo: Da, to je hipodrom.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p>	<p>Metoda slikovne demonstracije. Učila: PPT stran 4. Učni pripomočki: računalnik, projektor, platno.</p> <p>Metoda dela s slikovnim gradivom.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>		
--	--	--	---	--	--

	<p>se lahko pomešali med sabo.</p> <p>So množice uživale v gladiatorskih bojih in v dirkah na hipodromu? Bi bili gladiatorski boji danes dobro sprejeti? Zakaj da, zakaj ne? Zagotovo ne, saj živimo v demokratični družbi, v kateri ljudje ne smejo biti prisiljeno pobijati se med sabo za zabavo drugih. Poglejte naslednje slike (antično gledališče, gledališke maske, terme).</p> <p>Rimska (antična) gledališča so bila polkrožne oblike, z razliko od ovalnih aren (Kolosej). Gledališče je nastalo po grškem vzoru. Poznali so tragedije in komedije. Rimljani so uprizarjali igre samo s kretnjami in izrazom na obrazu, pri čemer so jim bile v pomoč gledališke maske.</p> <p>Vsakdanje razvedrilo je bil obisk term, kopališč toplimi vreli vode. Tam so se srečevali, pogovarjali in igrali različne igre. V termah so bile tudi telovadnice in knjižnica.</p>	<p>Odgovorijo: Da.</p> <p>Odgovorijo: Ne / Da.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci opazujejo slike.</p> <p>Učenci poslušajo razlago.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p> <p>Metoda slikovne demonstracije. Učila: PPT stran 5, 6.</p> <p>Metoda razlage.</p>		
--	--	---	---	--	--

	<p>Kdo je lahko obiskoval terme? Terme so bile odprte od sončnega vzhoda (jutra) do enih za ženske, popoldan pa do sončnega zahoda za moške.</p> <p>7. razred sedaj prosim, da prepiše novo snov iz PPT-ja v svoje zvezke. Za to imate 3 minute časa.</p> <p>9. razred pa bo končal s svojim delom in nam po skupinah predstavil tehnološki napredek na Slovenskem. Ko posamezna skupina predstavlja svoje ugotovitve, prosim da druge skupine novo znanje zapišete v svoje zvezke. Vaše plakate bom pobral in jih obesil v razredu.</p>	<p>Odgovarjajo: Moški in ženske. Učenci poslušajo razlago.</p> <p>Učenci poslušajo navodila in prepisujejo snov v svoje zvezke.</p>	<p>Metoda razgovora. Metoda razlage.</p> <p>Metoda razlage in metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: PPT stran 6 in 7.</p>	<p>Učenci po skupinah predstavijo svoje izdelke, drugi delajo zapis nove snovi v svoje zvezke.</p> <p>Učenci prve skupine, ki so izdelovali plakat z naslovom »Elektrika« pojasnijo, da so večja slovenska mest dobila</p>	<p>Skupinska učna oblika. Metoda besedne demonstracije in metoda dela s pisno-grafičnimi izdelki. Učilo: plakati. Učni pripomočki: papir, barvice, flomastri.</p>
--	--	---	---	--	---

				<p>električno napeljavo že konec 19. stoletja. Mreža daljnovodov in enoten elektrosistem pa sta se razvila šele v času prve Jugoslavije. Električno napeljavo je v tem času večinoma dobilo tudi podeželje. Gospodinjstva pa so ponavadi elektriko uporabljala le za svetilke.</p> <p>Učenci druge skupine, ki so izdelovali plakat z naslovom »telefon« pojasnijo, da je telefon prišel v Ljubljano in Maribor že konec 19. stoletja. Telefonski priključek pa so imela le večja podjetja, tovarne in uradi (predvsem policija) in redki zasebniki. Mreža telefonskih priključkov in prve avtomatske centrale so se razširile šele v tridesetih letih.</p> <p>Učenci tretje skupine, ki so izdelovali plakat z naslovom »Avtomobilizem« pojasnijo, da je prvi avtomobil v Ljubljano pripeljal baron Codelli konec 19. stoletja. V času med obema vojnama je avtomobil postal bolj</p>	
--	--	--	--	--	--

				<p>običajno prevozno sredstvo, a si ga je lahko privoščil le bogatejši sloj ljudi. Do prve svetovne vojne je bilo v Sloveniji okrog 100 avtomobilov in več motociklov. Leta 1938 pa je imelo mesto Ljubljana registriranih 600 avtomobilov in 200 tovornjakov. Po mestu so vozili taksiji. Javni prevoz potnikov je potekal s pomočjo vlakov in rednih avtobusnih prog. Prva primerna, betonska cesta za avtomobile je bila zgrajena šele ob koncu tridesetih let in sicer cesta Ljubljana-Bled-Jesenice.</p> <p>Učenci četrte skupine, ki so izdelovali plakat z naslovom »Letalstvo in radio« povedo sošolcem, da je leta 1933 Ljubljana dobila prvo civilno letalsko povezavo. Najprej je bila vzpostavljena redna letalska proga z Beogradom, leto kasneje pa z Berlinom. Od leta 1928 je v Ljubljani oddajala radijska postaja. Do druge svetovne vojne pa je imela radio približno vsaka deseta družina v</p>	
--	--	--	--	---	--

				Sloveniji. Pogoj, da je družina lahko uporabljala radio je bila seveda napeljava elektrike do njihove hiše.	
--	--	--	--	---	--

ZAKLJUČNI DEL: ZAKLJUČNO PONAVLJANJE / PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENEC	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 min	<p>Za konec te učne ure boste za zaključno ponavljanje v 7. razredu reševali učno-delovne liste.</p> <p>Razdelim jim učno-delovne liste.</p> <p>V 9. razredu pa se boste razdelili v dve skupini. Razdelite se na polovico, v dve skupini. Vsaka skupina bo žrebala vprašanje. Če bo nanj pravilno odgovorila bo dobila točko. Če ne bo znala, bo imela možnost za odgovarjanje nasprotna</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci rešujejo naloge.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p> <p>Individualna oblika. Metoda pisno-grafičnih izdelkov. Učila: učno-delovni list.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci se razdelijo v dve skupini. Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razlage.</p>

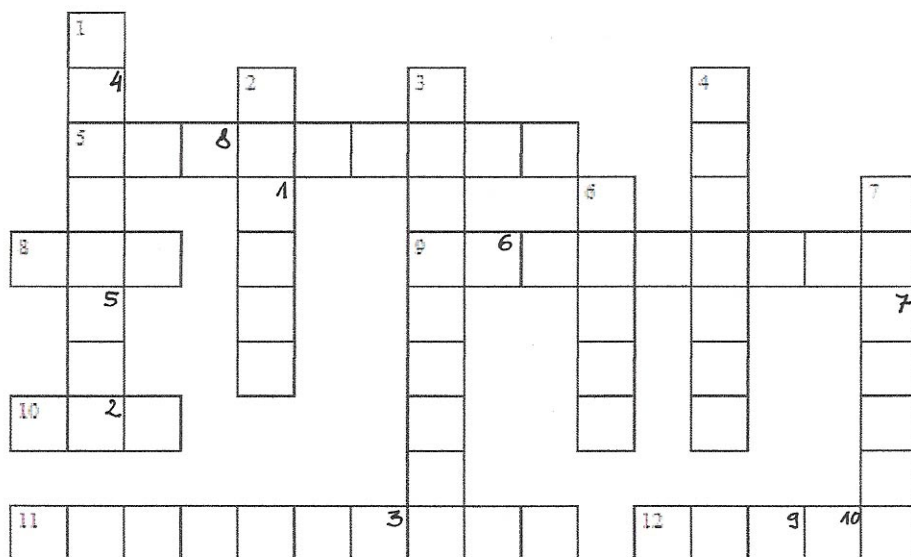
	<p>skupina. Tista, ki bo dosegla več točk bo dobila naslov Najboljši v poznavanju slovenskega vsakdanjika med obema vojnama. Nato učenci žrebajo vprašanja in nanje odgovarjajo. Jaz pa pišem točke na tablo. Ob koncu ure razglasim zmagovalca. Zdaj pa odprite učbenik na str. 66 in si pogledjte slike, preberite besedilo poleg slik in poskušajte odgovoriti na vprašanja, pregledali bomo naslednjo uro.</p> <p>7. razred, pregledali bomo odgovore. Pokličem posameznega učenca, da mi odgovori na vprašanje. Tako nadaljujem vse do konca. 7. razred si napišite v zvezek vprašanje za domačo nalogo. V nekaj stavkih primerjajte odnose v družini danes in v rimskem času. Ste razumeli kaj morate narediti?</p> <p>Hvala za pozornost in lep dan!</p>	<p>Učenci poslušajo navodila. Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci si zapišejo vprašanje za domačo nalogo. Ja.</p> <p>Adijo!</p>	<p>Frontalna oblika. Metoda razgovora. Učila: učno-delovni list.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učenci odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci berejo besedilo v učbeniku in odgovarjajo na vprašanja.</p> <p>Adijo!</p>	<p>Skupinska in frontalna oblika. Tehnika kviza. Učila: vprašanja za kviz (priloga). Učni pripomočki: tabla, kreda.</p> <p>Frontalna oblika. Metoda razlage. Individualna oblika. Metoda dela s pisnim gradivom. Metoda razlage. Učila: učbenik, str. 66.</p>
--	---	--	---	---	---

Razred:	7.	9.
SEZNAM PRILOG:	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priloga 1: Nerešena križanka 2. Priloga 2: Rešena križanka 3. Priloga 3: Tabelska slika 4. Priloga 4: Zapis učne snovi na PPT in slikovno gradivo na PPT 5. Priloga 5: Nerešen učno-delovni list za ponavljanje 6. Priloga 6: Rešen učno-delovni list za ponavljanje 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Priloga 1: Nerešen učno-delovni list 2. Priloga 2: Rešen učno-delovni list 3. Priloga 3: Nerešena vprašanja za kviz 4. Priloga 4: Rešena vprašanja za kviz

Priloge za 7. razred

Priloga 1: Nerešena križanka

KRIŽANKA



NAVPIČNO

1 Sloj v rimski družbi, ki je imel manj premoženja in je bil svoboden.

3 Nasledniki prvih prebivalcev Rima, tudi najbogatejši sloj.

2 Nesvobodni ljudje.

4 Glavno mesto te države je Rim.

6 Drugo ime za Kartazane.

7 Eden izmed najbolj znanih kartažanskih vojskovodij, ki je prečkal celo Alpe.

VODORAVNO

5 Ljudstvo na severu Apeninskega polotoka.

8 Dvojček, ki ga je po legendi ubil brat v boju za oblast.

9 Ko se je zaključila doba kraljev, je nastopila nova oblika ureditve.

10 Glavni mesto Italije.

11 Če v državi vlada kralj je to....

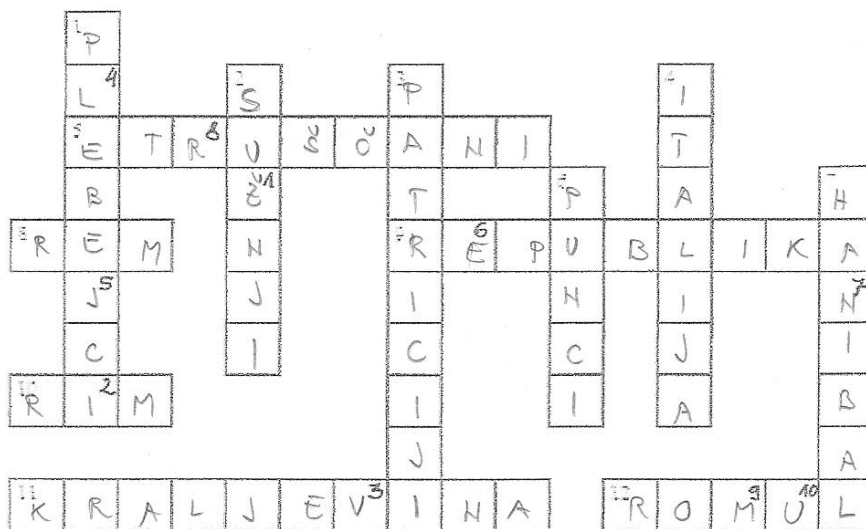
12 Prvi kralj Rima.

REŠITEV:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
8	2	9	10								

Priloga 2: Rešena križanka

KRIŽANKA



NAVPIČNO

- 1 Sloj v rimski družbi, ki je imel manj premoženja in je bil svoboden.
- 3 Nasledniki prvih prebivalcev Rima, tudi najbogatejši sloj.
- 2 Nesvobodni ljudje.
- 4 Glavno mesto te države je Rim.
- 6 Drugo ime za Kartažane.
- 7 Eden izmed najbolj znanih kartažanskih vojskovodij, ki je prečkal celo Alpe.

VODORAVNO

- 5 Ljudstvo na severu Apeninskega polotoka.
- 8 Dvojček, ki ga je po legendi ubil brat v boju za oblast.
- 9 Ko se je zaključila doba kraljev, je nastopila nova oblika ureditve.
- 10 Glavni mesto Italije.
- 11 Če v državi vlada kralj je to....
- 12 Prvi kralj Rima.

REŠITEV:

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10
Š	L	V	L	J	E	H	J	E	V
8	2	9	10						
R	I	M	U						

Priloga 3: Tabelska slika

KAKO SO ŽIVELI RIMLJANI – tabelni zapis

Ženske so bile dokaj enakopravne moškim.

Ženske so nadzorovale delo sužnjem v gospodinjstvu in vzgojo otrok.

Otroci so hodili v javne šole, ker so se učili pisati, brati, računati in pesmi na pamet.

Revni otroci so bili prepuščeni ulici.

Priloga 4: Zapis učne snovi na PPT in slikovno gradivo na PPT

stran 1

VSAKDANJE ŽIVLJENJE

- Odvisno od premoženja;
- forum je središče mesta;



Vir:
http://www.romereborn.virginia.edu/rome_reborn_2_images/gallery/fo_res/FR2.0/forum.jpg
(dtirano 9. 2. 2010).

stran 3

- Niso uporabljali pribora;
- jedli na zofah.

stran 2

bogati	revni
• razkošne hiše → atrij	• večnadstropne hiše (iz lesa);
• bogata oprema (centralno ogrevanje);	• slaba opremljenost;
• dobra prehrana	• skromna prehrana

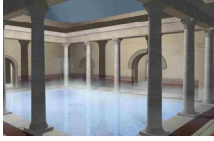
stran 4

“Kruha in iger”



<http://img4.foto.si/objednave/romecolosseum/romecolosseum.jpg> (d tirano 20. 4. 2009)
<http://www.italy.com/rome/colosseum/colosseum.jpg> (d tirano 20. 4. 2009)
http://www.tpvc.org/2009/NV/05/26/05/gallery_3/roman.jpg (d tirano 20. 4. 2010)

Rimsko gledališče in terme



http://www.silverado.esort.com/UserFiles/Image/fpin_spa.gif (citra no 20. 4. 2010)
http://image53.webshots.com/153/0/61/63.5.159/061632gfFQC_8.jpg (citrano 20. 4. 2010)
http://www.theatre.ubc.ca/fedoruk/donysu/sro/men_mask_mosaic.gif (citrano 20. 4. 2010)

Razvedrilo po rimsko

- Rimljani so prirejali razne zabave. Premožnejši so se udeleževali **pojedinih, plesov in gledaliških predstav**. Za revne in brezdelneže do bogati prirejali **»kruha in iger«**. To so zabave za preprosto ljudstvo (igre), da bi dobili bogati naklonjenost nižjih slojev rimske družbe. Pomembno je bilo tudi razdeljevanje žita (kruh) in denarnih podpor.
- **Arene** so bile mogočne kamnite stavbe ovalne oblike na katerih so potekali gladiatorski boji.
- **Hipodromi** so velike zgradbe v obliki črke U – neke vrste stadioni na katerih so prirejali konjske dirke z vozovi. Na vseh drugih krajih so moški in ženske sedeli ločeno, le na hipodromu so se lahko pomešali med sabo.

Razvedrilo po rimsko

- Rimska (antična) **gledališča** so bila polkrožne oblike, z razliko od ovalnih aren (Kolosej). Gledališče je nastalo po grškem vzoru. Poznali so tragedije in komedije. Rimljani so uprizarjali igre samo s kretnjami in izrazom na obrazu (mimika), pri čemer so jim bile v pomoč gledališke maske.
- Vsakdanje razvedrilo je bil **obisk term**, kopališč s toplimi vreli vode. Tam so se srečevali, pogovarjali in igrali različne igre. V termah so bile tudi telovadnice in knjižnica. Terme so bile odprte od sončnega vzhoda (jutro) do njih za ženske, popoldan pa do sončnega zahoda za moške.

Priloga 5: Nerešen učno-delovni list za ponavljanje

1. Današnje družino povečini sestavljajo starši in otroci. Kakšni medsebojni odnosi so bili značilni za rimsko družbo?

2. Podčrtaj povedi, ki opisujejo položaj otrok v rimski družbi.

O poklicu in življenju je odločal oče.

Med učitelji so bili pogosti grški sužnji.

Otroci sužnjev so bili deležni enake vzgoje kot svobodni državljani.

3. Poimenuj stavbi na slikah in dopiši, čemu so bile namenjene.



4. **Dopolni besedilo. Uporabi naslednje besede:** suženj, hišni suženj, Spartak, galjot, državni suženj, gladiator, poljski suženj.

Rimsko gospodarstvo je bilo odvisno od dela _____. Mnogi so delali v rudnikih, kamnolomih ali gradili javne stavbe. Njihov lastnik je bila država, zato jih imenujemo _____. Mednje so spadali tudi veslači ali _____ na ladjah in _____, ki so jih izurili za boje v arenah. Gladiatorji in drugi sužnji so se pogostokrat upirali. Največji upor se je začel leta 73. pr. n. št. Vodil ga je _____. Na obsežnih veleposestih so delali _____. Najbolje se je godilo tistim sužnjem, ki so opravljali gospodinjska dela ali so se ukvarjali z vzgojo otrok. Glede na njihovo delo jih imenujemo _____.

Priloga 6: Rešen učno-delovni list za ponavljanje

1. Današnje družino povečini sestavljajo starši in otroci. Kakšni medsebojni odnosi so bili značilni za rimsko družbo?

Glavno vlogo v družini je imel oče, ki je odločal o usodi otrok in gospodarstva.

2. Podčrtaj povedi, ki opisujejo položaj otrok v rimski družbi.

O poklicu in življenju je odločal oče.

Med učitelji so bili pogosti grški sužnji.

Otroci sužnjev so bili deležni enake vzgoje kot svobodni državljani.

3. Poimenuj stavbi na slikah in dopiši, čemu so bile namenjene.



Terme. Bile so namenjene druženju in zabavi.



Kolosej. Gladiatorski boji in druge prireditve.

4. **Dopolni besedilo. Uporabi naslednje besede:** suženj, hišni suženj, Spartak, galjot, državni suženj, gladiator, poljski suženj.

Rimsko gospodarstvo je bilo odvisno od dela sužnjev. Mnogi so delali v rudnikih, kamnolomih ali gradili javne stavbe. Njihov lastnik je bila država, zato jih imenujemo državni sužnji. Mednje so spadali tudi veslači ali galjoti na ladjah in gladiatorji, ki so jih izurili za boje v arenah.

Gladiatorji in drugi sužnji so se pogostokrat upirali. Največji upor se je začel leta 73. pr. n. št.

Vodil ga je Spartak. Na obsežnih veleposestih so delali poljski sužnji. Najbolje se je godilo tistim sužnjem, ki so opravljali gospodinjska dela ali so se ukvarjali z vzgojo otrok. Glede na njihovo delo jih imenujemo hišni sužnji.

Priloge za 9. razred

Priloga 1: Nerešen učno-delovni list

SLOVENSKI VSAKDANJIK

Socialne razmere

Navodilo: Natančno preberi besedilo pod naslovom Socialne razmere v učbeniku na strani 64 in na kratko odgovori na naslednja vprašanja.

1. Koliko ljudi v Sloveniji se je ukvarjalo z kmetijstvom?

2. S čim so se še ljudje ukvarjali zraven kmetijstva in kaj se je dogajalo s temi sloji?

3. Kako je bilo z bogati ljudmi v Sloveniji?

4. Ali so se bogati lahko primerjali z bogatimi iz Zahoda in Severne Amerike?

5. Katere sloje ljudi štejemo med bogate Slovence in koliko jih je bilo?

Vsakdanje življenje

1. Primerjaj vsakdanje življenje slovenskega kmeta in industrijskega delavca.

2. Kakšne so bile plače?

3. Kako so dobili obleko?

4. Kako je bil sestavljen vsakdanji jedilnik kmečke družine?

5. Na kratko opiši življenje med 1. in 2. svetovno vojno.

Priloga 2: Rešen učno-delovni list

SLOVENSKI VSAKDANJIK

Socialne razmere

Navodilo: Natančno preberi besedilo pod naslovom Socialne razmere v učbeniku na strani 64 in na kratko odgovori na naslednja vprašanja.

1. Koliko ljudi v Sloveniji se je ukvarjalo s kmetijstvom?

Ob vstopu Slovenije v Jugoslavijo se je 66 % ukvarjalo s kmetijstvom, ta procent se je do druge svetovne vojne zmanjšal na 55 %.

2. S čim so se še ljudje ukvarjali zraven kmetijstva in kaj se je dogajalo s temi sloji?

Ljudje so se ukvarjali z industrijo, prometom, obrtjo, delež tej se je povečal iz 20 % na 30 % in trgovino, bančništvom ter uradništvom, delež teh pa je ostal enak 8 %.

3. Koliko je bilo bogatih Slovencev?

Bogatih Slovencev je bilo vedno malo, 3 % prebivalstva.

4. Ali so se bogati lahko primerjali z bogatimi iz Zahoda in Severne Amerike?

Bogati Slovenci se nikoli niso mogli primerjat z bogataši iz Zahoda in Severne Amerike.

5. Katere sloje ljudi štejemo med bogate Slovence?

Direktorje in večje podjetnike.

Vsakdanje življenje

6. Primerjaj vsakdanje življenje slovenskega kmeta in industrijskega delavca.

Vsakdanje življenje kmeta je bilo delo na kmetiji, ki je potekalo od zore do mraka, vse dni v letu, razen večjih praznikov in nedelj. Delavci pa so imeli določen 8-urni delavnik, lahko so delali največ 48 ur na teden. Po dohodkih so si bili precej podobni, vendar so morali kmetje za tisti denar bolj garati.

7. Kakšne so bile plače?

Plača nekvalificiranega delavca je bila okrog 900 dinarjev mesečno, uradnik z visoko izobrazbo je dobil okoli 2500 dinarjev. Direktorji so zaslužili zelo različno, odvisno od velikosti in uspešnosti podjetja, od 5000 do 50 000 dinarjev. Razlika med fizičnim in umskim delom je bila precej velika.

8. Kako so dobili obleko?

V tem času se je v trgovini že dalo kupiti sešito obleko, vendar so ljudje še vedno kupovali blago na metre in dali obleko narediti krojaču.

9. Kako je bil sestavljen vsakdanji jedilnik kmečke družine?

Največ so jedli kruh, žgance, koruzni močnik, fižol, zelje, repo. Meso je bilo na mizi le ob nedeljah ali praznikih.

10. Na kratko opiši življenje med 1. in 2. svetovno vojno.

Takoj po 1. svetovni vojni je bilo življenje slabše zaradi splošnega pomanjkanja hrane, obleke in stanovanj. Poleg tega je bila v letih 1930 in 1935 gospodarska kriza, ki je povzročila inflacijo. Pred drugo svetovno vojno so se razmere izboljšale.

Priloga 3: nerešena vprašanja za kviz

Slovenci med svetovnima vojnama

Zakaj se je delež ljudi, ki so živeli od kmetijstva do 2. svetovne vojne zmanjšal za dobro polovico?

Zakaj so bile razlike med plačami fizičnih delavcev in uradnikov v pisarnah tako velike?

Od česa je bil odvisen delavnik kmeta?

Ali se je prehrana delavske družine razlikovala od kmečke? Zakaj da, zakaj ne?

Kaj je nekvalificiran delavec?

Naštej v saj 3 tehnološke napredke, ki so med obema vojnama dosegli tudi Slovenijo?

Kaj pomeni več avtomobilov, predvsem pa avtobusnih prog za ljudi na podeželju?

Kdo je v Ljubljano pripeljal prvi avtomobil?

Priloga 4: rešena vprašanja za kviz

Slovenci med svetovnima vojnama

Zakaj se je delež ljudi, ki so živeli od kmetijstva do 2. svetovne vojne zmanjšal za dobro polovico?
Zaradi hitrega razvoja industrije in propadanja manjših kmetij.

Zakaj so bile razlike med plačami fizičnih delavcev in uradnikov v pisarnah tako velike?
Ker je bilo fizičnih delavcev preveč, pisarniških delavcev z ustrezno izobrazbo pa premalo.

Od česa je bil odvisen delavnik kmeta?
Delavnik je bil odvisen od vremena, letnega časa, potekal je od zore do mraka.

Ali se je prehrana delavske družine razlikovala od kmečke? Zakaj da, zakaj ne?
Ne, ker so delavci imeli podobno nizke dohodke kot kmetje.

Kaj je nekvalificiran delavec?
To je fizični delavec brez strokovne izobrazbe.

Naštej v saj 3 tehnološke napredke, ki so med obema vojnama dosegli tudi Slovenijo?
Radio, telefon, avtomobil.

Kaj pomeni več avtomobilov, predvsem pa avtobusnih prog za ljudi na podeželju?
Večjo možnost za povezovanje z mestom, odhod sinov na delo v tovarne, prodajo izdelkov v mestu.

Kdo je v Ljubljano pripeljal prvi avtomobil?
Baron Codelli.

FILOZOFSKA FAKULTETA
Oddelék za zgodovino
Didaktika zgodovine

DALJŠA SKUPINSKA NALOGA

UČNA PRIPRAVA ZA 6. RAZRED OSNOVNE ŠOLE:

KRJEČ

IN ZA 8. RAZRED OSNOVNE ŠOLE:

HUMANIZEM

ČLANI SKUPINE:

Sandra Katič

Suzana Pirec

Jan Pirnat

Andreja Rupar

Tina Štupar

DATUM: 22. 4. 2010

UČNA PRIPRAVA

OSNOVNI PODATKI:

Šola:	Osnovna šola	Osnovna šola
Razred:	6.	8.
Datum:	22. 4. 2010	22. 4. 2010
Predmet:	Zgodovina	Zgodovina
Učna tema:	Zapis misli	Humanizem in renesansa
Učna enota:	Knjiga	Humanizem
Učne oblike:	Frontalna učna oblika. Individualna učna oblika. Parna učna oblika.	Frontalna učna oblika. Individualna učna oblika. Parna učna oblika.
Učne metode:	Metoda besedne demonstracije. Metoda razlage. Metoda pisno–grafičnih izdelkov. Metoda slikovne demonstracije. Metoda dela s slikovnim gradivom.	Metoda dela s pisnim gradivom. Metoda razgovora. Metoda razlage. Metoda pisno–grafičnih izdelkov. Metoda slikovne demonstracije. Metoda dela s slikovnim gradivom.
Učne tehnike:	Nevihta možganov. Križanka.	
Operativni učni cilji:	Izobraževalni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna: - opisati in primerjati papirus, pergament in knjigo. - urediti v pravilno časovno zaporedje uporabo posamezne oblike podlage za pisanje. - navesti razloge za nastanek tiskanih knjig. - poimenovati z imenom in priimkom izumitelja tiska. - ovrednotiti pomen razvoja tiska. - s pomočjo slikovnega gradiva opisati, kaj novega je izumil Gutenberg. - navesti avtorja in naslov prvih slovenskih knjig. - iz razvoja tiska sklepati na splošen razvoj v tehnologiji.	Izobraževalni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna: - razumeti bistvo obravnavanih virov. - s pomočjo virov opisati novosti humanistične misli. - naštetati najpomembnejše humanistične mislece. - opisati in primerjati posledice novega pogleda na svet. - pojasniti potek razvoja tiska. - ovrednotiti pomen razvoja tiska. - samostojno uporabljati učila in odgovarjati na različne tipe vprašanj. - poimenovati izumitelja tiska ter izum časovno in prostorsko umestiti. - pojasniti pomen širjenja znanja v povezavi s širjenjem knjige.

	<p>Funkcionalni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostojno uporabljati učila. - aktivno poslušati. - upoštevati navodila. - odgovarjati na različne vrste vprašanj. <p>Vzgojni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medsebojno pomagati. - vrednotiti in pokazati primeren odnos do tiskanih medijev v preteklosti in v današnjem času. 	<p>Funkcionalni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - samostojno uporabljati učila. - aktivno poslušati. - upoštevati navodila. - odgovarjati na različne vrste vprašanj. <p>Vzgojni učni cilji: Ob koncu učne ure učenec zna:</p> <ul style="list-style-type: none"> - medsebojno pomagati. - do humanističnih stališč razviti lastno stališče. - pokazati primeren odnos do obravnavane vsebine.
<p>Učna sredstva: - učila:</p> <p>- učni pripomočki:</p>	<p>Rastoča knjiga (Pavček, Obiskano [16. 4. 2010].), list s križanko za ponavljanje stare snovi, prosojnica z rešitvami križanke za ponavljanje stare snovi, učbenik (Rode, 2004, str. 31–32), učno–delovni list št. 1, zvezek, učno–delovni list št. 2, PowerPoint s slikovnim gradivom in rešitvami, delovni zvezek (Rode, 2004, str. 22).</p> <p>Zelena tabla, kreda, zvezek, grafoskop, računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p>	<p>Učno–delovni list št. 1, učno–delovni list št. 2 (zapis učne snovi), učbenik (Cvirn, 2000, str. 18), učno–delovni list št. 3, PowerPoint s slikovnim gradivom in rešitvami, učno–delovni list št. 4, delovni zvezek (Rode, 2001, str. 16).</p> <p>Računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p>
<p>Didaktične etape učnega procesa:</p>	<p>Uvajanje. Obravnavanje nove učne snovi. Ponavljanje. Urjenje. Preverjanje.</p>	<p>Uvajanje. Obravnavanje nove učne snovi. Ponavljanje. Urjenje. Preverjanje.</p>
<p>Didaktična načela:</p>	<p>Nazornost. Postopnost. Sistematičnost. Aktualizacija. Vzgojnost. Ustreznost. Ekonomičnost. Aktivnost.</p>	<p>Nazornost. Postopnost. Sistematičnost. Aktualizacija. Vzgojnost. Ustreznost. Ekonomičnost. Aktivnost.</p>

<p>Medpredmetne povezave:</p>	<p>Slovenski jezik (uporaba slovenskega jezika pri komunikaciji in zapisovanju, povezovanje snovi z snovjo obravnavano pri slovenskem jeziku – Abecednik, Katekizem, Primož Trubar, ...).</p> <p>Tehnika in tehnologija (delo v tiskarni, napredek tiska, ročno prepisovanje).</p>	<p>Slovenski jezik (uporaba slovenskega jezika pri komunikaciji in zapisovanju, povezovanje snovi z snovjo obravnavano pri slovenskem jeziku – Abecednik, Katekizem, Primož Trubar, ...).</p> <p>Tehnika in tehnologija (delo v tiskarni, napredek tiska).</p>
<p>Novi pojmi:</p>	<p>Skriptorij : prostor v srednjem veku, zlasti v samostanih, za pisanje ali prepisovanje rokopisov (Slovar slovenskega knjižnega jezika. (1993–2005). Ljubljana: DZS.)</p>	<p>Humanizem: nov pogled na svet, ki postavlja človeka ter odnos človeka do narave v središče zanimanja. (Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS, str. 18).</p> <p>Humanisti: misleci v obdobju humanizma, ki so seanimali za vzgojo, izobraževanje, klasične jezike in antično kulturo. Cenili so znanje, študij in duhovno bogastvo. Glavni misleci humanisti: Erazem Rotterdamski, Thomas More, Niccolo Machiavelli. (Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS, str. 18 in 19).</p> <p>Skriptorij : prostor v srednjem veku, zlasti v samostanih, za pisanje ali prepisovanje rokopisov (Slovar slovenskega knjižnega jezika. (1993–2005). Ljubljana: DZS.)</p>
<p>Literatura:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS. • Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost. Delovni zvezek za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS. 	<ul style="list-style-type: none"> • Anderson, B. (2007). Zamišljene skupnosti: o izvoru in širjenju nacionalizma. Ljubljana: Studia Humanitatis. • Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. Ljubljana: DZS.

	<ul style="list-style-type: none"> • Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS. • Slovar slovenskega knjižnega jezika. (1993–2005). Ljubljana: DZS. • Trškan, D. (2008). Didaktika zgodovine: prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Ljubljana : Filozofska fakulteta : Oddelek za zgodovino. • Žvanut, M., Vodopivec, P. (1999). Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole. Ljubljana : Modrijan. 	<ul style="list-style-type: none"> • Machiavelli, N. (2006). Vladar. Ljubljana: Slovenska matica. • Rode, M. (2001). Koraki v času. Novi vek. Delovni zvezek za 7. razred osemletke in 8. razred devetletke. Ljubljana: DZS. • Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS. • Roterodamus, E. (1952). Hvalnica norosti. Ljubljana: DZS. • Slovar slovenskega knjižnega jezika. (1993–2005). Ljubljana: DZS. • Trškan, D. (2008). Didaktika zgodovine: prenovljeno gradivo za predavanja in vaje. Ljubljana : Filozofska fakulteta : Oddelek za zgodovino. • Žnidaršič, L. (1992). Thomas More – krščanski humanist: izbrani angleški spisi. Celje: Mohorjeva družba. • Žvanut, M., Vodopivec, P. (1999). Vzpon meščanstva: zgodovina za 7. razred osnovne šole. Ljubljana : Modrijan.
<p>Internetni viri:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Pavček, T. Rastoča knjiga. Način dostopa (URL): http://www.ds-rs.si/?q=civilna_druzba/rastoc_a_knjiga/prispevki/Pavcek Obiskano [16. 4. 2010]. • Učni načrt DZS za zgodovino za 6. razred. Način dostopa (URL): http://vedez.dzs.si/dokumenti/dokument.asp?id=894. Obiskano [17. 4. 2010]. 	<ul style="list-style-type: none"> • Kovač, M. (2001). Odkrivanje korenin informacijske družbe: knjiga kot materialni objekt in komunikacijsko sredstvo. Pregledni znanstveni članek. Način dostopa (URL): http://www.dlib.si. Obiskano [17. 4. 2010].

POTEK UČNE URE

UVODNI DEL: UVAJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENCI 6. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENCI 8. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
6 min					
1 min	<p>Učitelj učence pozdravi.</p> <p>Učitelj najprej 8. razredu razdeli učno–delovni list št. 1, ki ga sami rešujejo.</p> <p>Medtem ko učenci 8. razreda rešujejo učno–delovni list, učitelj učencem 6. razreda na glas prebere pesem Toneta Pavčka, "Rastoča knjiga".</p>	<p>Učenci pozdravijo učitelja.</p> <p>Učenci poslušajo pesem o knjigi.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda besedne demonstracije, učilo: Rastoča knjiga (Pavček, Obiskano [16. 4. 2010].)</p>	<p>Učenci pozdravijo učitelja.</p> <p>Učenci samostojno rešujejo učno–delovni list št. 1.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 1 (zapis učne snovi).</p>
2 min	<p>Na tablo napiše besedo "knjiga" in učencem 6. razreda reče, naj povedo vse kar se spomnijo, ko zaslišijo besedo knjiga. Na tablo zapisuje besede, ki se porajajo učencem. V primeru pomanjkanja idej, učitelj učence usmerja z vprašanji (npr. Kaj ima knjiga? Iz česa je sestavljena? Kateri sta prvi</p>	<p>Učenci povedo svoje asociacije na besedo knjiga.</p>	<p>Tehnika: nevihta možganov, učni pripomočki: zelena tabla, kreda.</p>		

	<p>dve slovenski knjigi?).</p> <p>Učencem 6. razreda poda navodila, naj zapisano na tabli prepisejo v zvezek.</p> <p>Medtem, ko učenci 6. razreda prepisujejo zapis na tabli, učitelj posveti pozornost 8. razredu. Poslušajo rešitve učno–delovnega lista št. 1, popravi napake in dopolni z razlago. (vprašanja in odgovori glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno – delovni list št. 1).</p> <p>Učitelj napove učne cilje: <i>Učenci 6. razreda boste na koncu učne ure znali navesti razloge za nastanek tiskanih knjig, ovrednotiti pomen tiska, poimenovati izumitelja tiska in iz razvoja tiska sklepati na splošen razvoj v tehnologiji. Učenci 8. razreda boste na koncu učne ure znali razložiti pojem humanizem, naštetih nekaj pomembnih humanističnih mislecev, opisati potek in ovrednotiti razvoj tiska.</i></p>	<p>Učenci prepisujejo v zvezek tabelski zapis.</p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov (prepis tabelske slike), učni pripomoček: zvezek.</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Povedo rešitve, poslušajo in popravijo napake. (vprašanja in odgovori glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno – delovni list št. 1).</p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora in metoda razlage, učilo: učno–delovni list št. 1 (zapis učne snovi).</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>
--	---	---	--	---	--

GLAVNI DEL: OBRAVNAVANJE UČNE SNOVI / SPROTNO PONAVLJANJE

VSEBINSKI POUDARKI	UČITELJ	UČENCI 6. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENCI 8. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
1. Pogled na svet (8. razred), Prve knjige (6. razred) (9 min)	<p>Učitelj učencem 8. razreda razdeli učno–delovni list št. 2 in jih napoti v učbenik na stran 18, kjer morajo prebrati odlomek pisatelja Umberta Eca.</p> <p>Učenci morajo v dvojicah odgovoriti na vprašanja na učno–delovnem listu št. 2.</p>	<p>Učenci v tišini poslušajo.</p>		<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>
	<p>Učencem 6. razredov razdeli list s križanko za ponavljanje snovi prejšnje učne ure (podlage in pisala). Pove jim, da morajo križanko individualno rešiti v 3 minutah.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Učenci rešujejo naloge v parih.</p>	<p>Parna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 2 (zapis učne snovi), učbenik (Cvirn, 2000, str. 18).</p>
	<p>3 min</p> <p>Učitelj pomaga učencem 6. in 8. razreda ob nejasnostih.</p>	<p>Učenci samostojno izpolnjujejo križanko.</p>	<p>Individualna učna oblika, tehnika: križanka, učilo: list s križanko za ponavljanje stare snovi.</p>		
	<p>Učitelj prekine samostojno</p>	<p>Učenci si sami popravijo</p>	<p>Individualna učna</p>		

	<p>delo učencev 6. razreda. Na grafoskopu jim prikaže rešitve križanke (rešitve glej: priloga Rešen list s križanko za ponavljanje stare snovi).</p>	<p>napake. (za rešitve: glej priloga Rešen list s križanko za ponavljanje stare snovi).</p>	<p>oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov (prepis rešitev), učilo: prosojnica z rešitvami križanke za ponavljanje stare snovi, učni pripomoček: grafoskop.</p>		
	<p>Učitelj učence 6. razreda zaposli z dodatno nalogo. Učenci morajo v dvojicah premisliti, kako so včasih shranjevali papiruse, pergamente in kako knjige shranjujemo danes. Pri tem si lahko pomagajo z zvezkom in učbenikom.</p>	<p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>		
3 min	<p>Učitelj z učenci 8. razreda preko razgovora pregleda rešitve učno–delovnega lista št. 2 in skupaj z učenci oblikuje odgovor na tretje vprašanje, kaj je humanizem. (vprašanja in odgovori glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno – delovni list št. 2).</p>	<p>Učenci v se v paru pogovorijo in skušajo rešiti nalogo.</p>	<p>Parna učna oblika, metoda dela s pisnim gradivom, metoda razgovora, učila: učbenik (Rode, 2004, str. 31–32), zvezek.</p>	<p>Učenci sodelujejo v razgovoru. Po potrebi popravijo svoje odgovore. Skupaj z učiteljem oblikujejo odgovor na zadnje vprašanje kaj je humanizem. (vprašanja in odgovori glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno – delovni list št. 2).</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora, učilo: učno–delovni list št. 2 (zapis učne snovi).</p>
2 min	<p>Učitelj v razgovor vključi še učence 6. razreda in s tem preveri, kako so odgovorili na vprašanje, kako so shranjevali včasih papiruse,</p>	<p>Učenci sodelujejo v razgovoru. Odgovarjajo in poslušajo, ko odgovarjajo učenci 8. razreda.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora.</p>	<p>Učenci sodelujejo v razgovoru. Odgovarjajo in poslušajo, ko odgovarjajo učenci 6. razreda.</p>	

	<p>pergamente in kako danes knjige shranjujemo. Učence 8. razreda prosi, da sodelujejo in pomagajo dopolniti odgovor šestošolcev: Kako so v časih hranili dokumente na papirusih, pergamentih?</p> <p><i>Kakšne knjižnice so poznali?</i></p> <p><i>Kako pa danes hranimo zvitke papirusa in dokumente in knjige iz pergamenta?</i></p> <p><i>Zakaj?</i></p> <p><i>Katere arhive poznamo?</i></p>	<p><i>V knjižnicah kot danes hranimo knjige.</i></p> <p><i>V posebnih, nadzorovanih sobah v muzejih in arhivih.</i></p> <p><i>Da ne razpadejo?</i></p>		<p><i>Poznali so zasebne manjše knjižnice in velike knjižnice kot npr. v Aleksandriji in Pergamonu.</i></p> <p><i>Šolski arhiv, arhiv R Slovenije, Ljubljanski zgodovinski arhiv...</i></p>	
<p>2. V znanju je moč (8 min)</p>	<p>Učitelj nadaljuje z razlago: <i>V obdobju humanizma povečalo zanimanje za vzgojo in izobraževanje.</i></p> <p><i>Kaj potrebujemo za izobraževanje?</i></p> <p><i>Z izumom tiska se ogromno stvari spremeni. Spomnite se na ročno prepisovanje v srednjem veku.</i></p> <p><i>Še preden se posvetimo</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanje: <i>učitelje, šole, knjige....</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo na vprašanje: <i>učitelje, šole, knjige....</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo in ne</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p> <p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage.</p>

<p>3 min</p>	<p><i>tisku, si bodo učenci 6. razreda s pomočjo delavnega lista ogledali, kako so nastale knjige. Z učenci 8. razreda, pa se bomo pogovorili o vsebini knjig in njihovih avtorjih.</i></p> <p>Učitelj učencem 6. razreda razdeli učno – delovni list št. 1.</p> <p>Učitelj poda navodila. Naloga učencev je, da vsak zase preberejo nekaj dejstev, ki so navedena. Nato si preberejo vir in ogledajo slike, ter ustrezno rešijo naloge. Časa imajo 3 minute.</p> <p>Učitelj z učenci 8. razreda nadaljuje razlago, ki jo prepleta z razgovorom.</p> <p><i>Preostali učenci pa boste spoznali, kdo se je v obdobju humanizma še ukvarjal s knjigami in kako so ljudi navdihovale.</i></p> <p><i>Poznate kakšnega antičnega filozofa? (Iz stare Grčije)</i></p> <p><i>Kako so njihova dela sploh prišla v zahodno Evropo oz. kako so ljudje prišli v stik z</i></p>	<p>Samostojno začnejo reševati naloge.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 1 (zapis učne snovi).</p>	<p>motijo navodil učitelja, ki so namenjena 6. razredu.</p> <p>Učenci poslušajo razlago in sodelujejo v razgovoru in odgovarjajo na vprašanja.</p> <p><i>Aristotel, Platon, Sokrat...</i></p> <p>(predvideva, da odgovora ne poznajo)</p>	<p>Metoda razlage in metoda razgovora.</p>
--------------	--	--	--	---	--

<p>2 min</p>	<p><i>antičnimi avtorji?</i></p> <p><i>Dela grških avtorjev so v Evropo prenesli predvsem Arabci, ki so prodrli v Evropo. Dela grških avtorjev niso vsebovala samo literarnih del, pač pa tudi znanje starih Grkov.</i></p> <p><i>Kakšne so bile posledice širjenja znanja branja, pisanja in računanja?</i></p> <p>Učitelj poda navodila.</p> <p><i>Kateri so bili najpomembnejši misleci tistega časa, pa si boste sami pogledali s pomočjo učno–delovnega lista. Poskušajte dane humanista povezati s ustrezno sliko. Imate 2 minuti časa.</i></p> <p>Učitelj učencem 8. razreda razdeli učno–delovni liste št. 3.</p> <p>Medtem, ko učenci 8. razreda pričnejo z reševanjem, učitelj pregleda delo učencev 6. razreda. Skupaj pregledajo rešitve (za vprašanja in odgovore glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 6. razred: Učno–delovni list št. 1).</p>	<p>Predlagajo možne rešitve. (za vprašanja in odgovore glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 6. razred: Učno–delovni list št. 1).</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora, učilo: učno–delovni list št. 1 (zapis učne snovi).</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p><i>Razvoj znanosti, trgovine, bančništva, razgledanost, želja po potovanjih...</i></p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p> <p>Učenci izpolnjujejo učno–delovni list št. 3.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 3 (zapis učne snovi).</p>
--------------	--	--	--	--	--

1 min	<p>Učitelj skupaj učenci 8. razreda pregleda rešitve učno–delovnega lista št. 3 (za vprašanja in odgovore glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno–delovni list št. 3). Učence 6. razreda vključi tako, da jih opozori, naj pazljivo poslušajo odgovore in ko učenci 8. razreda povedo ime in priimek humanista, oni poskušajo uganiti narodnost poimenovanega humanista.</p>	Predlagajo narodnost poimenovanega humanista.		Predlagajo rešitve. (za vprašanja in odgovore glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno–delovni list št. 3).	Frontalna učna oblika, metoda razgovora, učilo: učno–delovni list št. 3 (zapis učne snovi).
<p>3. Od prepisovanj a do tiskanja (Izum tiska)</p> <p>12 min</p>	<p>Učitelj razlaga:</p> <p><i>Za širjenje znanja je zelo pomembno širjenje branja. Da bi se branja lahko naučilo več ljudi je potrebno večje število knjig. Knjige pa so še ob koncu srednjega veka drage in redke. Zakaj?</i></p> <p>Učitelj najprej vpraša učence 8. razreda. Ko pridobi iskani odgovor, postavi podvprašanja, ki jih zastavi učencem 6. razreda. Podvprašanja se nanašajo na snov, ki so je učenci 6. razreda obravnavali v prejšnjih urah.</p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo, ko se vprašanja namenjena za 6. razred. In poslušajo, ko odgovarjajo učenci 8. razreda.</p>	Frontalna učna oblika, metoda razlage.	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo, ko se vprašanja namenjena za 8. razred. In poslušajo, ko odgovarjajo učenci 6. razreda.</p>	Frontalna učna oblika, metoda razlage.

	<p>ZA 8. RAZRED. <i>Kaj je bil vzrok, da so bile knjige drage in redke?</i></p> <p>ZA 6. RAZRED. <i>Kdo je prepisoval knjige?</i></p> <p><i>Kako se s tujko imenuje prepisovalnica?</i></p> <p>ZA 8. RAZRED. <i>Kaj bi bil drugi vzrok, da so knjige redke in dragocene in tudi drage? (Kam so zapisovali srednjeveške knjige?)</i></p> <p>ZA 6. RAZRED. <i>Kaj je pergament?</i></p> <p>Učitelj iz razgovora preide k razlagi, ki jo dopolnjuje z razgovorom: <i>Na Kitajskem so že v prvem stoletju po Kr. Izumili papir.</i></p> <p><i>Iz česa so ga izdelovali?</i></p> <p><i>Papir so na Kitajskem poznali že dolgo, vendar so tehnologijo dolgo varovali. Ali tehnologijo varujemo še</i></p>	<p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Menihi.</i></p> <p><i>Skriptorij.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Pergament je na poseben način strojena živalska koža.</i></p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Iz listov bambusa, murve, konoplje, riževe slame in kosov svile.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Da. Ker je dragocena. (ima</i></p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage in metoda razgovora.</p>	<p>Učenci odgovarjajo: <i>Ker so knjige pisali in predvsem prepisovali ročno.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Knjige so pisali na pergament.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Metoda razgovora.</p> <p>Metoda razlage in metoda razgovora.</p>
--	---	--	---	--	---

	<p><i>danes in zakaj? Odgovorite šestošolci.</i></p> <p><i>Osmošolci povejte en primer.</i></p> <p><i>Johannes Gutenberg je okoli leta 1450 izumil tiskarski stroj in obveljal kot izumitelj tiska. Kitajci so sicer že okoli leta 1000 poznali odtiskovanje na papir z lesenimi črkami. Vendar je Gutenberg, ki je bil po izobrazbi zlatar in je delal v velikem prepisovalskem podjetju uporabil že obstoječa znanja in jih združil v povsem nov izum.</i></p> <p>Učitelj razdeli učno–delovni list št. 2 šestošolcem in učno–delovni list št. 4 osmošolcem. Vsi učenci (oba razreda) preberejo odstavek iz učbenika za osmi razred, ki jim ga učitelj posebej pripravi na učno–delovnem listu. Naloge se nato razlikujejo.</p>	<p><i>visoko dodano vrednost)</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p>		<p>Učenci odgovarjajo: <i>Vsak izum v znanosti se skuša patentirati. Velika podjetja skrivajo novosti, ki so jih dosegle z raziskavami, da bi ohranile prednost pred konkurenco. Primer je tudi oblikovanje vozil npr. v formuli ena.</i></p> <p>Učenci poslušajo.</p> <p>Učenci poslušajo navodila.</p>	
--	---	--	--	---	--

<p>5 min</p>	<p>Učitelj učence opozori, naj pozorno preberejo tekst na učno–delovnem listu (enak za oba razreda), nato pa vsak zase rešijo naloge na učno–delovnem listu (različna za 6. RAZRED in za 8. RAZRED). Pove jim, da imajo na razpolago 5 minut.</p> <p>Učitelj preverja, če so učenci razumeli navodila. Preverja ali vsi delajo naloge in po potrebi pomaga.</p> <p>Učitelj prekine samostojno delo. Nadaljuje z razlago, ki jo prepleta z razgovorom, z metodo slikovne demonstracije in dela s slikovnim gradivom, ki ga prikazuje na PPT. Ob razlagi učence posameznega razreda opozori na katero vprašanje so z razlago in razgovorom pravkar odgovorili in jim omogoči, da snov zapišejo. S tem preverijo individualno delo.</p> <p><i>Gutenberg je kot zlatar imel sposobnost, da je namesto</i></p>	<p>Učenci vsak zase rešujejo učno–delovni list.</p> <p>Učenci poslušajo in odgovarjajo. Kadar je potrebno, popravijo svoje napake pri odgovorih. (naloga dopolnjevanja in rešitev glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 6. razred: Učno–delovni list št. 2).</p> <p>Učeni odgovarjajo: <i>Na Kitajskem.</i></p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 2 (zapis učne snovi).</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije, učilo: učno–delovni list št. 2 (zapis učne snovi), učni pripomočki: računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p> <p>Učilo: PPT 1 (slika Lesene črke).</p>	<p>Učenci vsak zase rešujejo učno–delovni list.</p> <p>Učenci poslušajo in odgovarjajo. Kadar je potrebno, popravijo svoje napake pri odgovorih. (vprašanja in odgovori glej: priloga Izpolnjeni učno–delovni listi za 8. razred: Učno–delovni list št. 4).</p> <p>Učenci poslušajo. Če želijo lahko kakšno stvar</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: učno–delovni list št. 4 (zapis učne snovi).</p> <p>Frontalna učna oblika, metoda razgovora, metoda razlage in metoda slikovne demonstracije, učilo: učno–delovni list št. 4 (zapis učne snovi), učni pripomočki: računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p> <p>Učilo: PPT 1 (slika Lesene črke).</p>
--------------	---	--	--	---	--

<p>lesenih črk, ki so jih uporabljali na _____ (6. razred), (PPT 1), oblikoval _____ ploščice (6. razred), (PPT 2). Poleg tega je preoblikoval tudi napravo, ki si jo že uporabljali za stiskanje soka iz sadja (npr. grozdja). To je _____? (6. razred), (PPT 3). S prešo so odtisnili črnilo, ki so ga premazali na črke na papir. Tako je nastala tiskarna in z njo tisk. (PPT 4).</p> <p>Čeprav ste vsi lahko prebrali, da so za pripravo prve knjige potrebovali približno eno leto, je tiskanje knjig pomenilo hitrejše nastajanje knjig. Zakaj? (8. razred) (najprej si učitelj za demonstracijo uporabi še zgornjo sliko nato zamenja stran – PPT 5)</p> <p>Tako se je torej tisk širil po Evropi. Prva knjiga je bila Biblija in prevladoval je tisk z versko naravo. Kaj pa ste morali popraviti učenci 8. razreda? Katere knjige ste srečali v virih? (8. razred) (PPT 6).</p>	<p>Kovinske.</p> <p>Preša.</p> <p>Učenci poslušajo.</p>	<p>Učilo: PPT 2 (slika Kovinske črke, rešitev).</p> <p>Učilo: PPT 3 (slika Preša, rešitev).</p> <p>Učilo: PPT 4 (slika Tiskarna).</p> <p>Učilo: PPT 5 (slika Biblije).</p> <p>Učilo: PPT 6 (slike verskih knjig).</p>	<p>dopišejo, izdelajo miselni vzorec) ali pomagajo šestošolcem pri odgovarjanju.</p> <p>Učenci odgovarjajo: Ker dela več delavcev hkrati. In ker so lahko večkrat odtisnili isto stran in tako oblikovali enake knjige, pri prepisovanju pa je nastala ena sama kopija/izvod.</p> <p>Da niso prevladovale vsebine z matematično vsebino. V virih so omenjene Biblija, Abecednik in Katekizem.</p>	<p>Učilo: PPT 2 (slika Kovinske črke.</p> <p>Učilo: PPT 3 (slika Preša.</p> <p>Učilo: PPT 4 (slika Tiskarna).</p> <p>Učilo: PPT 5 (slika Biblije).</p> <p>Učilo: PPT 6 (slike verskih knjig, rešitev).</p>
---	---	---	---	--

	<p><i>Martin Luther je približno 100 (izum tiska 1450, Martin Luther 1517) let po izumu tiska poskrbel za izdajo nem. prevoda sv. Pisma. Kaj nam torej pove dejstvo, da je Martin Luther prevedel Biblijo v nemščino? (8. razred) (PPT 7).</i></p> <p><i>Njegova dela in druga so pripomogla, da so v natisnili kar trikrat več del kot pred tem. Kdo je napisal prvi slovenski knjigi? Kateri? (8. razred) (PPT 8).</i></p> <p><i>Pisal je v osrednjem slovenskem narečju, ki je kasneje postalo podlaga za knjižni jezik. (zadnji popravek pri nalogi za 8. razred) (8. razred) (PPT 9)</i></p> <p>Učitelj na PPT 10 prikaže sliko letaka O odkritju Brazilije. Ob sliki postavlja vprašanja vsem učencem? (odgovarjajo lahko učenci obeh razredov)</p> <p><i>Ali tiskamo samo knjige?</i></p>	<p>Učenci si ogledajo sliko in odgovarjajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Tiskamo tudi slike, oglase,</i></p>	<p>Učilo: PPT 7 (slike knjig v nemščini).</p> <p>Učilo: PPT 8 (slika Primoža Trubarja).</p> <p>Učilo: PPT 9 (slika Abecednika in Katekizma).</p> <p>Metoda razgovora, metoda razlage in metoda dela s slikovnim gradivom, učilo: PPT 10 (slika Letak o odkritju Brazilije), učni pripomočki:</p>	<p><i>Latinščina ni več edini jezik v katerem nastajajo knjige.</i></p> <p><i>Primož Trubar. Napisal je Katekizem in Abecednik ne pa Biblije.</i></p> <p>Učenci si ogledajo sliko in odgovarjajo.</p> <p>Učenci odgovarjajo: <i>Tiskamo tudi slike, oglase,</i></p>	<p>Učilo: PPT 7 (slike knjig v nemščini, rešitev).</p> <p>Učilo: PPT 8 (slika Primoža Trubarja, rešitev).</p> <p>Učilo: PPT 9 (slika Abecednika in Katekizma, rešitev).</p> <p>Metoda razgovora, metoda razlage in metoda dela s slikovnim gradivom, učilo: PPT 10 (slika Letak o odkritju Brazilije), učni pripomočki:</p>
--	--	---	--	---	---

	<p><i>Je slika lahko sporočilna tudi za nepismene?</i></p> <p><i>Slike so obkrožile svet in s tem ljudi osveščale o svetovnem dogajanju. S čim lahko letake primerjamo danes?</i></p> <p>Učencem 8. razreda razdeli izpolnjen učno–delovni list št. 2 šestošolcev (ključni podatki), učencem 6. razreda pa izpolnjen učno–delovni list št. 4 osmošolcem (za vedoželjne).</p>	<p><i>umetniška dela....</i> <i>Iz slike lahko tudi nepismeni človek razbere dogajanje, če je slika realistična.</i></p> <p><i>Tisk in slike lahko primerjamo z internetom v današnjem času.</i></p>	<p>računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p>	<p><i>umetniška dela....</i> <i>Iz slike lahko tudi nepismeni človek razbere dogajanje, če je slika realistična.</i></p> <p><i>Tisk in slike lahko primerjamo z internetom v današnjem času.</i></p>	<p>računalnik, projekcijsko platno, LCD projektor, program PowerPoint.</p>
--	--	--	--	--	--

ZAKLJUČNI DEL: PREVERJANJE

ČAS	UČITELJ	UČENCI 6. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI	UČENCI 8. RAZREDA	UČNE OBLIKE, METODE, TEHNIKE UČILA/UČNI PRIPOMOČKI
10 min	<p>Učitelj učencem pove, da bo preverjanje potekalo drugače kot ponavadi. Vsakemu razredu določi naloge, ki jih morajo rešiti v delovnem zvezku (6. razred naloga A2 in B – A3, če kdo prej konča, 8. razred</p>	<p>Poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>	<p>Poslušajo navodila.</p>	<p>Frontalna učna oblika, metoda razlage.</p>

<p>8 min</p>	<p>naloga A1, B3, C4) in pove, da bo delovne zvezke pobral, jih pregledal ter vrnil naslednjič. Na razpolago jim da 8 minut.</p> <p>Preverja ali rešujejo naloge in jim pomaga.</p> <p>Pobere delovne zvezke učencev.</p> <p>Pozdravi učence.</p>	<p>Rešujejo naloge.</p> <p>Oddajo podpisane delovne zvezke.</p> <p>Pozdravijo.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: delovni zvezek (Rode, 2004, str. 22).</p>	<p>Rešujejo naloge.</p> <p>Oddajo podpisane delovne zvezke.</p> <p>Pozdravijo.</p>	<p>Individualna učna oblika, metoda pisno–grafičnih izdelkov, učilo: delovni zvezek (Rode, 2001, str. 16).</p>
--------------	---	--	--	--	--

SEZNAM PRILOG ZA 6. RAZRED:

1. Neizpolnjeni učno–delovni listi
2. Izpolnjeni učno–delovni listi (zapis učne snovi)
3. List s križanko za ponavljanje stare snovi
4. Rešen list s križanko za ponavljanje stare snovi
5. Pesem Toneta Pavčka »Rastoča knjiga«

SEZNAM PRILOG ZA 8. RAZRED:

1. Neizpolnjeni učno–delovni listi
2. Izpolnjeni učno–delovni listi (zapis učne snovi)
3. Seznam slikovnega gradiva na učno–delovnem listu št. 1
4. Seznam slikovnega gradiva na PowerPointu

PRILOGA 1 ZA 6. RAZRED: NEZPOLNJENI UČNO-DELOVNI LISTI

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 1

Tiskana knjiga ali rokopis



Zvitke papirusa so lepili v pole, na katere so besedilo zapisovali v dolgih vrsticah.

Papirus je bil primeren za shranjevanje, ker so ga lepili v pole, ki so se dale urediti v zvitke. Vendar je iskanje po takšnih zvitkih vzelo bralcu veliko časa. Papirus je bil drag, ker ga lahko izdelujejo le v krajih, kjer raste rastlina papirus. Slabost je tudi, da lahko pišeš le po eni strani. Zato se je uveljavil pergament – s posebnim postopkom ustrojena koža živali, pripravljena za pisanje. Tudi pergament so najprej hranili v zvitkih. Pozneje so zvitke rezali na posamezne liste in jih zlagali drugega na drugega, liste so sešili skupaj in jih obdali v platnice. Nastale so knjige.

Vir: Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS, str. 31 (slika zgoraj levo in spodaj desno)

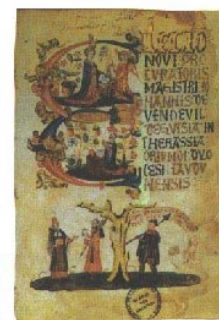


Vir: Menihi prepisujejo knjige v skriptoriju. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scriptorium>. 18. 4. 2010.

Dopolni!

Knjige so v srednjem veku prepisovali _____ v posebnih delih samostanov, ki se imenujejo _____ ali skriptorij. V različnih obdobjih so nastale različne

pisave. Pisci in prepisovalci so bili izredno natančni pri oblikovanju črk in tudi presledkov med njimi. Strani so bile okrašene s posebnimi ilustracijami in zelo značilno je okraševanje prvih črk. To so poskušali posnemati tudi prvi tiskarji.



Srednjeveška besedila so bila bogato okrašena z začetnicami in risbami

Noli timere acci
ricem con iuger
quod chim luc
est. despū scō est.

Vir: Primer pisave. Karolinška minuskula. <http://www.designhistory.org/handwriting.html>. 18. 4. 2010.

V različnih obdobjih so nastale različne pisave. Pisci in prepisovalci so bili izredno natančni pri oblikovanju črk in tudi presledkov med njimi. Strani so bile okrašene s posebnimi ilustracijami in zelo značilno je okraševanje prvih črk. To so poskušali posnemati tudi prvi tiskarji.

Oglej si spodnje slike in pod njimi napiši, ali gre za stran iz knjige ali pa gre za rokopis.

Quod factū est in ipso vita erat: et vita
 bris lu erat lux hominū: et lux in tene
 ret. et tenebre eā nō comprehendūt. Ihu
 a deo: cui nomē erat io it homo nullus
 ut testi hānes. Ipc venit i testimoniū
 me: ut omnes moniū phiberet de lun
 credcent p illū. Mō erat ille lux: sed ue
 beret de lumine. Erat testimoniū ph
 a: que illuminat omnē homi lux uerū
 undū. In mū nem uenietem in hūc n
 s est: et do erat: et mūdus p ipm factu
 x fū non cognouit. In mria r mūdus

http://image.shutterstock.com/display_pic_with_logo/98671/98671,11820920
 98,2/stock-vector-gutenberg-seamless-vector-wallpaper-based-on-old-print-of
 -xv-centuries-3541486.jpg Pridobljeno 19. 4. 2010

Abecedarium
 vnd der klein Catechismus
 In der Windischen
 Sprach.
 Ane Buquice / ia rib se ty
 Oladi inu preprosti Siouenci
 mogo lahku vfiarkim zhasit
 brati nauzbiti / Vrih so rudi
 ty veggshy stuki te kerszhanste
 Vere inu ane Polytue /
 te so prepisane od anis
 ga Peryatila vseh
 Slouenzou.
 Rom. xiiii.
 Erois lingua confitebitur Deo.

http://www.ssolski-muzej.si/files/images/Slikce/abecednik.jpg
 Pridobljeno 19. 4. 2010

AEABOSE
 de imprimiz en el mes de
 Noviembre de MDCMLXX,
 en las prensas de la
 Editorial Universitaria,
 calle de San Francisco
 N.º 454, Santiago
 de Chile

http://www.ssolski-muzej.si/files/images/Slikce/abecednik.jpg Pridobljeno 19. 4. 2010

loquentie fonte ma
 hispanie galliarū
 am uenisse nobiles
 ad cōtemplatōnem
 eerat: unius homi
 . Habuit illa etas
 bus seculis. celebrā
 m: ut urbem tātam
 nos q
 ba et
 angel
 aut c
 tentis
 aures
 fusa: f
 rodi e

http://www.visuallee.com/weblog/images/gutenberg_detail.jpg
 Pridobljenio 19. 4. 2010

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 2:

»Za »izumitelja« tiska velja **Johannes Gutenberg**, ki je **okoli leta 1450** naredil premične črke, ki so nadomestile dotedanje šablone. Vsaka črka je bila na svojem podstavku in jih je bilo moč sestavljati v besede, vrstice, strani, ter jih večkrat uporabiti. Gutenberg je izdelal leseno stiskalnico na vijak, podobno stiskalnici za grozdje. S stiskalnico je pritisnil papir na privzdignjene črke, prevlečene s tiskarskim črnilom. Da se je besedilo odtisnilo na papir. Konec stoletja so bile **tiskarske delavnice** po vseh večjih evropskih mestih.«

Vir: Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. *Ljubljana: DZS, str. 19.*

Gutenberg izumi tisk

Gutenberg je bil zaposlen v velikem _____ podjetju. Razmišljal je kako bi pospešil nastajanje knjig.



Lesene črke s katerimi so odtiskovali na papir so že poznali na _____. Vendar so se lesene črke prehitro obrabljale.

Vir: Lesene črke. http://bkids.typepad.com/photos/uncategorized/2008/03/18/11_alphabetposterdet.jpg. 18. 4. 2010.



Ker je bil Johannes Gutenberg po poklicu zlatar okoli leta 1450 izumi _____ črke, ki jih sam oblikuje. Črke so na podstavkih in jih lahko zlagamo v različne kombinacije in jih večkrat zapored uporabimo.

Vir: Kovinske črke. <http://blog.bookoven.com/2008/10/02/what-did-gutenberg-invent/>. 18. 4. 2010.

Za boljše tiskanje je potrebno črnilo na podlago dobro odtisniti. Na črke premazane s črnilom so papir pritisnili s posebej oblikovano _____, ki so jo drugače uporabljali pri stiskanju sadja.



Vir: Preša1.
2010.

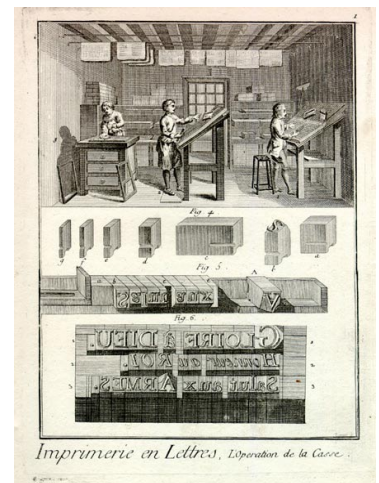
<http://www.os-sodrazica.si/Galerija/Ekskurzija%20PRIMORSKI%20SVET%207.a/pre%C5%A1a.jpg>. 18. 4.

Vir: Tiskarna.

http://4.bp.blogspot.com/_niPwTW3rBbU/SaKT8v79xJI/AAAAAAACVA/Q8Ajuol5PLY/s320/gutenberg%27s



Ko je skupaj združil tehnologije, ki so že obstajale (zlatarji so že znali obdelovati kovino – lahko so oblikovali črke; prešo so že uporabljali pri stiskanju soka iz sadja; črnilo so uporabljali tudi pri ročnem pisanju) je Johannes Gutenberg izumil _____. Nastale so prve tiskarne, ki so lahko veliko hitreje tiskale knjige. Čeprav moramo vedeti, da so kljub vsem tem novostim za pripravo prve knjige potrebovali eno leto.



Delo v tiskarni.

<http://d111.fnm.uni-mb.si/tms/images/Lokacije/bistra/tiskarstvo/plakat.jpg>. 18. 4. 2010.

PRILOGA 2 ZA 6. RAZRED: IZPOLNJENI UČNO-DELOVNI LISTI (zapis učne snovi)

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 1:

Tiskana knjiga ali rokopis



Zvitke papirusa so lepili v pole, na katere so besedilo zapisovali v dolgih vrsticah.

Papirus je bil primeren za shranjevanje, ker so ga lepili v pole, ki so se dale urediti v zvitek. Vendar je iskanje po takšnih zvitkih vzelo bralcu veliko časa. Papirus je bil drag, ker ga lahko izdelujejo le v krajih, kjer raste rastlina papirus. Slabost je tudi, da lahko pišeš le po eni strani. Zato se je uveljavil pergament – s posebnim postopkom ustrojena koža živali, pripravljena za pisanje. Tudi pergament so najprej hranili v zvitkih. Pozneje so zvitke rezali na posamezne liste in jih zlagali drugega na drugega, liste so sešili skupaj in jih obdali v platnice. Nastale so knjige.

Vir: Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS, str. 31 (slika zgoraj levo in spodaj desno)

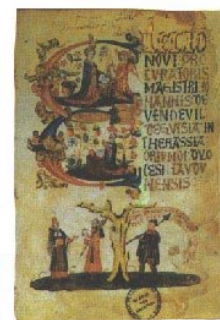


Vir: Menihi prepisujejo knjige v skriptoriju. <http://en.wikipedia.org/wiki/Scriptorium>. 18. 4. 2010.

Dopolni!

Knjige so v srednjem veku prepisovali MENIH v posebnih delih samostanov, ki se imenujejo PREPISOVALNICE ali skriptorij. V različnih obdobjih so nastale različne

pisave. Pisci in prepisovalci so bili izredno natančni pri oblikovanju črk in tudi presledkov med njimi. Strani so bile okrašene s posebnimi ilustracijami in zelo značilno je okraševanje prvih črk. To so poskušali posnemati tudi prvi tiskarji.



Srednjeveška besedila so bila bogato okrašena z začetnicami in risbami

Noli timere acci
ricem com iuger
Quod chim lue
est. despū scō est.

Vir: Primer pisave. Karolinška minuskula. <http://www.designhistory.org/handwriting.html>. 18. 4. 2010.

V različnih obdobjih so nastale različne pisave. Pisci in prepisovalci so bili izredno natančni pri oblikovanju črk in tudi presledkov med njimi. Strani so bile okrašene s posebnimi ilustracijami in zelo značilno je okraševanje prvih črk. To so poskušali posnemati tudi prvi tiskarji.

Oglej si spodnje slike in pod njimi napiši, ali gre za stran iz knjige ali pa gre za rokopis.

Quod factū est in ip̄o vita erat: et vita
 bris lu erat lux hominū: et lux in tene
 ret. et tenebre eā nō comprehendērūt. (su
 a deo: cui nomē erat iō ut ip̄mo nullus
 ut testi hānes. Hic venūt ī testimoniū
 nime: ut om̄es monū phiberet de lum
 redderent p̄ illū. Nō erat ille lux: sed ve
 beret de lumine. Erat testimoniū ph
 a: que illuminat om̄nē homi lux ve
 undū. In mū nem veniētem in hūc n
 s est: et dō erat: et mūdus p̄ ip̄m factu
 t fū non continuit. In m̄ia re mūdus

http://image.shutterstock.com/display_pic_with_logo/98671/98671_11820920
 98_2/stock-vector-gutenberg-seamless-vector-wallpaper-based-on-old-print-of
 -xv-centuries-3541486.jpg Pridobljeno 19. 4. 2010

Abecedarium
 vnd der klein Catechismus
 In der Windischen
 Sprach.

Ane Buquice / ia tib se ty
 Vladi mu preprosti Siouenci
 mogo lahku vstarkim zhasis
 beati nauzbiti / Vrib so tudi
 ty veggshy stuki te kerzhanske
 Vere mu ane Volytac /
 te so prepisane od anis
 ga Peryatila vseh
 Slouenzou.

Rom. xiiii.
 Et ois lingua confitebitur Deo.

http://www.ssolski-muzej.si/files/images/Slikce/abecednik.jpg
 Pridobljeno 19. 4. 2010

TISK

TISK

A E A B O S E
 de imprimiz en el mes de
 Noviembre de MDCMLXX,
 en las Prensas de la
 Editorial Universitaria,
 calle de San Francisco
 N.º 454, Santiago
 de Chile

http://www.ssolski-muzej.si/files/images/Slikce/abecednik.jpg Pridobljeno 19. 4. 2010

loquentie fonte ma- nos q
 hispanie galliarū ba et
 am venisse nobiles angel
 ad cōtemplatōnem aut c
 eerat: unius homi- tentis
 . Habuit illa etas aures
 bus seculis. celebrā- fusa:
 m: ut vitem tātam rodi e

http://www.visuallee.com/weblog/images/gutenberg_detail.jpg
 Pridobljeno 19. 4. 2010

ROKOPIS

TISK

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 2:

»Za »izumitelja« tiska velja **Johannes Gutenberg**, ki je **okoli leta 1450** naredil premične črke, ki so nadomestile dotedanje šablone. Vsaka črka je bila na svojem podstavku in jih je bilo moč sestavljati v besede, vrstice, strani, ter jih večkrat uporabiti. Gutenberg je izdelal leseno stiskalnico na vijak, podobno stiskalnici za grozdje. S stiskalnico je pritisnil papir na privzdignjene črke, prevlečene s tiskarskim črnilom. Da se je besedilo odtisnilo na papir. Konec stoletja so bile **tiskarske delavnice** po vseh večjih evropskih mestih.«

Vir: Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. *Ljubljana: DZS, str. 19.*

Gutenberg izumi tisk

Gutenberg je bil zaposlen v velikem prepisovalskem podjetju. Razmišljal je kako bi pospešil nastajanje knjig.



Lesene črke s katerimi so odtiskovali na papir so že poznali na Kitajskem. Vendar so se lesene črke prehitro obrabljale.

Vir:

Lesene črke. http://bkids.typepad.com/photos/uncategorized/2008/03/18/11_alphabetposterdet.jpg. 18. 4. 2010.



Ker je bil Johannes Gutenberg po poklicu zlatar okoli leta 1450 izumi kovinske črke, ki jih sam oblikuje. Črke so na podstavkih in jih lahko zlagamo v različne kombinacije in jih večkrat zapored uporabimo.

Vir:

Kovinske črke. <http://blog.bookoven.com/2008/10/02/what-did-gutenberg-invent/>. 18. 4. 2010.

Za boljše tiskanje je potrebno čnilo na podlago dobro odtisniti. Na črke premazane s čnilom so papir pritisnili s posebej oblikovano prešo, ki so jo drugače uporabljali pri stiskanju sadja.

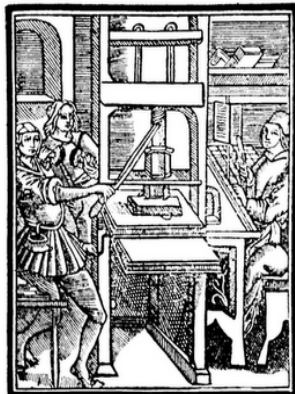


Vir: Preša1.

[http://www.os-](http://www.os-sodrazica.si/Galerija/Ekskurzija%20PRIMORSKI%20SVET%207.a/pre%C5%A1a.jpg)

[sodrazica.si/Galerija/Ekskurzija%20PRIMORSKI%20SVET%207.a/pre%C5%A1a.jpg](http://www.os-sodrazica.si/Galerija/Ekskurzija%20PRIMORSKI%20SVET%207.a/pre%C5%A1a.jpg). 18. 4. 2010.

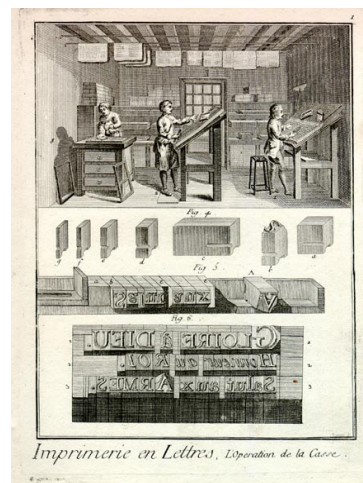
Tiskarna. http://4.bp.blogspot.com/_niPwTW3rBbU/SaKT8v79xJI/AAAAAAACVA/Q8Ajuol5PLY/s320/gutenberg%27s+press.gif. 18. 4.



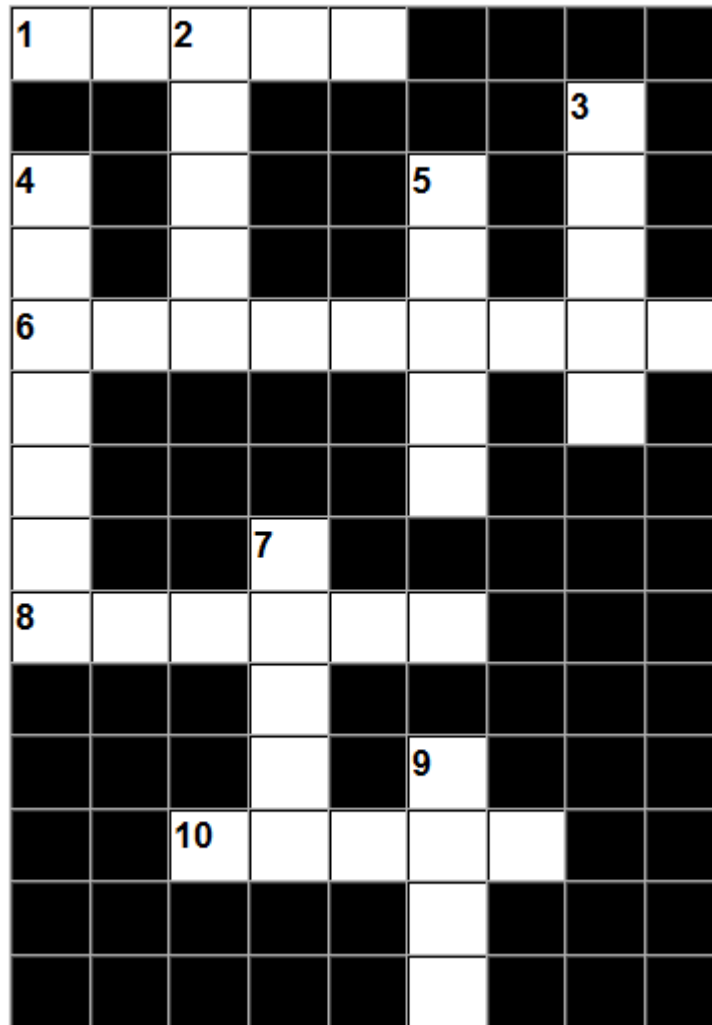
Ko je skupaj združil tehnologije, ki so že obstajale (zlatarji so že znali obdelovati kovino – lahko so oblikovali črke; prešo so že uporabljali pri stiskanju soka iz sadja; čnilo so uporabljali tudi pri ročnem pisanju) je Johannes Gutenberg izumil tisk. Nastale so prve tiskarne, ki so lahko veliko hitreje tiskale knjige. Čeprav moramo vedeti, da so kljub vsem tem novostim za pripravo prve knjige potrebovali eno leto.

Delo v tiskarni.

<http://d111.fnm.uni-mb.si/tms/images/Lokacije/bistra/tiskarstvo/plakat.jpg>. 18. 4. 2010



PRILOGA 3 ZA 6. RAZRED: LIST S KRIŽANKO ZA PONAVLJANJE STARE SNOVI



Vodoravno:

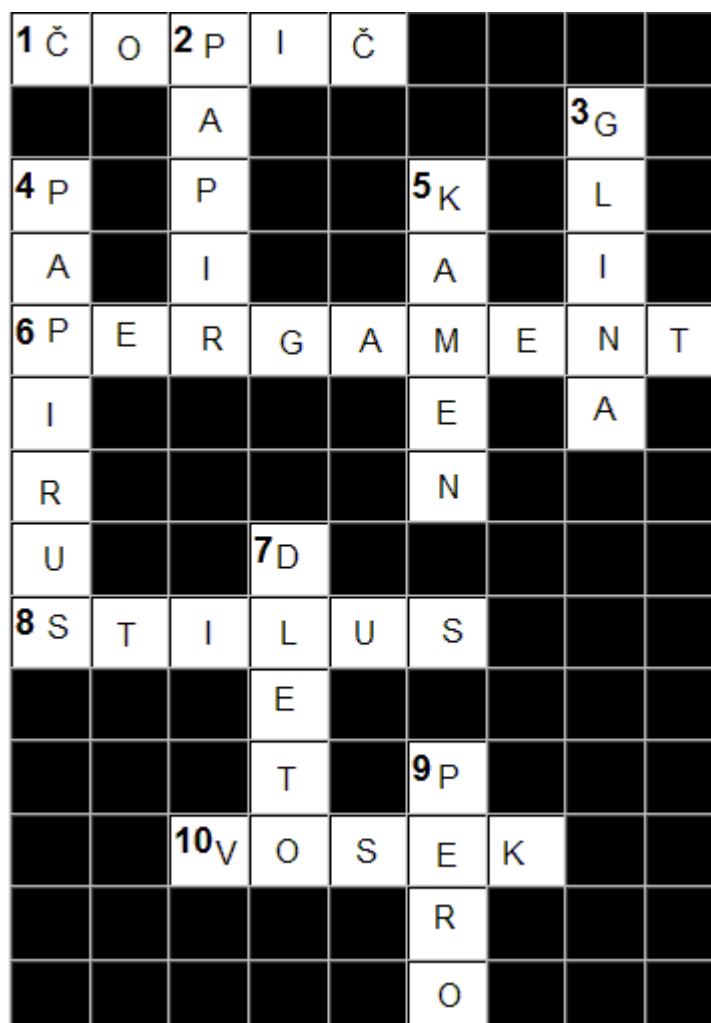
- 1 Pisalo, s katerim so pisali na papirus.
- 6 Podlaga, ki so jo izdelovali iz živalskih kož.
- 8 Pisalo, ki so ga uporabljali za zapisovanje na voščene tablice.
- 10 Material iz katerega so bile narejene tablice za pisanje. Danes ta material uporabljamo za izdelavo sveč.

Navpično:

- 2 Na Kitajskem so ga začeli izdelovati in ga uporabljamo veliko danes.
- 3 Material iz katerega so bile izdelane prve tablice, posušene na soncu ali v peči.
- 4 Podlaga za pisanje iz rastline, ki raste ob reki Nil, in so jo shranjevali v zvitke.
- 5 Trda podlaga na kateri so nastali prvi zapisi in za katero potrebujemo dleto za pisanje.
- 7 Pisalo namenjeno zapisovanju v kamen.
- 9 Pisalo, ki so ga uporabljali za papirus in pergament. Uporabljali so tudi gosje.

PRILOGA 4 ZA 6. RAZRED: REŠEN LIST S KRIŽANKO ZA PONAVLJANJE STARE SNOVI

PRILOGA 2 ZA 6. RAZRED: IZPOLNJEN LIST S KRIŽANKO



Vodoravno:

- 1 Pisalo, s katerim so pisali na papirus.
- 6 Podlaga, ki so jo izdelovali iz živalskih kož.
- 8 Pisalo, ki so ga uporabljali za zapisovanje na voščene tablice.
- 10 Material iz katerega so bile narejene tablice za pisanje. Danes ta material uporabljamo za izdelavo sveč.

Navpično:

- 2 Na Kitajskem so ga začeli izdelovati in ga uporabljamo veliko danes.
- 3 Material iz katerega so bile izdelane prve tablice, posušene na soncu ali v peči.
- 4 Podlaga za pisanje iz rastline, ki raste ob reki Nil, in so jo shranjevali v zvitke.
- 5 Trda podlaga na kateri so nastali prvi zapisi in za katero potrebujemo dleto za pisanje.
- 7 Pisalo namenjeno zapisovanju v kamen.
- 9 Pisalo, ki so ga uporabljali za papirus in pergament. Uporabljali so tudi gosje.

PRILOGA 5 ZA 6. RAZRED: PESEM TONETA PAVČKA »RASTOČA KNJIGA«

Tone Pavček
Rastoča knjiga

Je knjiga, ki je več kot knjiga.
Je skrinja narodne zaveze.
Je duh, ki se nad časom dviga.
Je zvezda stalnica: ljubezen.

Je knjiga, ki je več kot knjiga.
Je večno živ brevir zavesti.
Je nepretrgana veriga
človeške sreče in bolesi.

Je knjiga, ki je več kot knjiga.
Je iskra, žar, je nežen plamen,
ki baklo upanja prižiga.
Je znamenje vseh naših znamenj.

Je knjiga. Je rastoča knjiga.
Gre čez ožine in plitvine,
V globino sega, v vrh se dviga
skoz vsa obnebja zgodovine.

Je knjiga. In med nami biva.
Kot listina, kot dar rodov,
kot dragotina neminljiva,
kot živ simbol, kot kruh in sol.⁴

⁴ Tone Pavček. Način odstopa (URL): http://www.ds-rs.si/?q=civilna_druzba/rastoca_knjiga/prispevki/Pavcek
Dostop [16. 4. 2010].

PRILOGA 1 ZA 8. RAZRED: NEIZPOLNJENI UČNO-DELOVNI LISTI

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 1



Vir: Menihi prepisujejo knjige v skriptoriju. Način dostopa: <http://en.wikipedia.org/wiki/Scriptorium>. Obiskano [18. 4. 2010].

Pred izumom tiska so morali vsako knjigo napisati ročno. Si predstavljaš kako bi bilo z največjo natančnostjo prepisati 300 strani?

S pomočjo slike se poskusi vživeti v delo menihov v skriptorijih.

Kakšno svetlobo so uporabljali?

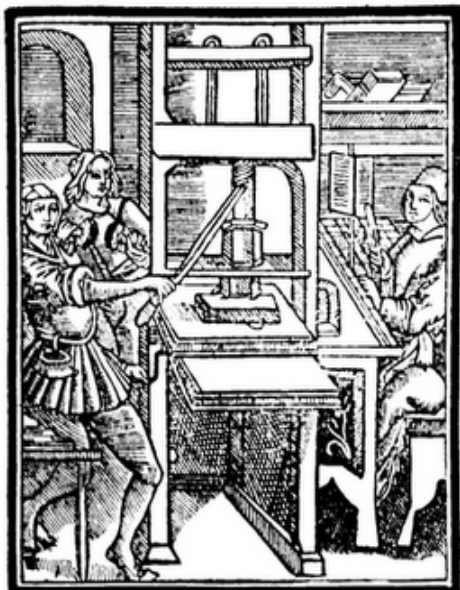
Kakšna je bila temperatura v sobi?

Kakšen vonj si predstavljaš?

Ali je delo potekalo hitro?

Ali je delo potekalo v tišini ali v hrupnem okolju?

Kako si predstavljaš delo v tiskarni? Primerjaj ga z delom v skriptoriju!



Vir:

Tiskarna. Način dostopa (URL):

http://4.bp.blogspot.com/_niPwTW3rBbU/SaKT8v79xJI/AAAAAAAAACVA/Q8Ajuol5PLY/s320/gutenberg%27s+press.gif. Obiskano [18. 4. 2010].

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 2

HUMANIZEM

1. Preberi odlomek v učbeniku str. 18 pisatelja *Umberta Eca*, *Ime rože!* Nato odgovori na vprašanja, ki se nanašajo na odlomek:

Do katere opazne spremembe je prišlo v Italiji?

Zakaj je mesto pomembno? Zapiši vloge mesta, ki so naštet v odlomku!

Kakšno vlogo igra denar v Italiji?

Kako kupujejo dobrine v večini sveta?

Glede na odlomek, kaj lahko sklepate o Italiji?

2. S humanizmom se pričanja novo poglavje človekovega življenja. Ljudje se obračajo stran od prejšnjih pogledov na svet. Glede na odlomek in znanje iz prejšnjih učnih ur, izpolni razpredelnico!

PRED HUMANIZMOM	HUMANIZEM
Zanimanje za onostranstvo, posmrtno življenje.	
	V središču je človek.
Dvor.	
	Pomembnost izobraževanja.
	Denar.
Denarja ne smejo vlagati.	
Krščanske vere si nihče ne upa kritizirati.	

3. Kaj je humanizem?

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 3:

HUMANIZEM

1. Reši nalogo! V besedilih različnih humanističnih avtorjev se nahajajo odebeljene črke iz katerih lahko sestaviš njihova imena in priimke! Pomagaj si s spodnjo razpredelnico! Ko končaš s pomočjo učitelja poveži avtorje še z njihovimi slikami!

1.	Erazem Rotterdamski	Hvalnica norosti
2.	Niccolo Machiavelli	Vladar
3.	Thomas More	Štiri poslednje reči

- »ZaMisli si sedaj, da si mlad, v najlepših letih, moRda dvajset let star. Zamisli si še nekoga, ki jih ima devetdeset. Oba morata umreti, oba sta v vOzu, vozečem naprej. Njegova vešala in smrt sTojijo nAiveč deset milj stran, tvoja osemdeset. Ne vidim, zakaj bi moral ti smrt jemati manj resno kakor on, ko pa si – dasi je tvoja pot daljša – gotov, da se ne boš neHal peljati, dokler ne prideš do nje. In to je res, pa čeprav si prepričan, da je kraj izvršitve tvoje smrtne obsodbe precej dalj od njegovega. Kaj pa, če bi na kraj tvoje usMrtitve vodili dve poti, od katerih bi bila ena za osemdeset milj daljša od Sopotnikove, druga za pet milj krajša? In bi te, ko bi te posadili na voz opozorili na obe? A četudi bi ti povedali, da se boš po vsej verjetnosti peljal po daljši poti, se lahko zgOdi, da boš šel po krajši.«⁵

- **Avtor:** _ _ _ _ _

- **Slika št.** ____

- »V ta razrEd norcev sodijo tudi tisti, ki nimajo za nobeno stvaR smisla razen za lov in se hvalijo, da jih vselej prešine opojna slast, kadar se oglasi hripavi zvok roga in pasji lajež. Stavim, da jim še pasjak diši po slaTki skorjici! Kolik užiteK jim je razkosavati jelena! Razdevanje volov in kostrunov je delo za kmetavsca, rdeči divjadi pa sMe odpreti dRob samo plemič! Gologlav, z upognjEnimi kolEni, ko da opravlja verski obred, ti reže možak z nalašč v to določenim nožem (bog ne zadeni, da bi bil kuhinjski) ob določenih kretnjah določene ude po določenem redu. Okoli pa molče strmi truma gonjačev, ko da se dogAja ne vem kako čudo, četudi so ta prizor videli že več ko tisočkrat. Kdor ima pa pe srečO, da dobi od plena kos mesa za pokušnjo, si misli, da se je povzpel za najmanj dva klina na družbeni lesTvi! Lovci sicer z večnim zasledovanjem Zveri in uživanjem divjačine ne dosežejo dRugega, nego da posurovijo in postAnejo samLpodobni Divjadi, vendar si doMišljajo, da živijo pravo kraljevSko življenje.«⁶

- **Avtor:** _ _ _ _ _

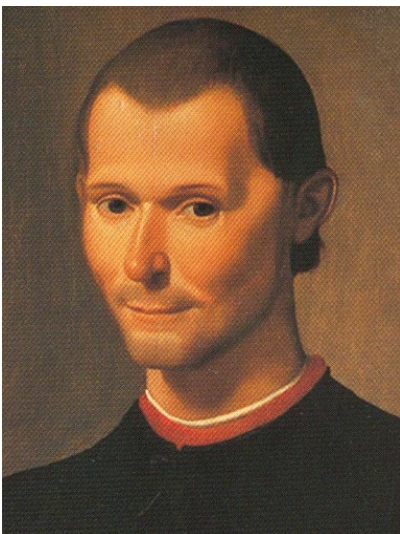
- **Slika št.** ____

⁵ Žnidaršič, L. (1992). Thomas More, krščanski humanist. Celje: Mohorjeva družba, str. 119.

⁶ Roterodamus, E. (1952). Hvalnica norosti. Ljubljana: Državna založba Slovenije, str. 58-59.

- »Pri tehtaNju vrednosti teh Vladavin je treba upoštevati še nekaj: to namreč, ali ima vladar tako trdno državo, da se, če zabrede v stisko, lahko sam obdrži na površju, ali mu je zMeraj potrebna tuja pomoč. Da boljše razLožim ta del, naj povem, da se po mojem lahko obdrže samo tisti, kI morejo, ker imajo ali dOvolj ljudi ali denarja na pribitek, spraviti skupaj primerno vojsko in se spopasti na odprtem bOjišču z vsakim, kdor pride in jih napade. Prav tako po mojem zmeraj potrebujejo tujo pomoč tisti, ki se ne morejo pomeriti s sovražnikom v odprti bitki, temveč so se prisiLjeni zateči za obzidje in se za njim brAniti. O prvem primeru sem že razpravljal in bom kasneje k temu dodal kar je potrebno. O drugEm primeru se ne da reči drugega, razen da spodbudimo take vLadarje, naj utrdijo in zavarujejo lastno mesto, za podeželje pa nA se ne menijo. In kdor koli bo dobro utrdil svoje mesto In bo v vsem drugem v odnosih s podložniki ravnal, kakor je zgoraj povedano in kakor bo še, potem si bo vsakdo dvakrat premislil, preden ga bo napadel. Ljudje so namreč zmeraj sovražni podjetjem, pri kateriH opazijo težave, in ni kazno, da je lahko napasti nekoga, čigar mesto je trdno in kogar ljudstvo ne sovraži. Mesta na nemškem so povsem svobodna, imajo malo podeželske okolice in ubogajo Cesarja, kadar to hočejo, in se ne boje ne njega ne nobenega drugega veljaka v soseščini... V javnih skladiščih imajo zmeraj za leto dni pijače, hrane in kurjave... Ljudstvu dajo dela v tistih obrtih in pokliCih, ki so živeC in življenje tega mesta in od katerih dejavnosti ljudstvo živi.«⁷
- **Avtor:** _ _ _ _ _
- **Slika št.** ____

SLIKA 1



SLIKA 2



SLIKA 3



⁷ Machiavelli, N. (2006). Vladar. Ljubljana: Slovenska matica, str. 51.

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 4:

»Za »izumitelja« tiska velja **Johannes Gutenberg**, ki je **okoli leta 1450** naredil premične črke, ki so nadomestile dotedanje šablone. Vsaka črka je bila na svojem podstavku in jih je bilo moč sestavljati v besede, vrstice, strani, ter jih večkrat uporabiti. Gutenberg je izdelal leseno stiskalnico na vijak, podobno stiskalnici za grozdje. S stiskalnico je pritisnil papir na privzdignjene črke, prevlečene s tiskarskim črnilom. Da se je besedilo odtisnilo na papir. Konec stoletja so bile **tiskarske delavnice** po vseh večjih evropskih mestih.«

Vir: Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. *Ljubljana: DZS, str. 19.*

Podrobno preberi spodnja 2 vira in odgovori na vprašanja.

Vir 1

Tiskarska tehnologija je namreč prve prave radikalne spremembe doživela šele na začetku 19. stoletja, dotlej pa so bili tiskarski stroji le nekoliko izboljšane različice Gutenbergovega izuma. Slednji je za to, da je postavil in natisnil svojo 42-vrstično biblijo, potreboval približno leto dni, pri čemer se je v njegovi delavnici s stavljenjem in tiskanjem ukvarjalo šest stavcev in dvanajst tiskarjev ...

Vir: Kovač, M. (2001). ODKRIVANJE KORENIN INFORMACIJSKE DRUŽBE: KNJIGA KOT MATERIALNI OBJEKT IN KOMUNIKACIJSKO SREDSTVO. Pregledni znanstveni članek. Str. 6.
<http://www.dlib.si/v2/Details.aspx?pageSize=20&sort=date&sortDir=ASC&page=2&query=%27contributor%3dmiha+kova%C4%8D%27.17.4.2010>.

Vir 2

Gutenbergova iznajdba se je hitro širila po evropskih mestih on kmalu smo tudi Slovenci dobili prve knjige, napisane in natisnjene v narodnem jeziku, ter prvo tiskarno. Delovala je v Ljubljani. Avtor prvih slovenskih knjig, Abecednika in Katekizma, Primož Trubar, je ustvaril čez dvajset književnih del. Pisal je v osrednje slovenskem narečju in ustvaril podlago za razvoj slovenskega knjižnega jezika. Primož Trubar je bil tudi prvi, ki je uporabil ime Slovenci.

Vir: Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS, str. 32.

1. Ali je tisk pospešil hitrost nastajanja knjig? Odgovor utemelji s primeri iz virov?

2. V spodnjih trditvah poišči in odpravi napake.

Vsebina knjig, ki so jih tiskali je bila večinoma matematične narave.

Knjige so nastajale samo v latinščini.

Primož Trubar je napisal prvo slovensko knjigo Biblija.

Pisal je v knjižnem jeziku.

PRILOGA 2 ZA 8. RAZRED: IZPOLNJENI UČNO-DELOVNI LISTI (zapis učne snovi)

UČNO-DELOVNI LIST ŠT. 1



Vir: Menihi prepisujejo knjige v skriptoriju. Način dostopa: <http://en.wikipedia.org/wiki/Scriptorium>. Obiskano [18. 4. 2010].

Pred izumom tiska so morali vsako knjigo napisati ročno. Si predstavljaš kako bi bilo z največjo natančnostjo prepisati 300 strani?

S pomočjo slike se poskusi vživeti v delo menihov v skriptorijih.

Kakšno svetlobo so uporabljali?

Kakšna je bila temperatura v sobi?

Kakšen vonj si predstavljaš?

Ali je delo potekalo hitro?

Ali je delo potekalo v tišini ali v hrupnem okolju?

Kako si predstavljaš delo v tiskarni? Primerjaj ga z delom v skriptoriju!



Delo v Skriptoriju

Menihi so v hladnih sobah izkoriščali dnevno svetlobo. Elektrike niso poznali. V zraku je bil vonj črnila in starih knjig, ki so jih prepisovali. Delo je potekalo v čisti tišini. Za prepisovanje so morali biti menihi zbrani in natančni, zato je delo potekalo počasi. Vsak je delal sam zase.

Delo v tiskarni

Delavci v tiskarnah so morali med seboj uskladiti delo, zato so se morali pogovarjati. Slišati je tudi zvoke tiskalne naprave, ko tiskajo posamezne strani. Delavcev je več in razdelili so si delo, tako delo poteka hitreje. Lahko delajo tudi ponoči, če si sobo razsvetlijo s svečami. V zraku je vonj znoja, ker je delo naporno in črnila. V sobi je vroče, ker dela več delavcev hkrati.

Vir: Tiskarna. Način dostopa (URL):

http://4.bp.blogspot.com/_niPwTW3rBbU/SaKT8v79xJI/AAAAAAAAACVA/Q8Ajuol5PLY/s320/gutenberg%27s+press.gif. Obiskano [18. 4. 2010].

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 2

HUMANIZEM

1. Preberi odlomek v učbeniku str. 18 pisatelja *Umberta Eca*, *Ime rože!* Nato odgovori na vprašanja, ki se nanašajo na odlomek:

Do katere opazne spremembe je prišlo v Italiji?

Ni več dvora, nastajajo mesta, ki so postala zelo pomembna.

Zakaj je mesto pomembno? Zapiši vloge mesta, ki so našteje v odlomku!

Mesto je kraj, kjer živimo, kjer je oblast (se odloča), trgi so mesto dogajanja, mestni sodniki so pomembnejši od cesarja, trgovci z denarjem dobivajo na moči.

Kakšno vlogo igra denar v Italiji?

Denar kroži, se vlagaja naprej, z njim kupujejo dobrine.

Kako kupujejo dobrine v večini sveta?

Še vedno prevladuje blagovna menjava.

Glede na odlomek, kaj lahko sklepate o Italiji?

Italija doživlja gospodarski razcvet, uporablja se denar, majhna mesta dobivajo na moči, ljudje z denarjem – trgovci postajajo pomembni.

2. S humanizmom se pričena novo poglavje človekovega življenja. Ljudje se obračajo stran od prejšnjih pogledov na svet. Glede na odlomek in znanje iz prejšnjih učnih ur, izpolni razpredelnico!

PRED HUMANIZMOM	HUMANIZEM
Zanimanje za onostranstvo, posmrtno življenje.	Zanimanje za tostranstvo, vsakdanje življenje.
V središču je bog.	V središču je človek.
Dvor.	Mesta.
Pomembnost cerkvenega nauka.	Pomembnost izobraževanja.
Blagovna menjava.	Denar.
Denarja ne smejo vlagati.	Denar vlagajo.
Krščanske vere si nihče ne upa kritizirati.	Kritika krščanske vere.

3. Kaj je humanizem?

Je nov pogled na svet, ki postavlja človeka ter odnos človeka do narave v središče zanimanja. Humanisti se zanimajo za vzgojo in izobraževanje, za klasične jezike ter antično kulturo

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 3:

HUMANIZEM

1. Reši nalogo! V besedilih različnih humanističnih avtorjev se nahajajo odebeljene črke iz katerih lahko sestaviš njihova imena in priimke! Pomagaj si s spodnjo razpredelnico! Ko končaš s pomočjo učitelja poveži avtorje še z njihovimi slikami!

1.	Erazem Rotterdamski	Hvalnica norosti
2.	Niccolo Machiavelli	Vladar
3.	Thomas More	Štiri poslednje reči

- »ZaMisli si sedaj, da si mlad, v najlepših letih, moRda dvajset let star. Zamisli si še nekoga, ki jih ima devetdeset. Oba morata umreti, oba sta v vOzu, vozečem naprej. Njegova vešala in smrt sTojijo nAiveč deset milj stran, tvoja osemdeset. Ne vidim, zakaj bi moral ti smrt jemati manj resno kakor on, ko pa si – dasi je tvoja pot daljša – gotov, da se ne boš neHal peljati, dokler ne prideš do nje. In to je res, pa čeprav si prepričan, da je kraj izvršitve tvoje smrtne obsodbe precej dalj od njegovega. Kaj pa, če bi na kraj tvoje usMrtitve vodili dve poti, od katerih bi bila ena za osemdeset milj daljša od Sopotnikove, druga za pet milj krajša? In bi te, ko bi te posadili na voz opozorili na obe? A četudi bi ti povedali, da se boš po vsej verjetnosti peljal po daljši poti, se lahko zgOdi, da boš šel po krajši.«⁸
- **Avtor: THOMAS MORE**
- **Slika št. 3**

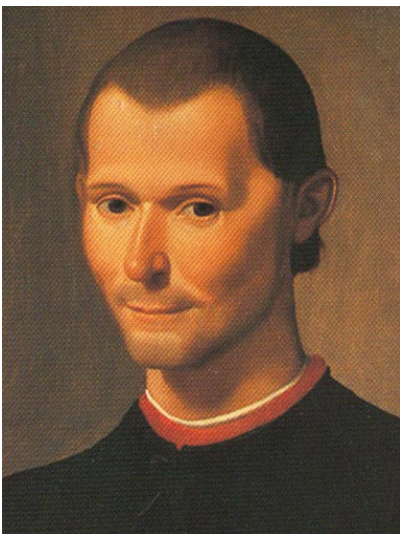
- »V ta razrEd norcev sodijo tudi tisti, ki nimajo za nobeno stvaR smisla razen za lov in se hvalijo, da jih vselej prešine opojna slast, kadar se oglasi hripavi zvok roga in pasji lajež. Stavim, da jim še pasjak diši po slaTki skorjici! Kolik užiteK jim je razkosavati jelena! Razdevanje volov in kostrunov je delo za kmetavsca, rdeči divjadi pa sMe odpreti dRob samo plemič! Gologlav, z upognjEnimi kolEni, ko da opravlja verski obred, ti reže možak z nalašč v to določenim nožem (bog ne zadeni, da bi bil kuhinjski) ob določenih kretnjah določene ude po določenem redu. Okoli pa molče strmi truma gonjačev, ko da se dogAja ne vem kako čudo, četudi so ta prizor videli že več ko tisočkrat. Kdor ima pa pe srečO, da dobi od plena kos mesa za pokušnjo, si misli, da se je povzpel za najmanj dva klina na družbeni lesTvi! Lovci sicer z večnim zasledovanjem Zveri in uživanjem divjačine ne dosežejo dRugega, nego da posurovijo in postAnejo samLpodobni Divjadi, vendar si doMišljajo, da živijo pravo kraljevSko življenje.«⁹
- **Avtor: ERAZEM ROTTERDAMSKI**
- **Slika št. 2**

⁸ Žnidaršič, L. (1992). Thomas More, krščanski humanist. Celje: Mohorjeva družba, str. 119.

⁹ Roterodamus, E. (1952). Hvalnica norosti. Ljubljana: Državna založba Slovenije, str. 58-59.

- »Pri tehtaNju vrednosti teh Vladavin je treba upoštevati še nekaj: to namreč, ali ima vladar tako trdno državo, da se, če zabrede v stisko, lahko sam obdrži na površju, ali mu je zMeraj potrebna tuja pomoč. Da boljše razLožim ta del, naj povem, da se po mojem lahko obdrže samo tisti, kI morejo, ker imajo ali dOvolj ljudi ali denarja na pribitek, spraviti skupaj primerno vojsko in se spopasti na odprtem bOjišču z vsakim, kdor pride in jih napade. Prav tako po mojem zmeraj potrebujejo tujo pomoč tisti, ki se ne morejo pomeriti s sovražnikom v odprti bitki, temveč so se prisiLjeni zateči za obzidje in se za njim brAniti. O prvem primeru sem že razpravljal in bom kasneje k temu dodal kar je potrebno. O drugEm primeru se ne da reči drugega, razen da spodbudimo take vLadarje, naj utrdijo in zavarujejo lastno mesto, za podeželje pa nA se ne menijo. In kdor koli bo dobro utrdil svoje mesto In bo v vsem drugem v odnosih s podložniki ravnal, kakor je zgoraj povedano in kakor bo še, potem si bo vsakdo dvakrat premislil, preden ga bo napadel. Ljudje so namreč zmeraj sovražni podjetjem, pri kateriH opazijo težave, in ni kazno, da je lahko napasti nekoga, čigar mesto je trdno in kogar ljudstvo ne sovraži. Mesta na nemškem so povsem svobodna, imajo malo podeželske okolice in ubogajo Cesarja, kadar to hočejo, in se ne boje ne njega ne nobenega drugega veljaka v soseščini... V javnih skladiščih imajo zmeraj za leto dni pijače, hrane in kurjave... Ljudstvu dajo dela v tistih obrtih in pokliCih, ki so živeC in življenje tega mesta in od katerih dejavnosti ljudstvo živi.«¹⁰
- **Avtor: NICCOLO MACHIAVELLI**
- **Slika št. 1**

SLIKA 1



SLIKA 2



SLIKA 3



¹⁰ Machiavelli, N. (2006). Vladar. Ljubljana: Slovenska matica, str. 51.

UČNO–DELOVNI LIST ŠT. 4:

»Za »izumitelja« tiska velja **Johannes Gutenberg**, ki je **okoli leta 1450** naredil premične črke, ki so nadomestile dotedanje šablone. Vsaka črka je bila na svojem podstavku in jih je bilo moč sestavljati v besede, vrstice, strani, ter jih večkrat uporabiti. Gutenberg je izdelal leseno stiskalnico na vijak, podobno stiskalnici za grozdje. S stiskalnico je pritisnil papir na privzdignjene črke, prevlečene s tiskarskim črnilom. Da se je besedilo odtisnilo na papir. Konec stoletja so bile **tiskarske delavnice** po vseh večjih evropskih mestih.«

Vir: Cvirn, J., Hriberšček-Balkovec, E., Studen, A. (2000). Novi vek. Zgodovina za 8. razred devetletke - 7. razred osemletke. *Ljubljana: DZS, str. 19.*

Podrobno preberi spodnja 2 vira in odgovori na vprašanja.

Vir 1

Tiskarska tehnologija je namreč prve prave radikalne spremembe doživela šele na začetku 19. stoletja, dotlej pa so bili tiskarski stroji le nekoliko izboljšane različice Gutenbergovega izuma. Slednji je za to, da je postavil in natisnil svojo 42-vrstično biblijo, potreboval približno leto dni, pri čemer se je v njegovi delavnici s stavljenjem in tiskanjem ukvarjalo šest stavcev in dvanajst tiskarjev ...

Vir: Kovač, M. (2001). ODKRIVANJE KORENIN INFORMACIJSKE DRUŽBE: KNJIGA KOT MATERIALNI OBJEKT IN KOMUNIKACIJSKO SREDSTVO. Pregledni znanstveni članek. Str. 6.
<http://www.dlib.si/v2/Details.aspx?pageSize=20&sort=date&sortDir=ASC&page=2&query=%27contributor%3dmiha+kova%C4%8D%27.17.4.2010>.

Vir 3

Gutenbergova iznajdba se je hitro širila po evropskih mestih in kmalu smo tudi Slovenci dobili prve knjige, napisane in natisnjene v narodnem jeziku, ter prvo tiskarno. Delovala je v Ljubljani. Avtor prvih slovenskih knjig, Abecednika in Katekizma, Primož Trubar, je ustvaril čez dvajset književnih del. Pisal je v osrednje slovenskem narečju in ustvaril podlago za razvoj slovenskega knjižnega jezika. Primož Trubar je bil tudi prvi, ki je uporabil ime Slovenci.

Vir: Rode, M., Tawitian, E. (2004). Prvi koraki v preteklost: zgodovina za 6. razred devetletke. Ljubljana: DZS, str. 32.

1. Ali je tisk pospešil hitrost nastajanja knjig? Odgovor utemelji s primeri iz virov in s tem, da tisk primerjaš s prepisovanjem knjig?

Tisk je pospeševal nastajanje knjig. Sicer je Gutenberg leta 1450 še vedno porabil eno leto za nastanek Biblije, a če to primerjamo s prepisovanjem je bilo to precej hitreje, ker je delo lahko opravljalo več delavcev. Hkrati so lahko natisnili več izvodov, med tem, ko je pri prepisovanju nastal en sam izvod.

V sto letih se je tiskarstvo toliko razvilo, da je v nemščini izšlo tudi do trikrat več knjig kot prej.

2. V spodnjih trditvah poišči in odpravi napake.

Vsebina knjig, ki so jih tiskali je bila večinoma **matematične** verske narave. (*Biblija, Katekizem*)

Knjige so nastajale **samo v latinščini**, tudi v narodnih jezikih (*Slovenci dobimo prve knjige v narodnem jeziku*).

Primož Trubar je napisal **prvo slovensko knjigo Biblija**, prvi slovenski knjigi **Abecednik in Katekizem**

Pisal je v **knjižnem jeziku**. V osrednje slovenskem narečju, ki je bil podlaga za knjižni jezik.

PRILOGA 3 ZA 8. RAZRED: SEZNAM SLIKOVNEGA GRADIVA NA UČNO-DELOVNEM LISTU ŠT. 1

MACHIABELLI, STR. 2:

Machiavelli. Način dostopa (URL): http://warandgame.files.wordpress.com/2008/04/machiavellis_portrait.jpg. Obiskano [16. 4. 2010].

ERAZEM ROTTERDAMSKI, STR. 2:

Erazem Rotterdamski. Način dostopa (URL): http://img.rtvsllo.si/upload/Kultura/likovna%20umetnost/holbein_show.jpg. Obiskano [16. 4. 2010].

THOMAS MORE, STR. 2:

Thomas More. Način dostopa (URL): <http://artcritic.files.wordpress.com/2008/02/holbein6.jpg>. Obiskano [16. 4. 2010].

PRILOGA 4 ZA 8. RAZRED: SEZNAM SLIKOVNEGA GRADIVA NA POWERPOINTU

LESENE ČRKE, PPT 1:

Lesene črke. Način dostopa (URL):

http://bkids.typepad.com/photos/uncategorized/2008/03/18/11_alphabetposterdet.jpg

Obiskano [18. 4. 2010].

KOVINSKE ČRKE, PPT 2:

Kovinske črke. Način dostopa (URL): <http://blog.bookoven.com/2008/10/02/what-did-gutenberg-invent/> Obiskano [18. 4. 2010].

PREŠA, PPT 3:

Preša. Način dostopa (URL): <http://www.os-sodrazica.si/Galerija/Ekskurzija%20PRIMORSKI%20SVET%207.a/pre%C5%A1a.jpg> Obiskano [18. 4. 2010].

TISKARNA, PPT 4:

Tiskarna. Način dostopa (URL): http://4.bp.blogspot.com/_niPwTW3rBbU/SaKT8v79xJI/AAAAAAAAACVA/Q8Ajuol5PLY/s320/gutenberg%27s+press.gif

Obiskano [18. 4. 2010].

BIBLIJA, PPT 5:

Biblija. Način dostopa (URL): <http://www.comenius-game.eu/scientist/gutenberg/de/gutenberg02.jpg> Obiskano [18. 4. 2010].

SVETO PISMO, PPT 6:

Sveto pismo. Način dostopa (URL): <http://www.drustvo-svds.si/images/ssp-ozn.gif> Obiskano [18. 4. 2010].

KATEKIZEM IN ABECEDNIK, PPT 6:

Katekizem in Abecednik. Način dostopa (URL): http://www.bralnaznacka.com/Glasilo/SL_0607/Glasilo09_files/image05.jpg Obiskano [18. 4. 2010].

LATINŠČINA, PPT 7:

Latinščina. Način dostop (URL): <http://www.dlib.org/dlib/march06/schibel/schibel-fig5-rev.jpg> Obiskano [18. 4. 2010].

NEMŠKI JEZIK, PPT 7:

Nemški jezik. Način dostopa (URL): <http://www.bibelarchiv-vegelahn.de/bibel/Luther-Berlin-1821.jpg> Obiskano [18. 4. 2010].

PRIMOŽ TRUBAR, PPT 8:

Primož Trubar. Način dostopa (URL):

[http://www.bralnaznacka.com/Glasilo/SL_0607/Primoz Trubar portret BOBO.jpg_138096144.jpg](http://www.bralnaznacka.com/Glasilo/SL_0607/Primoz_Trubar_portret_BOBO.jpg_138096144.jpg) Obiskano [18. 4. 2010].

ABECEDNIK IN KATEKIZEM, PPT 9:

Katekizem in Abecednik. Način dostopa (URL): www.bralnaznacka.com/Glasilo/SL_0607/Glasilo09_files/image05.jpg Obiskano [18. 4. 2010].

LETAK O ODKRITJU BRAZILIJE, PPT 10:

Žvanut, M. Vodopivec, P. (1999) Vzpon meščanstva. Zgodovina za 7. razred osnovne šole. Ljubljana : Modrijan. Str. 24.

Avtorji prispevkov:

Benčina Andreja
Fišer Nina
Gale Petra
Hrastar Sandra
Kaluža Jernej
Katalenić Marina
Katić Sandra
Ketiš Matija
Koplan Mirjam
Lužar Urša
Marinko Blanka
Martinek Andrej
Novak Blaž
Pacek Dejan
Pavlič Maša
Perko Tina
Pirec Suzana
Pirnat Jan
Prelog Nina
Rupar Andreja
Štupar Tina
Trstenjak Monika

**Naslov: Prispevki k didaktiki zgodovine,
Letnik VIII, št. 3**

Urednica: Danijela Trškan

Oblikovalka: Danijela Trškan

Copyright © Oddelek za zgodovino (za potrebe
predmeta Didaktika zgodovine)

Ljubljana

2010

*Prispevki k didaktiki
zgodovine*

Študentje
4. letnika
zgodovine
pedagoške smeri

2009/10

ISSN: 1581-8713